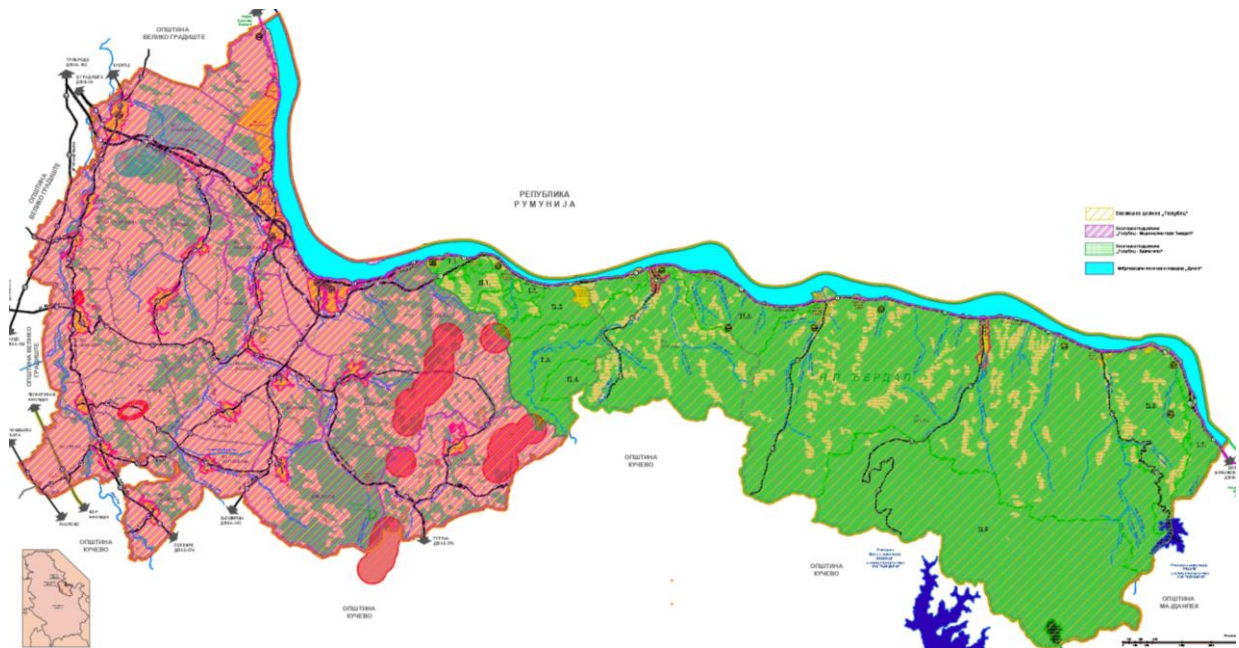

ОПШТИНА ГОЛУБАЦ

ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ ГОЛУБАЦ

Крагујевац, мај 2023. године

ECOlogica URBO DOO

ECOlogica URBO DOO
Крагујевац
Саве Ковачевића 1

Тел: +381 (0) 34 331 332
Фах: +381 (0) 34 337 237
e-mail: office@ecourbo.com

<http://www.ecourbo.com>

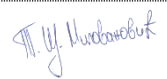

ECOLOGICA URBO DOO KRAJJEVAC
Извр. 2023/16
Сарајевски бр. 12/11/2017

ECOlogica URBO DOO

НАРУЧИЛАЦ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА	ОПШТИНСКА УПРАВА ОПШТИНА ГОЛУБАЦ Одељење за урбанизам и изградњу, комуналне, инспекцијске и имовинско – правне послове	
--	---	--

ИЗРАДА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	ECOlogica URBO DOO Крагујевац Ул. Саве Ковачевића 1	
ДИРЕКТОР	Евица Рајић директор	

РАДНИ ТИМ	Евица Рајић, дипл. еколог	
	Марија Бабић, мастер биолог-еколог	
	Тијана Цветковић Миловановић, мастер еколог	
	Марин Рајић, дипл. инж. електротехнике	
	Светлана Ђоковић, дипл. еколог	
	Сања Андрејић, мастер еколог	
	Звездана Новаковић, мастер инж. технологије	
Невена Зубић, мастер хемичар		

Садржај:

УВОД.....	1
1.0. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ ГОЛУБАЦ.....	3
1.1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ ГОЛУБАЦ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	4
1.1.1. <i>Садржај и циљеви Просторног плана општине Голубац</i>	8
1.1.2. <i>Обухват Просторног плана општине Голубац</i>	12
1.1.3. <i>Постојећа и планирана намена површина</i>	13
1.1.4. <i>Хијерархијски однос са другим плановима – планска усклађеност</i>	17
1.2. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ПОДРУЧЈУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ ГОЛУБАЦ	22
1.2.1. Природне карактеристике подручја	23
1.2.2. <i>Приказ стања животне средине</i>	39
1.2.3. <i>Приказ постојећег стања са аспекта демографских карактеристика</i>	42
1.3. ПРИКАЗ ПОСТОЈЕЋЕГ И ПЛАНИРАНОГ СТАЊА ИНФРАСТРУКТУРНЕ ОПРЕМЉЕНОСТИ У ОБУХВАТУ ПЛАНА	47
1.3.1. <i>Саобраћајна инфраструктура</i>	47
1.3.2. <i>Водопривредна инфраструктура</i>	51
1.3.3. <i>Енергетска инфраструктура</i>	54
1.3.4. <i>Електронска комуникациона (ЕК) инфраструктура и поштански саобраћај</i>	57
1.4. СТАЊЕ У ОБЛАСТИ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ	57
1.5. КАРАКТЕРИСТИКЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ЗОНАМА ГДЕ ПОСТОЈИ МОГУЋНОСТ ДА БУДЕ ИЗЛОЖЕНА ЗНАЧАЈНИМ УТИЦАЈИМА	58
1.6. РАЗМАТРАНА ПИТАЊА И ПРОБЛЕМИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ОБУХВАТУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ ГОЛУБАЦ.....	60
1.7. ПРИКАЗ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ ГОЛУБАЦ.....	61
1.7.1. <i>Приказ варијантног решења не усвајања Плана</i>	61
1.7.2. <i>Приказ варијантног решења усвајања и имплементације Просторног плана општине Голубац</i>	62
1.7.3. <i>Приказ најповољнијег варијантног решења са аспекта заштите животне средине</i>	63
1.8. РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА НАДЛЕЖНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА, ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА, ОРГАНИЗАЦИЈАМА И ПРЕДУЗЕЋИМА, ИМАОЦИМА ЈАВНИХ ОВЛАШЋЕЊА.....	65
2.0. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА	68
2.1. Општи циљеви	68
2.2. Посебни циљеви СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	69
2.3. ИЗБОР ИНДИКАТОРА.....	70
3.0. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	74
3.1. ПРИКАЗ ПРОЦЕЊЕНИХ УТИЦАЈА ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА ПЛАНА	74
3.2. ЕКОЛОШКА ВАЛОРИЗАЦИЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ ГОЛУБАЦ	75
3.3. ПРИКАЗ ПРОЦЕЊЕНИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	77
3.4. НАЧИН ВРЕДНОВАЊА ЧИНИОЦА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПОСТУПКУ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, МЕРЕ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ, ОГРАНИЧАВАЊЕ И КОМПЕНЗАЦИЈУ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА.....	84
3.4.1. Заштита ваздуха	84
3.4.2. Заштита вода	87
3.4.3. Заштита земљишта	92
3.4.4. <i>Заштита природе, природних добара, биодиверзитета, геодиверзитета, предела и пејзажа</i>	94
3.4.5. Мере еколошке компензације	100
3.4.7. <i>Мере заштите од буке и вибрација</i>	103
3.4.8. Заштита од нејонизујућег зрачења	104
3.4.9. Заштита од хемикалија и биоцидних производа	106
3.4.10. <i>Управљање отпадом</i>	107
3.4.11. <i>Мере заштите здравља становништва</i>	112
3.4.13. <i>Заштита од могућих прекограничних утицаја</i>	113

3.4.14. Препоруке и мере за смањење утицаја климатских промена	114
4.0. СМЕРНИЦЕ ЗА НИЖЕ ХИЈЕРАРХИЈСКЕ НИВОЕ.....	116
5.0. ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ТОКУ СПРОВОЂЕЊА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ ГОЛУБАЦ (МОНИТОРИНГ)	117
5.1. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРАЋЕЊЕ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	118
5.2. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНОГ ОРГАНА	119
5.3. ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ НЕОЧЕКИВАНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА	121
6.0. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ ГОЛУБАЦ	122
7.0. ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА ЗА ИЗБОР ПРЕДЛОЖЕНЕ ПЛАНА	124
8.0. ЗАКЉУЧЦИ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	125
9.0. ДРУГИ ПОДАЦИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА СТРАТЕШКУ ПРОЦЕНУ УТИЦАЈА	126

У складу са Чланом 10. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл.гласник РС”, бр.135/04 и 88/10) доносим

Р Е Ш Е Њ Е

о именовану мултидисциплинарног тима за израду Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац

Вођа тима: Евица Рајић, дипл. еколог

Чланови тима: Марија Бабић, мастер биолог-еколог
Марин Рајић, дипл. инж. Електротехнике
Светлана Ђоковић, дипл.еколог
Тијана Цветковић Миловановић, мастер еколог
Сања Андрејић, мастер еколог
Звездана Новаковић, мастер инж. технологије
Невена Зубић, мастер хемичар

Именовани су дужни да, при изради Извештаја о Стратешкој процени утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац, поштују одредбе Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл.гласник РС”, бр.135/04 и 88/10), Закон о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“, бр.72/09, 81/09-исправка, 64/10-одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13-одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др.закон, 9/20 и 52/21), Закона о заштити животне средине („Сл.гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 (др. закон), 72/09 (др. закон), 43/11 (УС), 14/16, 76/18 и 95/18 (др. закон)), осталу секторску законску регулативу и подзаконске акте, у складу са Решењем о приступању изради Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац бр. 30-1/2021 од 01.03.2021. године, Општина Голубац, Општинска управа Голубац, Одељење за урбанизам и изградњу, комуналне, инспекцијске и имовинско – правне послове.

Крагујевац, новембар 2022. године

ECOlogica URBO DOO
Директор:
Евица Рајић

ОПШТА ДОКУМЕНТАЦИЈА

ECOlogica URBO DOO

Република Србија
Агенција за привредне регистре

Регистар Привредних субјеката

БД. 185524/2006

Дана, 22.11.2006 године
Београд

Агенција за привредне регистре, Регистратор који води Регистар привредних субјеката, на основу чл. 4 Закона о Агенцији за привредне регистре (Службени гласник РС 55/04) и члана 23. и 25. Закона о регистрацији привредних субјеката (Службени гласник РС 55/04, 61/05), решавајући по захтеву подносиоца регистрационе пријаве за регистрацију оснивања привредног субјекта, који је поднет од стране:

Име и презиме: Евица Рајић
ЈМБГ: 2610958787413
Адреса: Димитрија Туцовића 8/3, Крагујевац, Србија

доноси

РЕШЕЊЕ

Усваја се захтев подносиоца регистрационе пријаве, па се у Регистар привредних субјеката региструје оснивање привредног субјекта

**PREDUZEĆE ZA PLANIRANJE, PROJEKTOVANJE I EKOLOGIJU ECOLOGICA URBO
DOO KRAGUJEVAC, SRETE MLADENVIĆA 2**

са следећим подацима:

Пуно пословно име: **PREDUZEĆE ZA PLANIRANJE, PROJEKTOVANJE I EKOLOGIJU
ECOLOGICA URBO DOO KRAGUJEVAC, SRETE MLADENVIĆA 2**

Правна форма: Друштво са ограниченом одговорношћу

Седиште: Крагујевац

Опис делатности: PREDUZEĆE ZA PLANIRANJE, PROJEKTOVANJE I EKOLOGIJU

Скраћено пословно име: **ECOLOGICA URBO DOO KRAGUJEVAC**

Регистарски број/Матични број: 20222816

Претежна делатност: 74201 - ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Привредни субјекат је регистрован за спољно трговински промет

Привредни субјекат је регистрован за услуге у спољнотрговинском промету

Подаци о капиталу

Уписани капитал

Новчани 500,00 EUR, у динарској противвредности.

Уплаћен-унет капитал

Новчани 250,00 EUR, 9.11.2006 године, у динарској противвредности.

Подаци о оснивачима:

Име и презиме: Евица Рајић

ЈМБГ: 2610958787413

Адреса: Димитрија Туцовића 8/3, Крагујевац, Србија

Уписани капитал

Новчани 500,00 EUR, у динарској противвредности.

Уплаћен-унет капитал

Новчани 250,00 EUR, 9.11.2006 године, у динарској противвредности.

Удео 100,00 %.

Подаци о директору:

Име и презиме: Евица Рајић

ЈМБГ: 2610958787413

Адреса: Димитрија Туцовића 8/3, Крагујевац, Србија

Подаци о заступницима:

Заступник

Име и презиме: Евица Рајић

ЈМБГ: 2610958787413

Функција у привредном субјекту: Директор

Овлашћења у промету

Овлашћења у унутрашњем промету неограничена

Овлашћења у спољнотрговинском промету неограничена

Накнаду у износу од 3.600,00 динара за регистрацију напред наведених података наплаћена је од подносиоца регистрационе пријаве.

Образложење

Подносилац регистрационе пријаве поднео је регистрациону пријаву за оснивање привредног субјекта

PREDUZEĆE ZA PLANIRANJE, PROJEKTOVANJE I EKOLOGIJU ECOLOGICA URBO DOO KRAGUJEVAC, SRETE MLADENOVIĆA 2

Решавајући по захтеву подносиоца, обзиром да су испуњени законом предвиђени услови, решено је као у диспозитиву.

Висина накнаде за регистрацију одређена је у складу са члановима 2., 3. и 4. Уредбе о висини накнаде за регистрацију и друге услуге које пружа Агенција за привредне регистре (Службени гласник РС број 109/05)

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против овог решења може се изјавити жалба Министру надлежном за послове привреде у року од 8 дана од дана достављања решења, а преко Агенције за привредне регистре.

РЕГИСТРАТОР
Миладин Маглов

Регистар привредних субјеката
БД 47035/2021

5000188041265

Дана, 04.06.2021. године
Београд

Регистратор Регистра привредних субјеката који води Агенција за привредне регистре, на основу члана 15. став 1. Закона о поступку регистрације у Агенцији за привредне регистре („Службени гласник РС“, бр. 99/2011, 83/2014, 31/2019), одлучујући о регистрационој пријави промене података код PREDUZEĆE ZA PLANIRANJE, PROJEKTOVANJE I EKOLOGIJU ECOLOGICA URBO DOO KRAGUJEVAC, матични број: 20222816, коју је поднео/ла:

Име и презиме: Евица Рајић

доноси

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ регистрациона пријава, па се у Регистар привредних субјеката региструје промена података код:

**PREDUZEĆE ZA PLANIRANJE, PROJEKTOVANJE I EKOLOGIJU ECOLOGICA URBO DOO
KRAGUJEVAC**

Регистарски/матични број: 20222816

и то следећих промена:

Промена седишта привредног друштва:

Брише се:

Адреса: Саве Ковачевића 3/1, КРАГУЈЕВАЦ, 34000, Србија

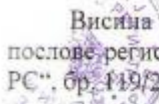
Уписује се:

Адреса: САВЕ КОВАЧЕВИЋА 1, КРАГУЈЕВАЦ, 34000, Србија

Образложење

Подносилац регистрационе пријаве поднео је дана 02.06.2021. године регистрациону пријаву промене података број БД 47035/2021 и уз пријаву је доставио документацију наведену у потврди о примљеној регистрационој пријави.

Проверавајући испуњеност услова за регистрацију промене података, прописаних одредбом члана 14. Закона о поступку регистрације у Агенцији за привредне регистре, Регистратор је утврдио да су испуњени услови за регистрацију, па је одлучио као у диспозитиву решења, у складу са одредбом члана 16. Закона.

Висина накнаде за вођење поступка регистрације утврђена је Одлуком о накнадама за послове регистрације и друге услуге које пружа Агенција за привредне регистре („Сл. гласник РС“, бр. 119/2013, 138/2014, 45/2015, 106/2015, 32/2016, 60/2016 и 75/2018).

УПУТСТВО О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ:

Против ове одлуке може се изјавити жалба у року од 30 дана од дана објављивања одлуке на интернет страни Агенције за привредне регистре, министру надлежном за послове привреде, а преко Агенције за привредне регистре. Административна такса за жалбу у износу од 480,00 динара и решење по жалби у износу од 550,00 динара, уплаћује се у буџет Републике Србије. Жалба се може изјавити и усмено на записник у Агенцији за привредне регистре.

РЕГИСТРАТОР
Миладин Маглов

ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

Увод

Одлуком о изради Просторног плана општине Голубац („Сл. гласник општине Голубац“, бр. 1/21), приступило се изради Просторног плана општине Голубац. Саставни део Одлуке о изради Плана је Решење о приступању изради Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац бр. 30-1/2021 од 01.03.2021. године, Општина Голубац, Општинска управа Голубац, Одељење за урбанизам и изградњу, комуналне, инспекцијске и имовинско – правне послове.

Наведеним Решењем, дефинисана је обавеза процене утицаја стратешког карактера на животну и друштвену средину планираних намена у границама планског документа и израда Извештаја о Стратешкој процени утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац. Подручје процене стратешких утицаја на животну средину се односи на плански документ и зону потенцијалних утицаја.

У складу са наведеним Решењем, приступило се поступку стратешке процене утицаја на животну средину и изради Извештаја о Стратешкој процени утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац (у даљем тексту Извештај о СПУ).

Подручје еколошке анализе, односно вредновања карактеристика постојећег и планираног стања, са аспекта могућих и очекиваних промена и утицаја у простору и животној средини, представља обухват Просторног плана општине Голубац. Стратешка процена утицаја на животну средину (SEA – Strategic Environmental Assessment) представља механизам којим се, у процесу планирања, обезбеђује одрживо коришћење простора и заштита животне и друштвене средине:

- у поступку припреме планског документа и доношењу Одлуке о изради Плана и Стратешке процене утицаја Плана на животну средину;
- у току раног јавног увида и упознавању јавности о предмету Планског документа;
- у процесу израде Нацрта Плана и јавног увида, јавне расправе и стручне контроле планског документа;
- у фази усвајања Просторног плана општине Голубац уз планирање, примену и поштовање интегралних мера заштите природе, животне средине и простора, предмета анализе и стратешке процене утицаја.

Поступак процене утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац и израда Извештаја о Стратешкој процени на животну средину планског документа, дефинисани су Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10).

Примена Закона о стратешкој процени утицаја представља усклађивање националне законске регулативе са европском Директивом 2001/42/ЕЦ о „Процени утицаја одређених планова и програма на животну средину“. Циљ ове Директиве је да обезбеди висок степен заштите животне средине и да допринесе интеграцији захтева за заштитом животне средине при изради и усвајању планова и програма у циљу промоције одрживог развоја. Еколошка процена је важан инструмент за интеграцију захтева за заштитом животне средине при изради и усвајању планова и програма за које се установи да имају или могу имати значајан утицај на природу и животну средину.

Извештај о Стратешкој процени утицаја на животну средину подручја Просторног плана општине Голубац представља основу за утврђивање обавезујућих, хијерархијски усаглашених смерница (еколошких захтева) и интегрисање мера заштите животне средине у све фазе израде Плана.

Стратешка процена утицаја на животну средину (Извештај о Стратешкој процени утицаја) се ради истовремено са израдом Просторног плана општине Голубац чиме су створени услови за благовремено интегрисање захтева везаних за заштиту природних вредности простора, заштиту биодиверзитета, заштиту животне и друштвене средине у поступак израде, излагања јавности, усвајања као и, по усвајању, у процесу имплементације Просторног плана општине Голубац.

Извештај о Стратешкој процени утицаја и процена могућих стратешких утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац обухвата:

- анализу природних карактеристика и створених вредности просторне целине у границама Плана, са непосредним и ширим окружењем, од значаја за предлог интегралне заштите, презентације и одрживог коришћења простора;
- анализу потенцијала и ограничења у простору од значаја за поступак процене утицаја на животну и друштвену средину;
- анализу услова и смерница документације вишег реда и ширег подручја од битног значаја и утицаја за поступак стратешке процене утицаја - хијерархијска условљеност;
- анализу услова ималаца јавних овлашћења, надлежних институција и осталих релевантних услова и захтева;
- анализу постојећег стања медијума животне средине (анализа постојеће базе података о стању животне средине), анализу тренутног („нултог“) стања животне средине и очекиваних, процењених будућих трендова са дефинисањем циљева заштите животне и друштвене средине;
- дефинисање општих и посебних циљева интегралне заштите простора и животне средине за процену утицаја планског документа;
- идентификацију и утврђивање свих чинилаца простора и еколошких елемената на анализираном подручју (локално становништво, природне вредности, медијуми животне средине) који већ трпе извесне утицаје и за које је вероватно да ће на њих утицати доношење Плана;
- анализу захтева заинтересоване јавности, појединаца и осталих корисника простора у границама планског документа;
- организовање консултација са заинтересованим странама, органима и институцијама, непосредним корисницима простора, о обиму и обухвату анализе и процене утицаја Плана на животну средину;
- процену утицаја предложених стратешких одлука на елементе животне средине, процена кумулативних, синергетских, директних, индиректних, локалних, иреверзибилних и других утицаја;
- дефинисање стратешких смерница и кључних мера заштите животне средине, мера потенцијалне еколошке компензације у поступку имплементације Плана;
- учешће јавности (имаоца јавних овлашћења, стручне, остале јавности, НВО и заинтересованих појединаца) у поступку стратешке процене утицаја на животну и друштвену средину Плана;
- дефинисање смерница и мера заштите и мониторинга животне средине за поступак стратешке процене утицаја на животну средину планског документа и за нижи хијерархијски ниво, односно поступак процене планираног пројекта на животну и друштвену средину;
- еколошку валоризацију подручја Плана, вредновање подручја, непосредног и подручја ширег окружења са аспекта могућих ограничења, начина и услова коришћења простора и реализације планиране намене.

1.0. Полазне основе Стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац

Стратешка процена утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац је процес који ће обезбедити:

- приказ садржаја и циљева планског документа и однос са другим плановима и документацијом од значаја за поступак процене утицаја Просторног плана општине Голубац на животну средину;
- приказ постојећег стања и квалитета животне средине у границама Плана са проценом за зоне и целине које могу бити изложене значајним утицајима;
- приказ постојећих утицаја и утицаја планираних намена, планираног коришћења и уређења простора у обухвату плана, на стање природних и друштвених вредности и укупног капацитета животне средине у границама планског документа и зонама утицаја;
- приказ могућих варијантних решења планираних намена, избор еколошки најприхватљивијег решења у границама Плана;
- разматрање консултација са имаоцима јавних овлашћења, свим заинтересованим странама, заинтересованим организацијама, невладиним организацијама од значаја за процену могућих утицаја на животну средину;
- имплементацију обавезујућих еколошких смерница и мера у Просторном плану општине Голубац;
- поштовање смерница и примену мера заштите природе, животне и друштвене средине у поступку имплементације Плана и реализације планираних намена простора.

Стратешка процена утицаја на животну средину се ради у циљу обезбеђивања заштите животне средине и одрживог развоја интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступак припреме и усвајања Просторног плана општине Голубац.

Израда СПУ обухвата припрему Извештаја о стању животне средине, спровођење поступка консултација, усвајање Извештаја и резултата консултација у поступку одлучивања и доношења, односно усвајања Плана, као и пружање информација и података о донетој одлуци, у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 135/04 и 88/10). Поступак Стратешке процене утицаја на животну средину Плана заснован је на:

- **начелу одрживог развоја**, односно разматрању и укључивању свих битних аспеката животне и друштвене средине, природних и створених вредности и медијума животне средине у анализираној просторној целини, у фази Раног јавног увида, Нацрта и фази усвајања планског документа и утврђивању услова за заштиту, очување и унапређење квалитета животне средине, односно одрживо и рационално коришћење простора, као предуслова за остваривање циљева одрживог развоја Плана и подручја на које планска решења могу утицати;
- **начелу интегралности**, што представља обавезно укључивање у План услова заштите, односно услова свих заинтересованих органа, организација и ималаца јавних овлашћења, у циљу одрживог коришћење земљишта као природног, тешко обновљивог ресурса, воде и водних ресурса и осталих ресурса;
- **начелу предострожности**, које укључује пажљиво планирање намене у функцији заштите и прихватљивог коришћења простора у границама Плана и његовом повезивању са окружењем, на начин да се превенирају, спрече или смање негативни утицаји на животну и друштвену средину, са свођењем на минимум ризика појаве негативних утицаја;

- **начелу хијерархије и координације**, што подразумева усвајање смерница Просторног плана Републике Србије и Извештаја о СПУ ППР Србије („Службени гласник РС”, бр. 88/10), као обавезујућих, што представља услов за обезбеђивање узајамне координације битне планске документације, ималаца јавних овлашћења, надлежних и заинтересованих органа, предузећа и појединаца, у поступку процене утицаја стратешког карактера, израде Стратешке процене утицаја Плана и исходавање сагласности на Извештај о Стратешкој процени, кроз консултације, обавештавања и прибављања мишљења на Извештај о Стратешкој процени утицаја на животну средину и Просторног плана општине Голубац;
- **начелу јавности**, као кључном делу процеса, све у циљу информисања јавности о изради Просторног плана општине Голубац, мерама и активностима и његовом могућем утицају на животну и друштвену средину, услове живота становништва, као и у циљу обезбеђења пуне отворености поступка припреме Нацрта Плана и доношење (усвајање) Плана, где јавност мора, пре доношења било какве одлуке, као и после усвајања Плана, имати приступ информацијама које се односе на План.

1.1. Правни и плански основ Просторног плана општине Голубац на животну средину

Правни основ за израду Стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац (Извештај о Стратешкој процени утицаја) је:

- Закон о планирању и изградњи („Сл. гласник РС”, бр. 72/09, 81/09, 64/10-одлука УС и 24/11 и 121/12, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13-одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др.закон, 9/20 и 52/21);
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 135/04 и 88/10);
- Правилник о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС”, бр. 32/19);
- Одлука о изради Просторног плана општине Голубац („Сл. гласник општине Голубац”, бр. 1/21);
- Решење о приступању изради Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац бр. 30-1/2021 од 01.03.2021. године, Општина Голубац, Општинска управа Голубац, Одељење за урбанизам и изградњу, комуналне, инспекцијске и имовинско – правне послове;

Плански основ за израду Просторног плана општине Голубац и Стратешке процене утицаја Плана на животну средину представљају плански документи вишег реда:

- Закон о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године („Сл. гласник РС”, бр. 88/10);
- Уредба о утврђивању Регионалног просторног плана за подручје Подунавског и Браничевског управног округа („Сл. гласник РС”, бр. 8/15);
- Уредба о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене Националног парка Ђердап (“Службени гласник РС”, број 117/22);
- Уредба о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене међународног водног пута Е-80 – Дунав (Паневропски коридор VII), („Сл. гласник РС”, бр.14/15);
- Уредба о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута IB реда, Ауто-пут Е-75 Београд – Ниш (петља „Пожаревац”) – Пожаревац (обилазница) – Велико Градиште – Голубац („Сл. гласник РС”, бр. 7/21).

Стратешка и остала значајна документација за поступак стратешке процене утицаја на животну средину:

- Стратегија одрживог развоја Републике Србије („Сл. гласник РС“, бр. 57/08);
- Одлука о утврђивању Националног програма заштите животне средине („Сл. гласник РС“, бр. 12 /10);
- Стратегија управљања отпадом за период 2010-2019. године („Сл. гласник РС“, бр. 29/10);
- Програм управљања отпадом у Републици Србији за период 2022-2031.године („Сл. гласник РС“, бр. 12/22).

Остала коришћена документација, услови институција, ималаца јавних овлашћења и подаци од значаја за Извештај о СПУ на животну средину Просторног плана општине Голубац:

- Обавештење Завода за заштиту природе Србије 03 бр.020-1762/2 од 09.06.2022. године;
- Решење о условима заштите природе Министарства заштите животне средине, бр. 353-02-02122/2022-04 од 26.07.2022. године;
- Обавештење Регионалног завода за заштиту споменика културе Смедерево, бр. 190/2-2022 од 30.06.2022. године;
- Услови Регионалног завода за заштиту споменика културе Смедерево, бр. 190/3-2022 од 30.06.2022. године;
- Услови Министарства одбране, Сектора за материјалне ресурсе, Управе за инфраструктуру бр. 9945-4 од 08.07.2022. године;
- Обавештење Министарства унутрашњих послова, Дирекција полиције, Управа граничне полиције бр. 28-297/22 од 06.06.2022. године;
- Услови Министарства рударства и енергетике, бр. 350-01-65/2022-06 од 09.09.2022. године;
- Услови Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Сектора за водни саобраћај и безбедност пловидбе, бр. 350-01-01135/2022-06 од 11.08.2022. године;
- Обавештење Агенције за управљање лукама, бр. 350-93/2022-2 од 07.06.2022. године;
- Услови Јавног предузећа „Национални парк Ђердап“, бр. 4062 од 14.09.2022. године;
- Обавештење Јавног водопривредног предузећа „Србијаводе“ Београд, Водопривредни центар „Сава-Дунав“, бр. 5771/2 од 05.07.2022. године;
- Водни услови бр. 325-05-463/2022-07 од 05.07.2022. године, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
- Обавештење - ХЕ „Ђердап 1“ Јавног предузећа „Електропривреда Србије“ бр. 12.01.20/87-2022 од 21.05.2022. године;
- Услови ЈП „Србијашуме“, бр. 9847 од 04.07.2022. године;
- Услови „Електро mreжа Србије“ а.д., бр. 130-00-UTD-003-658/2022-002 од 06.06.2022. године;
- Услови „Електродистрибуција Србије“ д.о.о. Београд, бр. 2460800-Д.08.01.-249797/1-22 од 06.06.2022. године;
- Услови Предузећа за телекомуникације а.д. „Телеком Србија“, бр. 213969/3-2020 од 26.05.2022. године;
- Обавештење А1 Србија д.о.о., бр. 30-1/2022. од 06.06.2022. године;
- Обавештење РАТЕЛ - Регулаторна агенција за електронске комуникације и поштанске услуге, бр. 1-01-3491-155/22-1 од 26.05.2022. године;
- Обавештење ЈП Емисиона техника и везе Београд, бр. 2700/22-1 од 27.05.2022. године;

- Обавештење Директората цивилног ваздухопловства РС, бр. 4/3-09-0108/2022-0001 од 25.05.2022. године;
- Подаци и услови НИС а.д. Нови Сад, бр. NM-444000/3168/2022 од 30.05.2022. године;
- Обавештење ЈП „Србијагас“, бр. 06-07-11/1759/1 од 11.07.2022. године;
- Услови ЈП „Путеви Србије“, бр. 953-11133/01 од 17.06.2022. године;
- Услови „Инфраструктура железнице Србије“ а.д., бр. 3/2022-862 од 17.06.2022. године;
- Хидрометеоролошки услови Републичког хидрометеоролошког завода, бр. 922-3-50/2022 од 01.06.2022. године;
- Сеизмолошки услови Републичког сеизмолошког завода, бр. 02-268-1/2022 од 10.06.2022. године;

За израду Стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац (Извештаја о Стратешкој процени утицаја), вредновање планираних активности са аспекта одрживости и еколошке прихватљивости, избор најприхватљивијег варијантног планског решења са предлогом смерница и мера заштите и мониторинга животне средине, предлогом смерница и мера за нижи хијерархијски ниво, коришћена је и поштована следећа законска регулатива:

- *Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 135/04 и 88/10);*
- *Закон о планирању и изградњи („Сл. гласник РС”, бр. 72/09, 81/09, 64/10-одлука УС и 24/11 и 121/12, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13-одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др.закон, 9/20 и 52/21);*
- *Закон о заштити животне средине („Сл. гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09-др. закон, 43/11-одлука УС, 14/16 и 95/18 - др. закон);*
- *Закон о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр.135/04 и 36/09);*
- *Закон о енергетици („Сл. гласник РС”, бр. 145/14, 95/18 и 40/21);*
- *Закон о коришћењу обновљивих извора енергије („Сл. гласник РС”, бр. 40/21);*
- *Закон о заштити природе („Сл. гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10, 14/16, 95/18 (др. закон) и 71/21);*
- *Закон о националним парковима („Сл. гласник РС”, бр. 84/15 и 95/18-др.закон);*
- *Закон о културним добрима („Сл. гласник РС”, бр. 71/94, 52/11 (др. закон), 99/11 (др. закон), 6/20 (др. закон) и 35/21 (др. закон));*
- *Закон о климатским променама („Сл. гласник РС”, бр. 26/21);*
- *Закон о заштити од нејонизујућих зрачења („Сл. гласник РС”, бр. 36/09);*
- *Закон о водама („Сл. гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 др. закон);*
- *Закон о заштити земљишта („Сл. гласник РС”, бр. 112/15);*
- *Закон о пољопривредном земљишту („Сл. гласник РС”, бр. 62/06, 65/08, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18 - др. закон);*
- *Закон о шумама („Сл. гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 89/15 и 95/18);*
- *Закон о заштити ваздуха („Сл. гласник РС”, бр. 36/09, 10/13 и 26/21 др. закон);*
- *Закон о заштити од буке у животној средини („Сл. гласник РС”, бр. 96/21);*
- *Закон о заштити од пожара („Сл. гласник РС”, бр. 11/09, 20/15, 87/18 и 87/18 др. закон);*
- *Закон о управљању отпадом („Сл.гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 14/16, 95/18 др. Закон и 35/23);*
- *Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Сл. гласник РС”, бр. 87/18);*

- Закон о потврђивању Конвенције о доступности информација, учешћу јавности у доношењу одлука и праву на правну заштиту у питањима животне средине („Сл. гласник РС - Међународни документи“, бр. 38/09);
- Уредба о еколошкој мрежи („Сл. гласник РС“, бр. 102/10);
- Уредба о учешћу јавности у изради одређених планова и програма у области заштите животне средине („Сл. гласник РС“, бр. 117/21);
- Правилник о компензацијским мерама („Сл. гласник РС“, бр. 20/10);
- Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Сл. гласник РС“, бр. 5/10, 47/11, 32/16 и 98/16);
- Правилник о критеријумима за издвајање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување („Сл. гласник РС“, бр. 35/10);
- Правилник о специјалним техничко-технолошким решењима која омогућавају несметану и сигурну комуникацију дивљих животиња („Сл. гласник РС“, бр. 72/10);
- Правилник о условима које морају испуњавати прихватишта за збрињавање заштићених дивљих животиња („Сл. гласник РС“, бр. 15/12);
- Правилник о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања („Сл. гласник РС“, бр. 92/08);
- Правилник о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања („Сл. гласник РС“, бр. 23/94);
- Правилник о опасним материјама у водама („Сл. гласник РС“, бр. 31/82);
- Правилник о утврђивању водних тела површинских и подземних вода („Сл. гласник РС“, бр. 96/10);
- Правилник о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима („Сл. гласник РС“, бр. 33/16);
- Правилник о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода („Сл. гласник РС“, бр. 74/11);
- Правилник о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима („Сл. гласник РС“, бр. 33/16);
- Правилник о листи мера превенције стварања отпада („Сл. гласник РС“, бр. 7/19);
- Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Сл. гласник РС“, бр. 56/10, 93/19 и 39/21);
- Правилник о обрасцима извештаја о управљању амбалажом и амбалажним отпадом („Сл. гласник РС“, бр. 21/10, 10/13 и 44/18 (др. закон));
- Правилник о годишњој количини амбалажног отпада по врстама за које се обавезно обезбеђује простор за преузимање, сакупљање, разврставање и привремено складиштење („Сл. гласник РС“, бр. 70/09);
- Правилник о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије („Сл. гласник РС“, бр. 98/10);
- Правилник о обрасцу Документа о кретању отпада и упутству за његово попуњавање („Сл. гласник РС“, бр. 114/13);
- Правилник о обрасцу Документа о кретању опасног отпада, обрасцу претходног обавештења, начину његовог достављања и упутству за њихово попуњавање („Сл. гласник РС“, бр. 17/17);

- Правилник о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду са упутством за његово попуњавање („Сл. гласник РС”, бр. 7/20 и 79/21);
- Правилник о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Сл. гласник РС”, бр. 92/10 и 77/21);
- Правилник о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке („Сл. гласник РС”, бр. 72/10);
- Правилник о националној листи индикатора заштите животне средине („Сл. гласник РС”, бр. 37/11);

Поштовани су услови и смернице остале релевантне регулативе:

- ЕУ Директива о приступ јавности информацијама о животној средини (2003/4/ЕК);
- ЕУ Директива о учешће јавности (2003/35/ЕЗ);
- ЕУ Директива о одговорност за штету у животној средини (2004/35/ЦЕ);
- Оквирна директива о буци (2002/49/ЕК).

1.1.1. Садржај и циљеви Просторног плана општине Голубац

Садржај Просторног плана општине Голубац урађен је у складу са одредбама и методологијом Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС”, бр.72/09, 81/09- исп., 64/10–одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13–одлука УС, 50/13–одлука УС, 98/13–одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др.закон, 9/20 и 52/21).

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	
ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ	
1.	Полазне основе за израду плана
1.1.	Правни и плански основ за израду Плана
1.1.1.	Правни основ за израду Плана
1.1.2.	Плански основ за израду Плана
1.2.	Обухват и опис границе подручја обухвата Плана
1.3.	Принципи просторног развоја
1.4.	Визија и циљеви просторног развоја
1.5.	Концепција просторног развоја
ПЛАНСКИ ДЕО	
2.	Планска решења просторног развоја
2.1.	Опис и одређење намена простора са билансом намене простора
2.2.	Заштита, уређење, коришћење и развој природних система и ресурса
2.2.1.	Пољопривредно земљиште
2.2.2.	Шуме и шумско земљиште
2.2.3.	Воде и водно земљиште
2.2.4.	Геолошки ресурси
2.2.5.	Потенцијали обновљивих извора енергије
2.3.	Просторни развој, дистрибуција становништва и мрежа насеља и јавних служби
2.3.1.	Становништво
2.3.2.	Однос градских и сеоских насеља и функционално повезивање насеља и центра
2.3.3.	Становање
2.3.4.	Организација јавних служби
2.4.	Просторни развој и дистрибуција привредних делатности
2.4.1.	Пољопривреда, шумарство и лов
2.4.2.	Индустрија и производња
2.4.3.	Услужне и комерцијалне делатности
2.5.	Просторни развој туризма, организација и уређење туристичких и рекреативних простора
2.6.	Просторни развој саобраћаја и инфраструктурних система и повезивање са регионалним инфраструктурним мрежама

	2.6.1.	Саобраћајна инфраструктура
	2.6.2.	Водопривредна инфраструктура
	2.6.3.	Енергетска инфраструктура
	2.6.3.1.	Електроенергетска инфраструктура
	2.6.3.2.	Гасоводна инфраструктура
	2.6.3.3.	Коришћење обновљивих извора енергије
	2.6.4.	Електронска комуникациона (ЕК) инфраструктура и поштански саобраћај
	2.6.5.	Комунални објекти
	2.6.5.1.	Управљање отпадом
	2.6.5.2.	Гробља
	2.6.5.3.	Пијаци и други објекти
	2.7.	Правила и мере заштите животне средине, предела, природних и културних добара, организација простора од интереса за одбрану земље и заштиту од елементарних непогода
	2.7.1.	Заштита животне средине
	2.7.2.	Заштита, уређење и унапређење природних добара и предела
	2.7.3.	Заштита, уређење и унапређење културних добара
	2.7.4.	Организација простора од интереса за одбрану земље
	2.7.5.	Заштита од елементарних непогода
3.		Правила уређења
	3.1.	Пољопривредно земљиште
	3.2.	Шумско земљиште
	3.3.	Водно земљиште
	3.4.	Грађевинско земљиште
	3.4.1.	Грађевинско подручје насеља
	3.4.2.	Попис парцела у оквиру границе грађевинског подручја насеља уређених овим планом / уређајне основе за насељена места
	3.4.3.	Попис парцела у оквиру грађевинског подручја осталих насеља
	3.4.4.	Грађевинско земљиште изван границе грађевинског подручја насеља
	3.4.5.	Попис парцела у оквиру границе грађевинског земљишта изван границе грађевинског подручја насеља
	3.5.	Опис и одређење целина и зона за које плански документ садржи уређајне основе за сеоска насеља
	3.5.1.	Уређење и изградња јавних површина и објеката у насељима за које плански документ садржи уређајне основе
	3.5.2.	Биланс намене површина по насељима за које плански документ садржи уређајне основе
	3.6.	Урбанистички и други услови за уређење и изградњу површина и објеката јавне намене и мреже саобраћајне и друге инфраструктуре
	3.6.1.	Саобраћајна инфраструктура
	3.6.1.1.	Друмски саобраћај
	3.6.1.2.	Железнички саобраћај
	3.6.1.3.	Водни саобраћај
	3.6.2.	Водопривредна инфраструктура
	3.6.2.1.	Водоснабдевање
	3.6.2.2.	Одвођење отпадних вода
	3.6.2.3.	Одвођење атмосферских вода
	3.6.2.4.	Систем заштите приобаља
	3.6.2.5.	Регулација водотокова
	3.6.3.	Енергетска инфраструктура
	3.6.3.1.	Електроенергетска инфраструктура
	3.6.3.2.	Гасоводна инфраструктура
	3.6.4.	Електронска комуникациона (ЕК) инфраструктура
	3.6.5.	Јавне зелене површине у насељу и заштитни појасеви зеленила ван грађевинског подручја насеља
	3.6.5.1.	Јавне зелене површине у грађевинском подручју насеља

		3.6.5.2.	Заштитни појасеви зеленила ван грађевинског подручја насеља
	3.7.	Степен комуналне опремљености грађевинског земљишта по целинама и зонама који је потребан за издавање локацијских услова и грађевинске дозволе	
	3.8.	Општи и посебни услови и мере заштите	
		3.8.1.	Услови и мере заштите, уређења и унапређења животне средине, природних добара и заштита предела
		3.8.2.	Услови и мере заштите, уређење и унапређење културних добара
		3.8.3.	Услови и мере заштите од пожара, елементарних непогода, акцидената и ратних дејстава
		3.8.4.	Услови и мере за обезбеђење енергетске ефикасности изградње
		3.8.5.	Услови и мере за обезбеђење стандарда приступачности
4.	Правила грађења		
	4.1.	Правила грађења на пољопривредном земљишту	
	4.2.	Правила грађења на шумском земљишту	
	4.3.	Правила грађења на водном земљишту	
	4.4.	Правила грађења на грађевинском земљишту у грађевинском подручју насеља	
		4.4.1.	Правила грађења у зони јавних објеката
		4.4.2.	Правила грађења у зони породичног становања
		4.4.3.	Правила грађења у зони вишепородичног становања у центру насеља
		4.4.4.	Правила грађења у зони верског објекта
		4.4.5.	Правила грађења у зони индустрије и производње
	4.5.	Правила грађења на грађевинском земљишту изван грађевинског подручја насеља	
		4.5.1.	Правила грађења у зони трансфер станице
		4.5.2.	Правила грађења у зони осталих комуналних и енергетских објеката
		4.5.3.	Правила грађења у зони туризма и угоститељства
		4.5.4.	Правила грађења у викенд зони
	4.6.	Правила грађења за линијске инфраструктурне објекте комуналне / техничке инфраструктуре	
	4.7.	Критеријуми којима се утврђује забрана грађења на одређеном простору или за одређене врсте објеката	
		4.7.1.	Заштитни појас јавних путева и заштитни пружни појас
		4.7.2.	Зоне санитарне заштите изворишта водоснабдевања
		4.7.3.	Заштитни појасеви линијских инфраструктурних објекта комуналне / техничке инфраструктуре
		4.7.4.	Заштитна зона око метеоролошких, хидролошких и лансирних (противградних) станица
		4.7.5.	Заштитна зона ветрогенератора
		4.7.6.	Заштитна зона објекта посебне намене
		4.7.7.	Заштитна зона културних добара
		4.7.8.	Зона клизишта
5.	Имплементација		
	5.1.	Смернице за спровођење Плана	
		5.1.1.	Смернице за израду Плана генералне регулације градског насеља Голубац и Плана генералне или детаљне регулације за насеља Брњица и Добра
		5.1.2.	Смернице за израду Плана детаљне регулације за пословно-производну зону
		5.1.3.	Смернице за израду Плана детаљне регулације за изградњу или доградњу започете или нове зоне и комплекса јавне намене, туризам и викенд зоне и инфраструктурне објекте/системе
		5.1.4.	Смернице за израду Плана детаљне регулације за трасу обилазнице у зони манастира Туман (измештање деонице државног пута IIБ реда број 376. Малешево — Ракова Бара — Турија)
		5.1.5.	Смернице за израду Плана детаљне регулације за остале линијске инфраструктурне објекте саобраћајне инфраструктуре
		5.1.6.	Смернице за израду Плана детаљне регулације за линијске

		инфраструктурне објекте (водопривредна, електроенергетска инфраструктура и др.)
	5.1.7.	Смернице за израду Плана детаљне регулације за проширења постојећих или формирање нове локације за гробље
	5.1.8.	Смернице за израду Плана детаљне регулације за експлоатацију минералних сировина
	5.1.9.	Смернице за израду Плана детаљне регулације за изградњу ветроелектране
	5.1.10.	Смернице за израду Плана детаљне регулације за изградњу соларне електране
	5.1.11.	Смернице за израду плана детаљне регулације за зону енергетских производних објеката (биомаса, биогас и др.)
	5.1.12.	Смернице за израду плана детаљне регулације за изградњу мале (МХЕ) хидроелектране
	5.1.13.	Смернице за израду плана детаљне регулације за изградњу пратећих садржаја јавног пута (поред постојећих државних путева и путева у општинској надлежности)
	5.2.	Приоритетна планска решења и пројекти
	5.3.	Мере за подстицање равномерног територијалног развоја и кооперације са суседним јединицама локалне самоуправе
	5.4.	Учесници у имплементацији
	5.5.	Мере и инструменти за имплементацију

Циљ израде и доношење Просторног плана општине Голубац је да дефинише основна начела просторног уређења и услове заштите простора, у складу са принципима одрживог развоја, са циљем унапређења социо-економских услова уз очување природних вредности. Општи циљеви развоја подручја општине Голубац проистичу из усвојених циљева и опредељења просторног развоја у планској документацији ширег подручја и специфичности подручја општине Голубац у просторно-функционалном смислу и подразумевају:

- одрживи развој реалних потреба, подстицање равномерности територијалног развоја и активна сарадња између територијалних јединица;
- усклађеност социјалног развоја, економске ефикасности, заштите животне средине и природних, културних и историјских вредности;
- очување квалитета и разноврсности расположивих природних и створених ресурса и обезбеђење рационалног коришћења необновљивих ресурса;
- просторно-функционална интегрисаност у регионално окружење;
- полицентричан развој система насеља;
- саобраћајну приступачност, инфраструктурну опремљеност и доступност јавним секторима, информацијама и знању;
- обезбеђивање учешћа јавности у поступку припреме и доношења планова развоја и одлука;
- повећање ефикасности и одговорности у области коришћења, управљања, заштите и унапређења простора;
- развој јавно-приватног партнерства;
- усаглашавање са европским стандардима у области планирања и уређења простора, ради стварања услова за трансграничну и међународну сарадњу и укључивање у процесе европских интеграција.

Циљ Стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац, је потреба да се простор, предмет стратешке процене утицаја, еколошки вреднује, уреди, заштити и користи у складу са еколошким критеријумима одрживог коришћења и заштите животне и друштвене средине.

1.1.2. Обухват Просторног плана општине Голубац

Општина Голубац се налази у источној Србији, у Браничевском управном округу, на десној обали Дунава, који протиче у дужини од око 52 km кроз територију општине и чини природну границу са Румунијом. Територија општине се налази на граници два геопростора, низијског (ободни део Панонске низије) и Карпатског, планинског система.

Граница подручја обухваћеног Планом поклапа се са административном границом општине Голубац. Површина обухвата Плана износи око 367 km² и обухвата 24 катастарске општине у којима је живело, према подацима Пописа из 2011. године, око 8.331 становника.

Табела бр. 2: Приказ катастарских општина, површине и броја становника на територији општине Голубац

Редни број	Назив КО	Површина (ha)	Број становника ¹
1	Барич	1.048,60	352
2	Бикиње	556,40	215
3	Браничево	1.318,40	805
4	Брњица	2.524,50	294
5	Винци	853,40	381
6	Војилово	631,60	247
7	Голубац	4.202,50	1.653
8	Двориште	1.560,00	245
9	Добра	13.633,80	540
10	Доња Крушевица	533,00	311
11	Душманић	445,70	161
12	Житковица	501,70	96
13	Клење	798,60	388
14	Кривача	1.587,50	357
15	Кудреш	666,50	154
16	Малешево	527,50	226
17	Миљевић	741,60	466
18	Мрчковац	715,20	239
19	Поникве	290,10	77
20	Радошевац	401,90	233
21	Сладинац	386,00	169
22	Снеготин	1.514,20	148
23	Усије	705,40	314
24	Шувајић	568,70	260
Укупно:		36.712,80	8.331

¹ према попису становништва из 2011. године

1.1.3. Постојећа и планирана намена површина

Територија општине Голубац заузима површину од око 367 km² и састоји се од 24 катастарских општина.

У планираној намени простора нису планиране драстичне промене због очувања континуитета развоја (већ могућности за даљи развој свих насеља и функција), максимално могуће очување пољопривредног и шумског земљишта и повећање грађевинског земљишта за развој насеља, привреде, туризма, обновљиве изворе енергије, радних и викенд зона, саобраћаја и регулисање водотокова.

У обухвату Плана, издвајају се следеће карактеристичне просторне целине:

- низија (долина Пека) и побрђе - у западном делу, заузимају око 32% територије општине и чине њен најгушће насељени и најразвијенији део са 18 насеља, од укупно 24 у општини; Узрок томе је боља саобраћајна повезаност преко државних путних праваца и повољни природно-морфолошки услови; Насеља су већим делом пољопривредна, са вишим учешћем активног пољопривредног становништва;
- брдска зона – лежи између низије и побрђа на западу и планинског дела на истоку; Обухвата око 24% укупне површине општине и 4 насеља; Углавном има рурални карактер са низом специфичних, повољнијих карактеристика од других зона; Носилац развоја целе ове просторне целине је општински центар Голубац, као нуклеус агломирања становништва, непољопривредних функција, пословних и туристичко-угоститељских делатности;
- планинска зона - обухвата источни део територије општине (њен највећи део, односно око 44% територије), са 5 становника/1km² и само 2 насеља у северном, приобалном појасу Дунава (Добра и Брњица); Површине атара оба ова насеља, далеко су веће од површина организационо-просторних јединица у остале две зоне, а удаљеност између њих је 12 km; Структурне промене настале због потапања знатних површина у приобалном појасу Дунава, довеле су до изградње новог насеља Добра, значајног смањења броја становника, али и до изградње неколико малих викенд насеља. Подручја насеља Добра и Брњица припадају зони НП „Ђердап”, што подразумева посебне режиме заштите простора и планирања њиховог развоја.

У општој намени простора дефинисана је полицентрична мрежа насеља, у којој свако насеље има своју карактеристичну улогу, коју преко система садржаја и саобраћајног система остварује са својим непосредним окружењем, општинским центром и непосредном регијом. Обезбеђена је приступачност радним и туристичким зонама, природним и културним добрима, уз максимално очување пољопривредног и шумског земљишта и повећање грађевинског земљишта за развој насеља, привреде, туризма, саобраћаја и регулисање водотокова.

Планирано је повећање површине грађевинског земљишта. За општински центар, градско насеље Голубац, преузета је површина грађевинског подручја из усвојеног урбанистичког плана. Саставни део овог Плана су уређајне основе за насеља Браничево и Клење (центри заједнице насеља), као и Винци, Барич и Малешево (локални центри), кроз које је извршено преиспитивање постојећег и дефинисање новог грађевинског подручја насеља. Повећање грађевинског подручја је урађено и због крупних инфраструктурних система и нових туристичких и пословних зона, на потезима где је већ иницирана изградња ове врсте објеката.

У структури коришћења земљишта планиране су следеће промене:

- укупно грађевинско земљиште биће увећано са 1.629,79 ha на око 1.995,00 ha, односно за око 365,21 ha. Овакво повећање је неопходно због планираних

коридора државних путева (“брзе саобраћајнице”), али подразумева и заокруживање грађевинских подручја насеља уз минимално заузимање новог земљишта, са погушћавањем на расположивом неизграђеном и неуређеном земљишту, унутар грађевинских подручја и зона становања ван грађевинских подручја, викенд и радних зона;

- у пољопривредном земљишту (које у постојећем стању заузима око 10.911,36 ha), око 1.547,78 ha биће преструктурирано из пољопривредног у планирано повећање укупног грађевинског, водног и шумског земљишта;
- шумско земљиште (које у постојећем стању заузима око 22.056,17 ha), биће увећано за око 1.102,81 ha, за заокружење постојећих комплекса шума, пошумљавање ерозивних површина, великих нагиба, јаруга и сл;
- водно земљиште биће увећано за регулацију бујичних водотокова, уређење приобалних појасева.

Уз овакве промене у структури коришћења земљишта може се очекивати интензивнији развој од досадашњег, заснован се на принципима одрживог интегралног урбаног и руралног развоја, постизањем већег степена функционалне интегрисаности подручја, поштовањем основних упоришта просторног развоја општине и организације активности које прате просторни развој.

Пољопривредно земљиште је заступљено у свим катастарским општинама, а доминираће и даље у западном делу општине али са различитом структуром коришћења. У одређењу намена простора, планирано је смањење и прилагођавање пољопривредне производње, у складу са педолошким саставом земљишта за: заокружење грађевинских подручја насеља, изградњу саобраћајне инфраструктуре и пошумљавање у складу са педолошким саставом земљишта и за заштиту земљишта од ерозије. Око 1.541,12 ha или око 14% од укупног пољопривредног земљишта биће преструктурирано из пољопривредног у планирано повећање грађевинског, водног и шумског земљишта. У укупној површини општине (која износи 36.712,80 ha), планирано пољопривредно земљиште учествује са 9.363,58 ha или 25,50%.

Шумско земљиште обухвата више од половине укупне територије општине, најзаступљеније је у средишњем и источном делу општине и износи 22.056,17 ha или око 60%. Постојеће шуме су релативно компактне са местимично формираним обрадивим површинама неправилног облика у токовима Туманске и Бикињске реке. Најбројнији су атари прелазног типа, а преовлађују планински. Мањи шумски појасеви су расути по читавом терену: уз саобраћајнице или као границе између парцела. У планираном одређењу намена, извршено је повећање површина под шумским земљиштем за око 1.102,81 ha (или за око 5% у односу на површину постојећег шумског земљишта). Шумско земљиште у оквиру простора НП “Ђердап”, са карактеристичним флористичким саставом, уређиваће ће се према смерницама из планског документа ширег подручја.

Водно земљиште обухвата све водотокове на подручју општине и представља саобраћајни (Дунав) и туристички потенцијал (Дунав и сви остали водотокови). Сви водотокови, односно водно земљиште у укупном подручју општине учествују са 2.194,18 ha или око 6%.

Хидрографију подручја општине Голубац чине водотокови: Дунав – као пловна река међународног значаја, Пек, Бикињска, Туманска, Брњичка, Чезава, Добрињска река, Десна и Лева река, Медовница, Кожица, Мала и Велика Кожица, као притоке Дунава.

Граница између Румуније и Србије ближа је нашој обали, а укупна површина коју обухвата ток Дунава у границама општине Голубац износи око 2.012,04 ha. Остали водотокови на подручју општине Голубац заузимају укупну површину од око 157,54 ha. У одређењу намене простора укупно водно земљиште биће увећано са 2.114,42 ha на око 2.194,18 ha или са 5,75% на око 6% у укупном земљишту општине. Ово увећање

планирано је за регулацију водотокова, изградњу обалоутврда и остале активности на водном земљишту. Посебан значај водног земљишта представља „Бигрена акумулација“ (геоморфолошко-хидролошки објекат-површински крашки рељеф) у средишњем делу тока Каменице (притока Туманске реке), на 250 mnm и 1,1 km узводно од ушћа Каменице у Туманску реку. У подножју десне долинске стране сталожена је акумулација бигра, терасасто-лепезастог облика, висине око 14 m, на површини од 8.550 m², формирана током атлантске фазе холоцена. Поред крашког извора постоји слап висок око 14 m и друге форме изграђене у бигру. Увршћена је у инвентар објеката геонаслеђа Србије и проглашена за природно добро-споменик природе.

Према планској документацији ширег подручја, на подручју Плана и у непосредном окружењу, планирано је грађење РХЕ „Ђердап 3“, као реверзибилно пумпно-акумулационо постројење, које би се градило на 1.007 километру Дунава. Концепција решења састоји се у томе да се вода захвата из Ђердапског језера са коте 68 mnm, пумпа у горње предвиђене акумулационе базене „Песача“ и „Бродица“ и то када електроенергетски систем Србије располаже вишком електричне енергије. У врховима оптерећења ради као акумулациона електрана, која обезбеђује неопходну снагу и потребне количине енергије. Предвиђено је да се реверзибилна хидроелектрана „Ђердап 3“ гради у три етапе.

Укупна количина воде која би се акумулирала у језерима „Песача“ и „Бродица“ је око 578x10⁶ m³ што пружа могућност да се остварује и резерва енергије за кризне периоде у електро-енергетском систему Србије. Енергетски еквивалент обе акумулације, у тој последњој фази развоја био би око 484 Gwh. Укупна снага за све три етапе је 2.400 MW.

Грађевинско земљиште у површини од 1.995,00 ha, или око 5,43% површине општине, чиниће грађевинско подручје насеља у површини од 1.063,54 ha и грађевинско подручје ван грађевинских подручја насеља, намењено за радне зоне, туристичке садржаје, комуналне и енергетске објекте и површине намењене саобраћајној и другој инфраструктури у површини од око 931,46 ha.

При изради уређајних основа за насеља и дефинисању њихових грађевинских подручја, стимулирана је обнова и активирање запуштених локалитета, а проширења су вршена у циљу усклађивања са подацима о озаконењеним објектима и резултатима пописа незаконито саграђених објеката, као и са актуелним потребама насеља.

Највеће површине грађевинских подручја имају Голубац (као центар општине), Браничево (као центар заједнице насеља), Винци - Усије (као викенд насеље) и остали локални центри.

Табела бр. 3: Биланс намене простора у обухвату Просторног плана општине Голубац

Редни бр.	Намена простора	Постојеће (ha)	Планирано (ha)
1.	Пољопривредно земљиште	10.911,36	9.363,58
2.	Шумско земљиште	22.056,17	23.158,98
3.	Водно земљиште	2.114,42	2.194,18
	3.1. Река Дунав	2.012,04	2.012,04
	3.2. Остали водотокови	102,38	157,54
	3.3. Планирана акумулација	-	24,60
4.	Грађевинско земљиште	1.629,79	1.995,00
	Грађевинско земљиште насеља	976,10	1.063,54

4.1.	Грађевинско земљиште насеља Голубац ²	134,72	150,21
4.2.	Грађевинско земљиште насеља обухваћених Уређајним основама ³	211,84	247,65
4.3.	Грађевинско земљиште осталих насеља ⁴	629,54	665,68
Грађевинско земљиште изван насеља		653,69	931,46
4.4.	Планирани државни пут на правцу Пожаревац – Голубац	-	101,21
4.5.	Планирани државни пут на правцу Голубац – Доњи Милановац	-	99,80
4.6.	Постојећи државни пут IB реда	89,13	29,07
4.7.	Постојећи државни путеви IIA и IIB реда	54,13	49,18
4.8.	Планирана обилазница ДП-IIБ број 376.	-	8,27
4.9.	Постојећи општински путеви	81,40	80,38
4.10.	Планирани општински путеви	-	56,30
4.11.	Железничка пруга	17,21	17,21
4.12.	Радна зона “Радошевац” ⁵	13,17	73,53
4.13.	Викенд насеље “Винци – Усије” ⁶	275,21	269,96
4.14.	Остала викенд насеља ⁷	60,24	65,88
4.15.	Експлоатација-површински коп “Јеленска стена” ⁸	41,16	55,96
4.16.	Тематско-културно-историјски центар трвђава “Голубачки град” ⁹	17,30	17,30
4.17.	Комплекс манастира Туман ¹⁰	4,74	7,41
5.	Остало земљиште	1,06	1,06
5.1.	Депонија	1,06	1,06
Укупно:		36.712,80	36.712,80

² Површине су дате према важећем ПГР градског насеља Голубац

³ Површине су дате без грађевинског земљишта око железничке станице у Клењу и насеља Винци и викенд насеља Винци, јер су те површине приказане као железничка пруга и викенд насеље “Винци-Усије” у грађевинском земљишту изван насеља

⁴ Површине су дате без викенд насеља Чезава, Главичица и Кожица у Доброј, викенд насеља Орлови у Брњици, радне зоне “Радошевац” у Радошевцу и Усијама, насеља Усије и викенд насеља Усије и комплекса манастира Туман у Снеготину, јер су те површине приказане као остала викенд насеља, радна зона “Радошевац”, викенд насеље “Винци-Усије” и комплекс манастира Туман у грађевинском земљишту изван насеља

⁵ Површине су преузете из важећег ПДР радне зоне “Радошевац” (умањено за коридор „брзе саобраћајнице“)

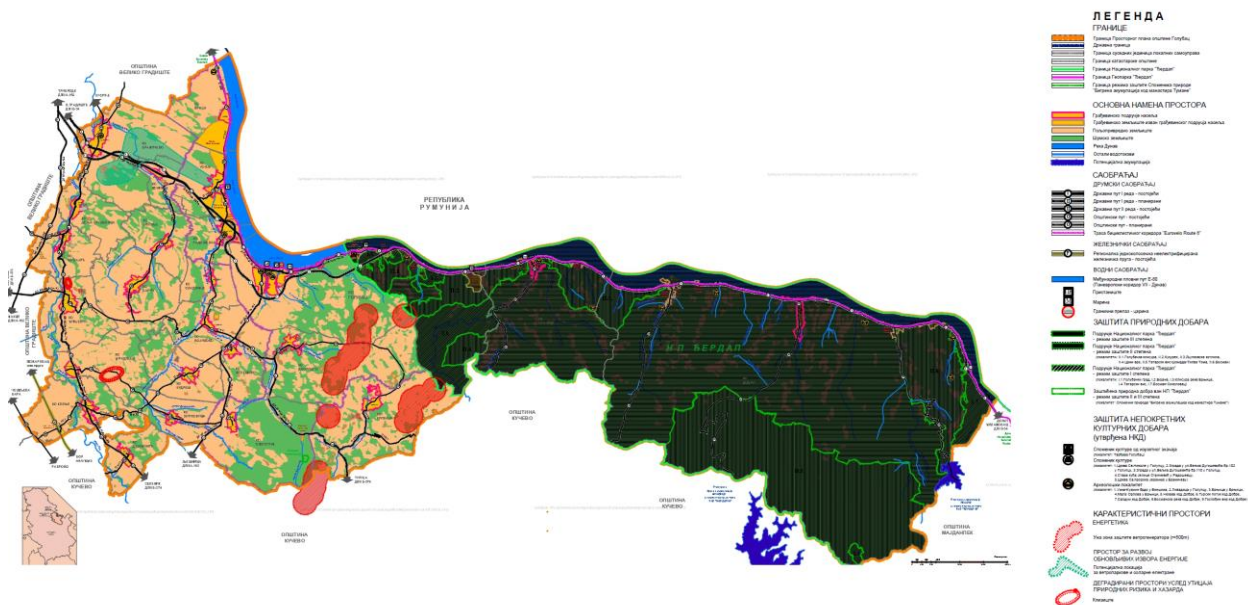
⁶ У оквиру датих површина, према важећем ПДР туристичке зоне “Винци-Усије”, дате су и површине за насеља Винци и Усије, намењеном за становање стално насељеног становништва на простору Винци и Усије

⁷ У оквиру ових површина обрачунате су површине викенд насеља Ридан и Ливадица у Голупцу, Орлови у Брњици и Чезава, Главичица и Кожица у Доброј и планирано викенд насеље Мелови у Голупцу

⁸ Површина дата у постојећем стању је преузета из важећег ПДР површинског копа “Јеленска стена”, док је површина дата у планираном решењу такође преузета из тог плана и увећана за површину која се планира за проширење комплекса према ППППН Националног парка “Ђердап”

⁹ Површине су преузете из важећег ПДР за ревитализацију тврђаве “Голубачки град”

¹⁰ Површине су преузете из нацрта ПДР “комплекс манастира Туман” у општини Голубац

Слика бр. 1: Намена простора

1.1.4. Хијерархијски однос са другим плановима – планска усклађеност

Смернице планова вишег реда и планова од значаја за предметни плански документ су обавезујуће и морају се узети у обзир при процени могућих стратешких утицаја Плана на животну средину, у складу са начелом хијерархије и координације на свим нивоима. Еколошки извештај о могућим утицајима Плана мора да обезбеди и информације о вези са другим плановима од значаја и циљевима заштите животне средине датим у тим плановима, као и начин на који су ти циљеви узети у обзир при изради Стратешке процене утицаја предметног Плана.

Као основ и обавезујуће еколошке смернице за израду Стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац (Извештаја о стратешкој процени утицаја) од значаја је следећа стратешка, просторно планска и урбанистичка документација:

- Закон о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године („Сл. гласник РС“, бр. 88/10);
- Уредба о утврђивању Регионалног просторног плана за подручје Подунавског и Браничевског управног округа („Сл. гласник РС“, бр. 8/15);
- Уредба о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене Националног парка Ђердап (“Службени гласник РС”, број 117/22);
- Уредба о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене међународног водног пута Е-80 – Дунав (Паневропски коридор VII), („Сл. гласник РС“, бр.14/15);
- Уредба о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута IБ реда, Ауто-пут Е-75 Београд – Ниш (петља „Пожаревац“) – Пожаревац (обилазница) – Велико Градиште – Голубац („Сл. гласник РС“, бр. 7/21).

Просторни план Републике Србије („Сл. гласник РС”, бр. 88/10) и Извештај о Стратешкој процени утицаја на животну средину представља хијерархијски важан документ вишег реда од значаја пре свега, за опште циљеве и смернице заштите простора и животне средине.

Општи циљеви ППР Србије и Стратешке процене утицаја ППРС, садрже стратешка питања заштите животне средине на националном нивоу, као и циљеве и захтеве у области заштите животне средине релевантних секторских докумената. У том контексту, као општи циљ ППР Србије и Стратешке процене утицаја ППР Србије, дефинисана је:

- заштита основних чинилаца животне средине;
- одрживо коришћење природних вредности и ресурса;
- унапређење управљања отпадним водама и отпадом;
- смањивање загађења и притисака од антропогених активности,

све са циљем смањивања загађења и антропогених притисака на природу и животну средину.

Посебни циљеви ППР Србије и СПУ ППР Србије:

- заштита и одрживо коришћење вода и земљишта;
- заштита ваздуха;
- заштита биодиверзитета и станишта;
- заштита и одрживо коришћење природних добара и предела;
- унапређење управљања отпадом (смањење количине, поновна употреба (рециклажа) и депоновање);
- веће коришћење обновљивих извора енергије (биомасе, хидроенергије, соларне, геотермалне и енергије ветра);
- смањење загађивања у урбаним, индустријским, пољопривредним и другим еколошки угроженим подручјима и
- смањење притиска од привредних, саобраћајних и стамбених активности на животну средину.

Регионални просторни план за подручје Подунавског и Браничевског управног округа („Сл. гласник РС“, бр. 8/15) представља утврђивање дугорочне основе развоја, организације, коришћења, уређења и заштите простора:

- на територији Браничевског управног округа, града Пожаревца и општине Велико Градиште, Голубац, Мало Црниће, Жабари, Жагубица, Петровац на Млави и Кучево;
- на територији Подунавског управног округа, града Смедерева и целе општине Велика Плана и Смедеревска Паланка.

Основни циљ је опште унапређење квалитета животне средине (заустављање даље деградације, превентивна заштита од свих планираних активности које могу угрозити постојећи квалитет природне и животне средине, уз санацију и ревитализацију угрожених подручја), уз примену начела одрживог развоја у будућем развоју Подунавског и Браничевског округа.

Посебни циљеви су:

- унапређење квалитета ваздуха, вода, земљишта, шума, биљног и животињског света, нарочито у заштићеним подручјима;
- смањење емисије штетних материја у ваздуху са површинских копова, од индустријских постројења, саобраћаја, из система даљинског и индивидуалног грејања и са депонија;
- рекултивација и ревитализација земљишта и објеката у Костолачком басену оштећених рударским радовима и модернизација и реконструкција комплекса железаре у Смедереву;
- рационално коришћење земљишта, енергије, воде и минералних сировина;
- управљање отпадом на еколошким основама, а у складу са циљевима који су дефинисани Стратегијом управљања отпадом за период 2010–2019. године

(регионални систем одлагања отпада, санација и рекултивација постојећих сметлишта на предметном подручју);

- смањење емисија буке из саобраћаја и индустријских постројења;
- иницирање програма за мониторинг квалитета здравља становника с посебним акцентом на превенцију болести које настају као резултат лошег квалитета животне средине;
- дефинисање дугорочних планова заштите од удеса за сва постројења која се налазе на листи SEVESO II.;
- унапређење едукације локалног становништва и њихово укључивање у акције за очување и унапређење животне средине;
- очување биолошке разноврсности подручја, тј. специјског, екосистемског и генетског диверзитета;
- очување посебно вредних природних простора, са специфичним пејзажним карактеристикама.

Формирањем адекватног и репрезентативног система заштићених природних добара, чији су интегрални делови вредности биодиверзитета, геодиверзитета и разноврсности предела, обезбедиће се реализација основног циља заштите природе на простору Подунавског и Браничевског управног округа, односно ефикасна просторна и функционална интегрална заштита, неговање и унапређење природних вредности. Из основног циља проистичу и посебни циљеви, од којих су неки препознати и у контексту развојних могућности и као потенцијали овог простора и то:

- повећање површина заштићених природних добара;
- повећање површина под заштићеним природним добрима већег просторног обухвата;
- квалитативно побољшање стања биолошке разноврсности, а посебно стања популација ретких и угрожених врста. Истовремено, потребно је континуирано пратити квалитет стања објеката геонаслеђа (посебно објеката чија је генеза везана за геоморфолошке и хидролошке феномене краса);
- успостављање не само номиналних, већ функционалних еколошких коридора и мрежа на националном и међународном нивоу;
- номинација и проглашење појединих заштићених подручја са посебним природним и другим вредностима од међународног значаја (посебно је од значаја простор Националног парка „Ђердап“);
- израда неопходне планске и друге стратешке документације, а посебно у контексту имплементације принципа одрживог развоја;
- рационално коришћење природних ресурса.

Уредба о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене Националног парка Ђердап (“Службени гласник РС”, број 117/22), обухвата делове територија општина Голубац и Кучево, (Браничевски управни округ), Мајданпек, Кладово и Неготин (Борски управни округ).

За афирмацију заштите и очување квалитета животне средине и одрживог развоја на подручју Просторног плана, потенцијали у погледу квалитета параметара животне средине (ваздух, вода, земљиште и друго) огледају се у следећем:

- квалитет ваздуха се у односу на присуство CO_x, SO_x, NO_x, таложних материја и чађи (осим на делу територије општине Мајданпек) може сврстати у задовољавајући, а у појединим општинама (Кладово, Кучево) као изузетан, повољан за развој рекреативног туризма. Потенцијал представља и могућност конкурисања код приступних фондова Европске уније за успостављање интегралног мониторинга квалитета ваздуха у Националном парку, посебно у зони индустријских постројења, експлоатације камена и минералних сировина, бродоградилишта и лука;

- квалитет вода Дунава на подручју Просторног плана виши је у односу на квалитет узводног тока и налази се у IIa, евентуално IIb класи квалитета;
- квалитет земљишта може се сматрати веома повољним (готово без присуства тешких метала и азота, осим у непосредној близини РТБ Мајданпек);
- квалитет животне средине може се сматрати повољним (категирија незагађене животне средине) на већем делу подручја, са појединачним тачкастим (индустријским), зонским (експлоатација сировина, енергетика) и линијским изворима загађивања (саобраћајни коридори у оквиру Националног парка);
- пораст еколошке свести грађана, невладиних организација и управљача Националног парка у домену заштите животне средине и природних вредности.

Општи циљеви заштите, уређења и одрживог развоја подручја:

- обезбеђење трајне и интегрисане заштите природних вредности Националног парка и непокретних културних добара и њиховог одрживог коришћења за едукацију и научна истраживања, презентацију јавности, рекреацију, туризам и комплементарне активности; и за јачање регионалног идентитета подручја посебне намене;
- унапређење коридора VII побољшањем пловидбених услова за VII класу пловног пута, развојем неопходне пратеће инфраструктуре и речног саобраћаја на Дунаву;
- интегрално уређење, заштита и коришћење водних ресурса које подразумева развој вишенаменских водопривредних и хидроенергетских система оптимално уклопљених у заштићено подручје Националног парка и његово еколошко окружење;
- стварање услова за одмор, рекреацију и едукацију посетилаца о природним и културним вредностима подручја, организовањем садржајно заокружене туристичке понуде усклађене са режимима заштите Националног парка и интегрисане у понуду туристичке дестинације Доње Подунавље;
- одрживо коришћење минералних сировина, санација и заштита животне средине и ограничавање експлоатације камена у Националном парку, контролисана експлоатација и примарна прерада руде бакра у оквиру рударског басена у околини Мајданпека (ван Националног парка);
- обезбеђење услова за задржавање и насељавање становништва вишим квалитетом живљења и привређивања, заштитом егзистенцијалних интереса локалних заједница и становништва, повећањем саобраћајне доступности и повезаности подручја с окружењем, јачањем функција и уређености урбаних и руралних центара, очувањем и ревитализацијом сеоских насеља;
- привредни опоравак и остваривање одрживог привредног раста у делатностима комплементарним посебним наменама подручја, које су способне за конкурентски наступ на домаћем и извозном тржишту, ради запошљавања и повећавања просперитета локалног становништва и повећања социјалне кохезије;
- подршка развоју мултифункционалне пољопривреде засноване на традиционалној производњи високовредних локалних производа и пружању агроеколошких услуга, у складу са специфичним захтевима заштите и одрживог коришћења природних и културних вредности, биолошке и предеоне разноврсности;
- успостављање ефикасног система управљања заштитом и развојем подручја са посебним наменама.

Просторни план подручја посебне намене међународног водног пута Е-80 – Дунав (Паневропски коридор VII), („Сл. гласник РС“, бр.14/15), обухвата делове територија седам градова и 15 општина, при чему на подручју општине Голубац

обухвата целе катастарске општине: Винци, Усије, Радошевац, Голубац, Брњица и Добра.

Река Дунав представља еколошки коридор међународног значаја који је саставни део Паневропске еколошке мреже. Питање заштите животне средине усмерено је ка одржавању и побољшању квалитета вода Дунава (у домену биолошких, физичких и хемијских параметара), као и еколошког статуса ваздуха и земљишта у приобаљу.

Циљ доношења Просторног плана подручја посебне намене међународног пловног пута Е80 – Дунав (Паневропски коридор VII) је:

- утврђивање дугорочне концепције заштите, уређења и одрживог развоја подручја посебне намене;
- унапређење укупног саобраћајног положаја Републике Србије;
- унапређење услова за одвијање водног саобраћаја као фактора развоја; утврђивање просторних, технолошких и функционалних веза Коридора VII са непосредним окружењем, као и положај, уређење и коришћење објеката и површина у Коридору;
- примена међународних стандарда и обавеза у домену водног саобраћаја, заштите од поплава, заштите од пожара и осталих видова заштите у ванредним ситуацијама, заштите животне средине и очувања и валоризације природног и културног наслеђа; развој туризма и валоризација природних ресурса; усклађивање развоја дунавског коридора са планским одредницама које проистичу из интегралног планирања Подунавља у ширем европском контексту.

Општи циљеви заштите животне средине у коридору водног пута су:

- мониторинг и управљање утицајима коридора на животну средину и на поједине делатности и структуре у зони коридора;
- дефинисање мера за заштиту и унапређење животне средине, посебно за спречавање загађивања вода (из индустрије, енергетике, домаћинства и пољопривреде), земљишта, ваздуха, утицаја буке (у индустријским постројењима, лукама и пристаништима), као и дефинисање мера за прикупљање и одлагање чврстог комуналног и индустријског отпада и заштите од удеса и загађења опасним материјама;
- обезбеђивање услова за еколошки одрживи друштвено-економски развој ширег подручја водног пута, кроз рационално коришћење земљишта, енергије, вода и ресурса и спровођење мера заштите животне средине, заштите природе и непокретних културних добара.

Општи циљеви заштите природних вредности су:

- очување и унапређење природних вредности на подручју Просторног плана, односно биолошке разноврсности, интегритета, лепоте и разноликости предела, објеката и феномена геонаслеђа на националном, регионалном и локалном нивоу;
- дефинисање мера заштите природних вредности као допринос заштити европског и светског природног наслеђа, а на основу обавеза које је Република Србија прихватила ратификацијом међународних уговора који се односе на заштиту природе, коришћење и заштиту реке Дунав, приступањем меродавним међународним програмима и стратешким опредељењем за интеграцију у ЕУ;
- обезбеђење одрживог коришћења природних ресурса и простора уз минимизирање неповољних утицаја и штета и примену компензацијских мера.

Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута IB реда, Ауто-пут Е-75 Београд – Ниш (петља „Пожаревац”) – Пожаревац (обилазница) – Велико Градиште – Голубац („Сл. гласник РС“, бр. 7/21),

концепција изградње и развоја државног пута и магистралних инфраструктурних система у коридору базирана је на следећим основним принципима одрживог развоја:

- принцип одрживог развоја инфраструктуре чијом применом се подстиче равномеран просторни развој, кроз стварање услова за повезивање неразвијених и изолованих подручја са већим насељима и омогућавање њиховог приступа магистралним инфраструктурним системима. У циљу постизања уравнотеженог просторног развоја подразумева побољшање веза између малих градова и руралних области са транс-европским мрежама и саобраћајним центрима, као и активности на повећању регионалне доступности кроз остваривање недостајућих унутаррегионалних веза. Принцип подразумева и спровођење активности изградње телекомуникационих мрежа и елиминисања физичких и других ограничења, са циљем да се свим насељима обезбеди подједнак приступ информацијама;
- принцип смањивања штетног утицаја на животну средину који подразумева сагледавање квалитета животне средине и дефинисање планских решења којима се она штити од негативних утицаја. При томе је потребно базирати концепт заштите на превенцији и заштити од негативних утицаја који могу настати изградњом државног пута IБ реда и одвијањем саобраћаја, као и функционисањем других магистралних инфраструктурних система у коридору. Примена принципа мора предупредити или ублажити различите врсте штетних утицаја по животну средину, првенствено у погледу заштите од буке, заштите и смањивања емисије штетних гасова и спречавања и смањивања могућих штетних утицаја на животну средину приликом потенцијалних акцидената у коридору.

Заштита животне средине подразумева поштовање свих општих мера заштите животне средине и природе утврђених прописима. У том смислу се, на основу анализе и оцене стања животне средине и на основу процењених могућих утицаја, дефинишу смернице за заштиту животне средине.

Смернице за заштиту имају за циљ да идентификоване негативне утицаје на животну средину усмере у оквиру граница прихватљивости, а са циљем спречавања угрожавања животне средине и здравља људи. Оне служе и да би позитивни утицаји задржали такав тренд. Смернице за заштиту омогућавају развој и спречавају конфликте у простору што је у функцији реализације циљева одрживог развоја.

Доношењем Просторног плана општине Голубац обезбедиће се плански основ за:

- рационалну организацију, изградњу, уређење и коришћење простора;
- заштиту животне средине;
- побољшање квалитета живљења локалног становништва унапређењем инфраструктурне и комуналне опремљености и развојем привреде (у првом реду малих и средњих предузећа и туризма).

1.2. Преглед постојећег стања и квалитета животне средине на подручју Просторног плана општине Голубац

За поступак стратешке процене утицаја Просторног плана општине Голубац коришћени су подаци о простору и животној средини из постојеће планске и остале расположиве документације, подаци постојећег мониторинга животне средине општине Голубац као базе података, подаци добијени увидом, евидентирањем и идентификацијом извора загађивања у обухвату планског документа, на основу чега је извршена анализа и процена стања животне средине и процена степена угрожености медијума животне средине, природних вредности и еколошког капацитета простора у границама Плана.

1.2.1. Природне карактеристике подручја

1.2.1.1. Просторно положајне карактеристике подручја

Општина Голубац се налази у источној Србији, у Браничевском управном округу, на десној обали Дунава, који протиче у дужини од око 52 km кроз територију општине и чини природну границу са Румунијом. Територија општине се налази на граници два геопростора, низијског (ободни део Панонске низије) и Карпатског, планинског система.

Голубац је удаљен око 50 km од Пожаревца, центра Браничевског управног округа. Са западне стране територије се налази општина Велико Градиште, на истоку општина Мајданпек, на југу општина Кучево, док северну границу општине чини река Дунав.

1.2.1.2. Приказ морфолошких, геолошких и педолошких карактеристика терена

Браничевско-подоунавски развојни регион се налази у централно-источној Србији. Укупна површина износи 5.113 km², што је 5,8% територије Србије. Регион се састоји из два округа: Браничево и Подоунавље. Географски, регион је подељен на источни брдско-планински део и централно-западни део, окружен рекама: Дунавом на северу и његовим притокама Великом Моравом, Пеком и Млавом, са југа.

Територија општине Голубац је формирана у прелазном подручју између низијског и планинског дела источне Србије. Крајњи западни део општине захвата Браничево, које по физичко-географским одликама припада перипанонској Србији, односно крајњем југоисточном ободу Панонског басена. Источни делови општине припадају планинско-котлинској источној Србији. Граница карпатско-балканског и панонског подручја је уједно источна граница распрострањена плеистоценских еолских и неогених маринско-језерских седимената.

На територији Браничевског округа постоји фосилни еолски рељеф, који је настао деловањем ветра и представљен је пешчарама, као предеоно морфолошким целинама еолског рељефа. Еолски рељеф овог подручја који је представљен пешчарама, јавља се у оквиру узаног, песковитог појаса, на десној обали Дунава, од Рама на северозападу, до Голубца на југоистоку. Дужина овог појаса износи око 30 km, а ширина до 5,5 km. Обухвата површину око 80 km². Тако да је овај појас подељен на три пешчаре: Рамско – затоњску, Градиштанску и Пожеженску, које по свом географском положају припадају југоисточном ободу панонског басена. Песак у овим пешчарама највише садржи кварца (70-80%), калцијум–карбоната (10%) и око 20% других нераспаднутих минерала, као што су фелдспат и лискун. Доминантан ветар у овим пешчарама је кошава. Од ове три пешчаре највећа и најмлађа је Пожеженска и на овој пешчари је еолски рељеф најбоље морфолошки изражен.

Општина Голубац лежи у контактної зони југоисточног ободног дела Панонског басена и Карпатског планинског система. Рељеф се одликује:

- низијско-брдским подручјем у крајњем западном делу (око 30% територије) и планинским у централном и источном делу општине (око 70% територије);
- најнижа тачка у општини је најисточније, на ушћу Песаче у Дунав, на око 69 мнв, а највиша на Шомрдском камену на 804 мнв, у крајњем југоисточном делу општине. Највеће учешће имају површине на надморским висинама 200-400 mnm (45,76%), а најмање изнад 800 мнв;
- највеће учешће имају површине са нагибом од 0-3° (32,98%) у низијско-брдском делу општине. Значајно учествују простори са нагибом од 3-16° (29,90%) у планинском делу. Највећи нагиби су само у вишем, планинском делу општине;
- преовлађују источна и западна експозиција са мањим уделом северне, северозападне, јужне и југозападне, што је последица смера отицања непосредних десних притока Дунава.

У геолошком смислу, територија општине Голубац, припада Карпато-балканоидима. Највећи део ове крупне тектонске јединице је од зелених шкриљаца, девонског флиша, пермских црвених пешчара, мезозојских кречњака и јурског флиша и представља сложену навлаку великих размера. Геолошку грађу подручја чине седименти и стене, који су настајали током протерозоика, палеозоика, мезозоика и кенозоика. Најраспрострањенији су у западном делу квартарни и неогени седименти, а у централном и источном палеозојске и мезозојске стене.

На основу различите геолошке прошлости појединих делова територије, а с тим у вези и различитог петрографског састава, општину Голубац карактерише мозаик различитих типова земљишта са различитим распрострањењем.

На простору општине Голубац издвојени су следећи типови земљишта:

- гајњача, захвата слабо заталасане пределе, са надморском висином од 100-300 m. Простире се на територији од око 62 km² или 17% укупне територије општине. Обухвата атаре насеља Житковица, Кудреш, Малешева, Војилова и Голубац. Погодује већини пољопривредних култура и даје добре приносе. Приноси се битно повећавају применом дубоког орања и правилном употребом ђубрива;
- алувијална, дуж речних долина велика је заступљеност овог земљишта. Захватају површину од око 17 km² или 4,5% укупне територије. Њихова пољопривредна вредност је велика. Уз примену агротехничких мера могу се очекивати добри приноси и у сушним годинама;
- ритска црница, заступљена је у деловима атара насеља Миљевић на површини од око 4 km² или 1,1% укупне територије општине. Ствара се у депресијама под утицајем високог нивоа подземних вода;
- пескуша, налази се у појасу Пожеженске пешчаре на површини од око 32 km² или 8,7% укупне територије. Обухвата делове атара насеља Винце, Усје, Радошевац, Голубовац, Сладинац, Браничево, Бикиње и Доња Крушевица. С обзиром на климатске услове додавањем минералних ђубрива ова земљишта се могу користити за озиме културе и траве. Поједини делови могу се користити за винограде и багремову шуму, у целини узевши ово су земљишта слабије производне вредности;
- лесивирана смоница, обухвата простор између Голупца и Војилова на површини од око 9 km² или 2,4% укупне површине општине. Ово је земљиште смањене производне вредности;
- редзина, су врло распрострањене у кречњачком делу општине са великим надморским висинама и лимитирајућим климатским условима за већину пољопривредних култура. Заступљена су на површини од око 73 km² или 19,9% од укупне површине општине. Ово су плитка земљишта неспособна да упијају веће количине падавина, па брзо постају плен ерозије;
- смеђа кисела земљишта, су најраспрострањенија шумска земљишта. Простиру се у источном брдско-планинском делу општине на површини од око 170 km² или 46,3% укупне територије општине.

1.2.1.3. Приказ хидрогеолошких, хидрографских и хидролошких карактеристика подручја

На основу хидродинамичких услова и распрострањења у хоризонталној и вертикалној равни посматрања издвојених литолошких чланова, развијен је:

- збијени тип издани у неогеним и квартарним седиментима, гранодиоритском грусу и осулинама;
- пукотински тип издани у палеозојским и мезозојским стенама и гранодиоритима;
- дисолуциони тип издани у мезозојским стенама.

Хидрографију подручја општине Голубац чине водотокови: Дунав – као пловна река међународног значаја, Пек, Бикињска, Туманска, Брњичка, Чезава, Добрињска река, Десна и Лева река, Медовница, Кожица, Мала и Велика Кожица, као притоке Дунава.

Постојећа хидрографска структура општине, може се активирати кроз:

- развој привреде;
- коришћење водних потенцијала у производњи енергије;
- развој риболова;
- интензивирање развоја туризма унапређењем доступности обале Дунава, њеним регулисањем и уређењем, обогаћивањем понуде спортско-рекреативним и садржајима из области културе и унапређењем мелиорационог система.

Посебан значај водног земљишта представља „Бигрена акумулација“ (геоморфолошко-хидролошки објекат-површински крашки рељеф) у средишњем делу тока Каменице (притока Туманске реке), на 250 мнв и 1,1 km узводно од ушћа Каменице у Туманску реку. У подножју десне долинске стране сталожена је акумулација бигра, терасасто-лепезастог облика, висине око 14 m, на површини од 8.550 m², формирана током атлантске фазе холоцена. Поред крашког извора постоји слап висок око 14 m и друге форме изграђене у бигру. Увршћена је у инвентар објеката геонаслеђа Србије и проглашена за природно добро-споменик природе.

У хидролошком смислу, највећи потенцијал подручја представља ток Дунава, који се данас углавном користи као извор енергије. Интензивнији речни саобраћај, туристичко-рекреативна функција, слабији видови загађења воде и развијен риболов били су чиниоци успешније привредне активности људи овог краја везане за реку Дунав. Данас се ток Дунава углавном користи као важан енергетски потенцијал, док претходно поменуте функције губе свој значај. Енергетски потенцијал Дунава је делимично искоришћен изградњом ХЕ „Ђердап“ I и II. Након изградње поменуте хидроелектране овај део Дунава је постао Ђердапско језеро. Дунав протиче у дужини од око 52 km кроз територију општине Голубац и чини природну границу са Румунијом. Максимална кота Дунава у ниском приобалном делу територије Голупца је 70,54 m. Ширина језера код Голупца је 1.800 m, а највећа дубина 48 m.

Ниж приобални појас поред Голупца је потопљен, а дуж насеља је подигнут заштитни насип, насип са велобраном на коти од 71 m. Од подизања нивоа подземних вода Голубац се штити системом дренажних бунара. На осталом делу проучаване територије налази се мањи број река и потока које су непосредне притоке Дунава. То су Туманска река, Брњичка река, Чезава, Добранска река и Кожица. Западну границу општине Голубац чини река Пек. Протицаји ових река су релативно мали.

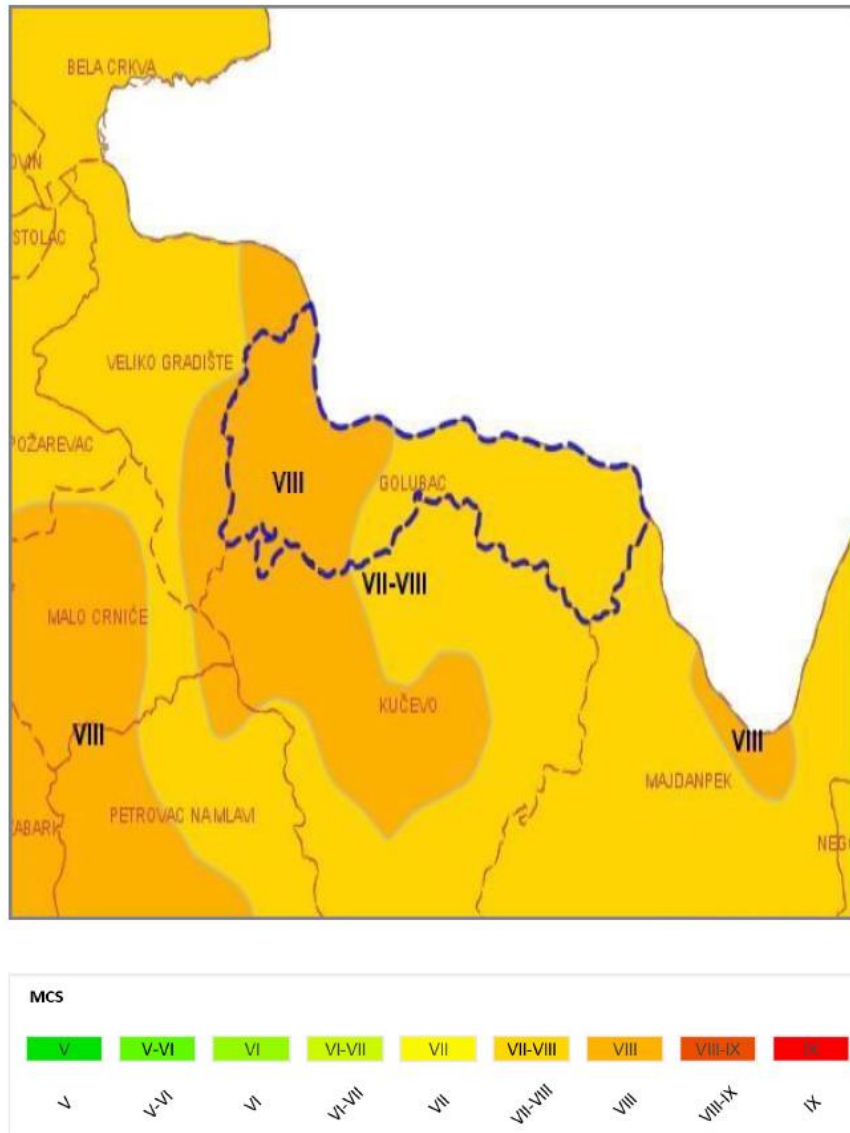
Река Чезава има средњи годишњи протицај 0,298 m³/s, док је на другој страни Дунав са просечним годишњим протицајем од 5.560 m³/s. Туманска река има средњи годишњи протицај 0,42 m³/s, Чезава 0,298 m³/s, Бикињска река 0,10 m³/s. Овако мале количине воде које се дренирају поменутим рекама су готово занемарљиве са становишта водопривреде. Нешто већи потенцијал има река Пек. Низводно од Каонске клисуре, Пек тече кроз Браничево у дужини од 32,5 km. У овом делу ширина корита реке је 12,14 m, а у пролетњем периоду и до 40 m. При високим водостајима ширина плављеног појаса достиже 600 m. Колебање протицаја реке Пек је изузетно велико, што се може видети из односа максималног протицаја од 500 m³/s и минималног од само 0,5 m³/s, или хиљаду пута мање.

1.2.1.4. Приказ постојећег стања са аспекта сеизмичности терена

На основу досадашње сеизмичке активности и доступних података сеизмичких хазарда објављених од стране Републичког сеизмолошког завода (РЗС), као и Услови бр. 02-268-1/2022 од 10.06.2022. године, Републички сеизмолошки завод, планско

подручје припада зони од 7-8° МЦС (односно скале ЕМС-98), што означава условну повољност са аспекта сеизмичности, односно Голубац је у зони са умереним условно повољним степеном угрожености земљотресом, са средњом вероватноћом појаве.

Заштита од земљотреса се спроводи кроз примену важећих сеизмичких прописа за изградњу нових и реконструкцију постојећих објеката. Ради заштите од земљотреса, планирани објекти мора да буду реализовани и категорисани према прописима и техничким нормативима за изградњу објеката у сеизмичким подручјима.

Слика бр. 2: Карта сеизмичког хазарда за повратни период од 475 година, изражен у степенима макросеизмичког интензитета на подручју Просторног плана општине Голубац

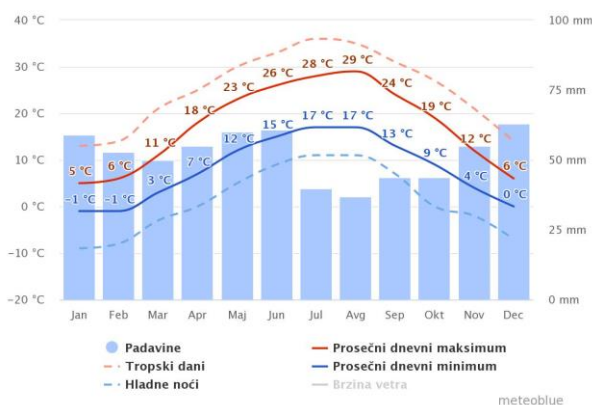
1.2.1.5. Приказ стања са аспекта климатолошких карактеристика и метеоролошких параметара

Карактеристике климе овог подручја, једним делом, веома су сличне клими банатске равнице-умерено-континенталне, са јасно израженим годишњим добима:

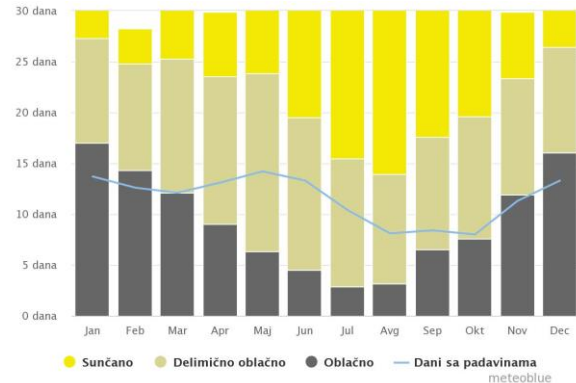
- средња годишња температура ваздуха износи 11°C. Јануар је најхладнији месец са просечном температуром од -0,57°C, за температурни режим је карактеристична велика колебљивост минималних и максималних температура; забележен је минимум од -27°C; екстремне вредности максималних

температура могу достићи преко 40°C, а високе летње температуре ублажава близина Дунава и Ђердапског језера;

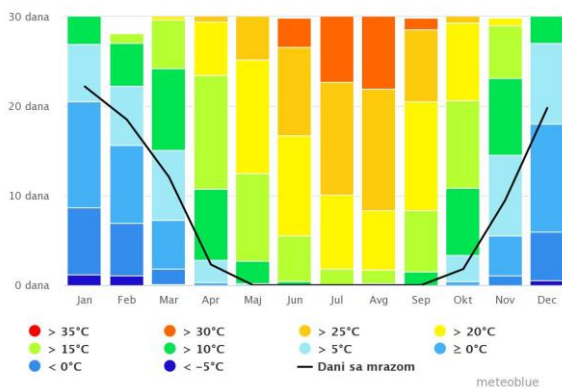
- падавине, најинтензивније су у пролеће, а минималне у јесен и почетком зиме; Осматрање падавина обавља се преко равномерно распоређених станица којих има 6, а налазе се на различитим надморским висинама, најниже станице су у Брњици и Добри (на 70 мнв), док су највише на Снеготин (220 мнв) и Раденка (390 мнв); плувиометријски режим је средњеевропски, јер је максимум падавина у пролеће, а минимум у јесен и почетком зиме; Делови општине са већом надморском висином добијају већу количину падавина: Снеготин 742 мм/год, Црни Тумански врх и развође између Дунава и Пека изнад 700 мм/год; индекс суше показује степен отицања падавина односно оскудицу или богатство неког предела водом, нарочито је важно уочити његове промене у току године и летњем периоду. Падавине су углавном сличне републичком просеку око 663-756 мм/год;
- највише дана са снегом је у децембру, јануару и фебруару;
- релативна влажност ваздуха највећа је у зимском периоду, а осетно се смањује у пролеће и лето. У летњем периоду се испољава чешће колебање релативне влажности, па је ваздух доста сув што може утицати на биљни и животињски свет, нешто повољније услове у погледу влажности у летњем периоду има приобаље Дунава односно Ђердапског језера, чија велика водена површина повољно делује на влажност ваздуха;
- облачност и магловитост, посматрано подручје се налази на западној субпадини Карпата, где преовлађују улазна ваздушна струјања и где је облачност знатно повећана. Просечна годишња честина магле је 38,6 дана; максимална годишња честина магле је 85 дана, а минимална 18 дана, највећу месечну честину има новембар са просеком 6,8 дана и максимумом од 25 дана;

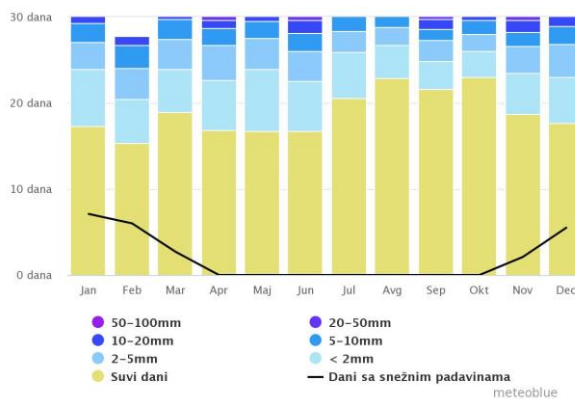
Слика бр. 3: Просечна температура и падавине - Голубац (<https://www.meteoblue.com>)

Слика бр. 4: Облачни, сунчани кишни - Голубац (<https://www.meteoblue.com>)

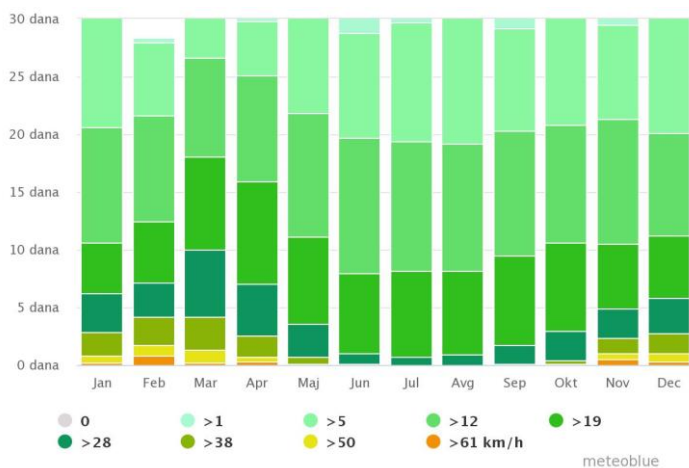

Слика бр. 5: Максималне температуре – Голубац (<https://www.meteoblue.com>)

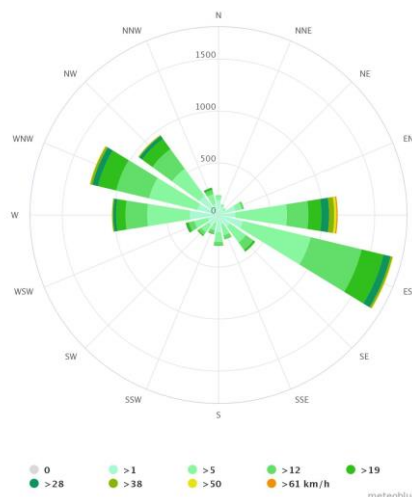

Слика бр. 6: Количина падавина - Голубац (<https://www.meteoblue.com>)

Најзначајнија струјања имају ветрови из источног, југоисточног северозападног и западног правца. Специфичну климатску особину представља велика честина дувања кошаве. Утицаји кошаве су најизразитији с пролећа и у јесен. Кошава је сув ветар југоисточног правца током јесењег и зимског дела године може постићи олујну јачину, са просечном брзином од 25-45 km/h и максималном брзином и до 130 km/h може узроковати пад температуре и до -30°C. Осим кошаве, на планском подручју је значајан и утицај северца који дува током целе године из смера север-северозапад;

Слика бр. 7: Брзина ветрова – Голубац (<https://www.meteoblue.com>)

Слика бр. 8: Ружа ветрова - Голубац (<https://www.meteoblue.com>)

1.2.1.6. Климатске промене

Климатске промене представљају оне промене климе које се директно или индиректно приписују људским активностима које мењају састав атмосфере и које се за разлику од климатских варијабилности бележе током дужег временског периода.

Климатске промене имају значајне негативне социоекономске последице, и један од битних циљева пројекта јесте унапређење одрживог управљања природним ресурсима, са фокусом на функционалност различитих екосистема. Ова генерална претња захтева прилагодљив начин управљања, који омогућава укључивање свих важних сектора, првенствено пољопривреде, управљања водама, шумарства, заштите природе, јавног здравља и енергетике.

Климатске промене представљају врло значајан задатак, локални, национални и међународни интерес. Из тог разлога обавеза је увођење поступног процеса планирања и прилагођавања на климатске промене. Према подацима и проценама Светске метеоролошке организације (ВМО), процењени ефекти климатских промена на Републику Србију биће средњег домета – топлија лета, смањене количине падавина и повећан ризик од летњих суша. Према тренду, а на основу података у последњих 35 година, на територији Републике Србије у последњих 100 година примећено је повећање просечне годишње температуре ваздуха за 1°C. Такође, процене су да ће атмосферске - кишне падавине бити екстремније што имплицира да ће долазити до појава већег броја поплава у току године.

Из наведеног разлога, обавеза локалних и националних заједница је да примене све превентивне мере заштите животне средине.

1.2.1.7. Приказ стања заштићених природних добара

Увидом у централни регистар заштићених природних добара и према Решењу о условима заштите природе бр. 353-02-02122/2022-04 од 26.07.2022. године, Министарство заштите животне средине, утврђено је да се у обухвату Просторног плана општине Голубац налази део заштићеног подручја Национални парк „Ђердап“ и то:

- у режиму заштите **I степена:**
 - Локалитет „Голубачки град“ – налази се на самом почетку Националног парка „Ђердап“, на периферији Ђердапске клисуре и граници са равничарским подунављем; Представља један од важнијих природних резервата због специфичности природне историје, богате флоре и вегетације, као и меморијалног споменика „Голубачки град“; Данас код „Голубачког града“ и уз његов гребен уздужни вегетацијски профил чине следеће заједнице: *Salicetum* - појас врбе, *Syringo-Carpinetum orientalis*, Мишић 1967- шибљаци грабића и јоргована, *Cotino syringetum*, Вукић – шибљаци руја и јоргована, *Carpinetum orientalis*, Греб 1950, Мишић 1967 - шибљаци грабића, *Fagetum submontanum carpinetosum orientalis*, Гајић - шуме букве и грабића, *Quercetum farnetto-cerris carpinetosum orientalis*, Руд 1949, Јов 196- шуме сладуна и цера са грабићем и *Fagetum submontanum juglandetosum*, Мишић 1967 - шуме букве са орахом;
 - Локалитет „Бојана“ налази се у пределу Горње Голубачке клисуре, између Голубачког града и Јеленских стена, близу места Ливадице у општини Голубац. Заштићену површину чини чиста орахова састојина (*Parietario-Juglandetum* Јов. 68), окружена високом мешовитом састојином букве и ораха (*Fagetum submontanum juglandetosum*, Мишић 1967); Сем тога, на читавој површини јављају се групне или појединачне примесе мечје леске (*Corylus colurna*), маклена (*Acer monspessulanum*), црног јасена (*Fraxinus ornus*), грабића (*Carpinus orientalis*) и обичног граба (*Carpinus betulis*); На кречњацима спрудног типа развила се сложена вегетација од мезофилних заједница са буквом (*fagae moesiaca*), јаворовима (*Acer sp.*), обичног грабића (*Carpinus betulus*) и другим врстама до заједница са медуном (*Quercus pubescens*) и јоргованом (*Syringa vulgaris*);
 - Локалитет „Клисура реке Брњице“ обухвата слив реке Брњице изнад Голубачке клисуре. У котлини Брњицке реке распрострањена је заједница китњака и цера (*Quercetum petraeae-cerris*) са грабићем на стрмим изложеним падинама; Од почетка котлине на обали Дунава јавља климатогена шума сладуна и цера са грабићем; У клисури реке Брњице доминирају медунац (*Quercus virgiliana*), цер (*Quercus cerris*), јоргован

(*Syringa vulgaris*), црни јасен (*Fraxinus ornus*), маклен (*Acer monspessulanum*) и грабић (*Carpinus orientalis*);

- Локалитет „Татарски вис” обухвата изражено планинско било које повезује Шомрдски камен (806 m) као највећи вис, затим Татарски вис (670 m) , Војину чуку (708 m) и Јаничарски вис (628 m); „Татарски вис” карактерише природна шумска вегетација условљена врстом геолошке подлоге; У деловима резервата где се јављају кристаласти шкриљци развијена је дводоминантна шума китњака и граба (*Quercus-Carpinetum orientalis* Јов. 1967.), а на кречњачким просторима јављају се букове шуме (*Fagetum moesiacaе montanum* Руд. Јов. 76) са неком од врста као што су липа, орах. Заступљене су и реликтне осиромашене шуме *Fagetum submontanum juglandetosum* Мишић 1963, *Fagetum submontanum aculeatetosum* Мишић 1967, *Quercus-Carpinetosum aceleatetosum*, Руд 1949 Јов 1951;
- Локалитет „Босман - Соколовац” пружа се између реке Кожице и Песаче; У вегетацијском смислу локалитет се може поделити на два дела: Босман и Соколовац. На Босману је претежно вегетација савременог типа са заједницама букве, китњака и граба, јавора и јасена и чистог китњака; Од реликтних осиромашених заступљене су заједнице букве и ораха; На Соколовцу доминирају реликтне полидоминантне шумске и реликтне полидоминантне жбунасте заједнице са основним врстама: јоргованом, медунцем, грабићем, цером, јасеновима, јаворовима, мечјом леском и буквом;
- у режиму заштите **II степена** (локалитети „Голубачка клисура”, „Кукурек”, „Љупковска котлина”, „Црни врх”, „Татарски вис - Шомрда - Тилва Тома” и „Босман”); Други степен заштите представља површине око природних резервата, споменика природе, споменика културе које чине пејзажно амбијенталну целину са вредностима из првог режима заштите, те подразумева посредну заштиту првог степена, општу заштиту станишта ретких и угрожених биљних и животињских врста; Студијом заштите Националног парка „Ђердап“ дефинисане су површине и просторни обухват поменутих локалитета;
- у режиму заштите **III степена**; Режим заштите III степена обухвата простор изван I и II степена заштите: пољопривредне површине (њиве, ливаде, пашњаци и др.), грађевинска подручја градова, мешовитих насеља, села и заселака, туристичких центара и зона, саобраћајна, водна, енергетска и телекомуникациона инфраструктура, објекти привременог рударства, појединачни објекти шумарства, пољопривреде, ловства, рибарства и зоне посебне намене ако се налазе изван I и II степена заштите.

На основу Члана 10 Закона о националним парковима („Сл. гласник РС“ бр. 84/15 и 95/18 - др. закон), заштита и одрживо коришћење Националног парка спроводи се према Плану управљања Националним парком за период од десет година и другим актима донетим на основу закона, којим се уређује заштита природе. На подручју Националног парка утврђују се режими заштите I, II и III степена, на које се примењују забране и ограничења радова и активности, утврђене Планом управљања и прописима којима се уређује заштита природе. План управљања и просторни план подручја посебне намене не смеју бити у супротности. На подручју Националног парка, забрањује се изградња објеката, која је у супротности са просторним планом подручја посебне намене.

У обухвату Просторног плана општине Голубац се налази и:

- део еколошки значајног подручја „Ђердап” еколошке мреже Републике Србије у оквиру којег су Емералд подручје „Ђердап” са класификационим кодом K80000012, међународно значајно подручје за биљке (IPA подручје – Important

Plant Area) „Ђердап”, међународно и национално значајно подручје за птице (IBA подручје – Important Birds Area) „Ђердап са класификационим кодом K80411BA, одабрано подручје за дневне лептире (РВА подручје – Prime Butterfly Area) „Ђердап” са класификационим кодом 05, значајно подручје за осолике муве (РНА подручје – Prime Hoverfly Area) „Ђердап” и Рамсарско подручје „Ђердап”;

- река Дунав, која је означена као еколошки коридор од међународног значаја у складу са Уредбом о еколошкој мрежи („Сл. гласник РС”, бр. 102/10); Осим еколошких коридора дефинисаних поменутом Уредбом, еколошки коридори могу бити водотоци у природном и полуприродном стању и канали са полуприродном вегетацијом, као и други предеони елементи (међе, живице, пољозаштитни појасеви, пашњаци, ливаде и други вештачки коридори) који стварају везу између еколошки значајних подручја;
- Споменик природе „Бигрена акумулација код манастира Тумане” (Одлука о заштити споменика природе „Бигрена акумулација код манастира Тумане”, број 633-2/2009 - СО Голубац) у режиму заштите II степена; Бигрена акумулација код манастира Тумане уврштена је у Инвентар геонаслеђа Србије; Испосница у самом бигру (јединствена у Србији), чесма на којој се приносе дарови душама умрлих, стара букова и храстова шума чине читав амбијент врло живописним;
- Геопарк „Ђердап”, део UNESCO-ве светске мреже геопаркова, у оквиру Програма UNESCO Global Geoparks (UGGp.); Покрива територију од 1.330 km², укључујући и подручје Националног парка Ђердап, превазилазећи његову територију за још 692 km²; Обухвата приобални појас Ђердапске клисуре у средњем току Дунава и његово залеђе, делове планинских масива Кучај и Мироч;

У циљу заштите, обавезне су превентивне мере, односно ако се у току извођења било каквих радова на простору планског подручја наиђе на геолошко-палеонтолошке или минеролошко-петролошке објекте, за које се предпоставља да имају својство природног добра, извођач радова је дужан да радове обустави и о истом обавести Министарство заштите животне средине, односно предузме мере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица.

1.2.1.8. Приказ постојећег стања са аспекта културних добара

Регионални Завод је у октобру 2008. године израдио Студију заштите „Услови чувања, одржавања и коришћења споменичког наслеђа и утврђене мере заштите у оквиру просторног плана Општине Голубац“.

За потребе израде наведене Студије, урађено је рекогносцирање терена на територији општине Голубац на основу којег је целовито сагледано споменичко наслеђе. Студија је обухватила: карактеристике подручја, карактеристике и вредновање наслеђа, стање наслеђа, циљеве израде плана, план заштите, табеларни приказ културног наслеђа, фото документацију и графичке прилоге.

С обзиром на то да је од рекогносцирања терена прошло 14 година, потребно је извршити поновно рекогносцирање и реамбулацију терена и утврдити стање у коме се налазе већ препознати објекти, ради ревизије и допуне података о споменичком наслеђу.

Планирано је, у току 2023. године, да се изради нова Студија, односно ревизија и допуна спискова, у циљу да културно наслеђе буде реално приказано, која ће бити обавезујућа у даљој разради подручја обухваћеног овим Планом.

Утврђена непокретна културна добра

1. **Тврђава Голубац**, утврђена за непокретно културно добро - споменик културе од изузетног значаја Одлуком Скупштине СРС, бр. 29 од 29.03.1979. године. Непокретно културно добро налази се на кп.бр. 772/1 и 772/2 КО Голубац;
2. **Црква Светог Николе у Голупцу**, утврђена за непокретно културно добро - споменик културе Одлуком СО Голубац, бр. 633-6 од 28.12.1983. године. Непокретно културно добро налази се на кп.бр. 506 КО Голубац. Граница заштићене околине споменика културе су кп.бр. 584 – северно, кп.бр. 503, 504/1 и 502 – јужно, кп.бр. 604, 505 и 504/2 - источно; кп.бр. 603 и 500 - западно, све КО Голубац;
3. **Зграда у улици Вељка Дугошевића бр. 102 у Голупцу**, утврђена за непокретно културно добро - споменик културе Одлуком СО Голубац, бр. 633-5/87 од 05. 06. 1987. године.
Непокретно културно добро налази се на кп.бр. 312/1 КО Голубац. Граница заштићене околине споменика културе су кп.бр. 312/2, 311/1 и 310 на западној, кп.бр. 315/1 и 315/2 на источној, кп.бр. 313 на јужној и кп.бр. 578 - улица Вељка Дугошевића на северној страни, све КО Голубац;
4. **Зграда у улици Вељка Дугошевића бр. 110 у Голупцу**, утврђена за непокретно културно добро - споменик културе Одлуком СО Голубац, бр. 633-6 од 28.12.1983. године.
Непокретно културно добро се налази на кп.бр. 288 КО Голубац. Граница заштићене околине споменика културе су кп.бр. 578 - на северној страни; кп.бр. 287 и 281 - са истока, кп.бр. 289 - са југа, кп.бр. 315/3 и 315/2 - са запада, све КО Голубац;
5. **Стара кућа Јелице Стричевић у Радошевцу**, утврђена за непокретно културно добро - споменик културе Одлуком СО Голубац, бр. 633-4 од 16.07.1986. године. Налази се на к.п.бр. 1762 КО Радошевац. Граница заштићене околине споменика културе су кп.бр. 1761, 1763 и 1769 КО Радошевац;
6. **Локалитет Умка - Кузмин брдо у Винцима**, утврђен за непокретно културно добро - археолошко налазиште, Решењем Републичког завода за заштиту споменика културе, Београд, бр. 568/1 од 27.05.1966. године.
Археолошко налазиште се налази на путу Пожежено – Винци;
7. **Локалитет Ливадица, Голубац**, утврђен за непокретно културно добро - археолошко налазиште, Решењем Републичког завода за заштиту споменика културе, Београд, бр. 561/1 од 26.05.1966. године.
Археолошко налазиште се налази на ушћу реке Ридан у Дунав, Голубац. Локалитет је под водом;
8. **Локалитет Брњица у Брњици**, утврђен за непокретно културно добро - археолошко налазиште Решењем Републичког завода за заштиту споменика културе, Београд, бр. 560/1 од 26.05.1966. године.
Археолошко налазиште се налази на десној обали Брњичког потока. Локалитет је под водом;
9. **Локалитет Мала Орлова у Брњици**, утврђен за непокретно културно добро - археолошко налазиште Решењем Републичког завода за заштиту споменика културе, Београд, бр. 559/1 од 26.05.1966. године.
Археолошко налазиште се налази код извора Мале Орлове. Локалитет је под водом;
10. **Локалитет Чезава код Добре**, утврђен је за непокретно културно добро - археолошко налазиште Решењем Републичког завода за заштиту споменика културе, Београд, бр. 557/1 од 26.05.1966. године.
Археолошко налазиште је на левој обали Чезавске реке. Локалитет је под водом;

11. **Локалитет Турски поток код Добре**, утврђен је за непокретно културно добро - археолошко налазиште Решењем Републичког завода за заштиту споменика културе, Београд, бр. 558/1 од 26.05.1966. године.
Локалитет је под водом;
12. **Локалитет Салдум код Добре**, утврђен је за непокретно културно добро - археолошко налазиште Решењем Републичког завода за заштиту споменика културе, Београд, бр. 556/1 од 26.05.1966. године.
Археолошко налазиште је на обали Дунава. Локалитет је под водом;
13. **Локалитет Босманска река код Добре**, утврђен је за непокретно културно добро - археолошко налазиште Решењем Републичког завода за заштиту споменика културе, Београд, бр. 555/1 од 23.05.1966. године.
Археолошко налазиште је на ушћу Босманске реке. Локалитет је под водом;
14. **Локалитет Госпођин вир код Добре**, утврђен је за непокретно културно добро - археолошко налазиште Решењем Републичког завода за заштиту споменика културе, Београд, бр. 566/1 од 27.05.1966. године.
Археолошко налазиште се налази у клисури Босманске реке. Локалитет је под водом;
15. **Црква Св. пророка Јеремије, Браничево**, утврђена за непокретно културно добро, споменик културе Одлуком СО Голубац, бр. 633-9 од 26.12.1985. године. Непокретно културно добро се налази на кп.бр. 6124/2 КО Браничево.
Граница заштићене околине споменика културе су кп.бр. 195 и 197 КО Браничево.

Добра која уживају претходну заштиту

1. Кућа Милошевића преко пута цркве, Голубац;
2. Кућа некадашњег свештеника Милана Барнића, ул. Доситеја Обрадовића 4, Голубац;
3. Кућа у ул. Светог Саве бр. 62, Голубац;
4. Кућа Милована Адамовића, Голубац;
5. Кућа са кафаном Ратислава Јоцића, Голубац;
6. Кућа у ул. Цара Душана бр. 6, Голубац;
7. Кућа у ул. Цара Душана бр. 1, Голубац;
8. Кућа у ул. Голубачки трг бр. 8, Голубац;
9. Кућа на углу Цара Лазара и Зајечарске, Голубац;
10. Општинска зграда, Голубац;
11. Зграда старе основне школе у ул. Цара Лазара бр. 17, Голубац;
12. Зграда старе општине, ул. Цара Лазара бр. 46, Голубац;
13. Кућа у ул. Романовића бр. 9, Голубац;
14. Кућа Радише Пајкића, ул. Виноградска бр. 3, Голубац;
15. Кућа Милутина Ђокић, ул. Карађорђева бр. 42, Голубац;
16. Кућа у ул. Цара Лазара бр. 56, Голубац;
17. Споменик на тргу;
18. Спомен плоча на згради општине Голубац;
19. Чесма на главном путу према Голубачком граду, са спомен плочом Завиши Црном,

- Голубац;
20. Локалитет Купе - келтско и античко утврђење, Голубац;
 21. Подграђе голубачког града;
 22. Црква Св. арх. Михаила, Барич;
 23. Кућа Светомира Грујића - деда Светина, Барич;
 24. Кућа Јелице Стевић, Барич;
 25. Кућа Радета Светозаревића и пок. Бране Миленковића, Барич;
 26. Локалитет Селиште, Барич;
 27. Локалитет Манастир, Барич;
 28. Локалитет Град - Изворац, Барич;
 29. Спомен чесма у центру, Бикиње;
 30. Капела Драгољуба Стокића на гробљу, Браничево;
 31. Зграда старе основне школе, Браничево;
 32. Кућа Живорада Ђорђевића и пок. Властимира Мишића, Браничево;
 33. Кућа Радислава Ране Илића и баба Тије, Браничево;
 34. Воденица у селу, Браничево;
 35. Старо Бикотиначко гробље, Браничево;
 36. Спомен плоча на згради МЗ, Браничево;
 37. Локалитет Селиште, Браничево;
 38. Локалитет Хумке, Браничево;
 39. Кућа Драгана Карапанџића, Брњица;
 40. Кућа Саве Карапанџића, Брњица;
 41. Кућа Андреа Стојнића, Брњица;
 42. Споменик код школе, Брњица;
 43. Кућа Светомира Динића, Винци;
 44. Кућа Предрага Ђокића - Фреда, Винци;
 45. Споменик у центру села, Винци;
 46. Спомен плоча на згради МЗ, Винци;
 47. Локалитет Жуто брдо, Винци;
 48. Кућа Перице Живковића, Војилово;
 49. Кућа Александра и Радомира Петровића, Војилово;
 50. Стара кућа Милета Милојковића - пок. Боре Станојевића, Војилово;
 51. Кућа Вукосаве Јовановић, Војилово;
 52. Кућа Љубише Обрадовића, Војилово;
 53. Кућа Љупчета Илића, Војилово;
 54. Две воденице на Туманској реци, Војилово;
 55. Непознати локалитет са налазом оставе из бронзаног доба, Војилово;

56. Манастир Туман;
57. Пећинска испосница и капела Св. Зосима Туманског, Двориште;
58. Спомен плоча у центру села, Двориште;
59. Локалитет Крушар, Двориште;
60. Црква Св. Стефана Првовенчаног, Добра;
61. Кућа Горана Дражића, Добра;
62. Спомен биста Наталије Дугошевић, Добра;
63. Споменик палим борцима код школе, Добра;
64. Локалитет Зидинац - антички спекулум, Добра (локалитет је под водом);
65. Локалитет Кожица - праисторијско насеље, Добра (локалитет је под водом);
66. Локалитет Падина - праисторијско насеље, Добра;
67. Локалитет Песача - праисторијско насеље, античко утврђење и средњевековна некропола, Добра;
68. Кућа Драге Мирковић, Доња Крушевица;
69. Кош Миге Ђокића, Доња Крушевица;
70. Домаћинство Миодрага Вељковића, Доња Крушевица;
71. Домаћинство Бисеније Јовановић, Доња Крушевица;
72. Споменик у центру села, Доња Крушевица;
73. Спомен плоча у центру села, Доња Крушевица;
74. Салаш Ђокић Драгутина, Душманић;
75. Споменик у центру села, Душманић;
76. Спомен плоча на згради МЗ, Душманић;
77. Кућа Драгољуба Ћирковића, Житковица;
78. Стара школа, Житковица;
79. Споменик у центру, Житковица;
80. Спомен плоча на згради старе школе, Житковица;
81. Три сеоска бунара, Житковица;
82. Црква Успења пресвете Богородице, Клење;
83. Кућа Небојше Обрадовића (Радовановић), Клење;
84. Кућа Живка Обрадовића, Клење;
85. Кућа Војкана Митића, Клење;
86. Кош и магаза Војкана Митића, Клење;
87. Кућа Живке Јоцић, Клење;
88. Кућа Драгог и Живорада Варадина, Клење;
89. Споменик у центру села, Клење;
90. Непознати локалитет са налазом оставе из бронзаног доба, Клење;
91. Локалитет Пањевац - манастириште, Клење;
92. Локалитет Селиште, Клење;

93. Локалитет Црквина на Селишту, Клење;
94. Кућа Илије Макулјевића - Адама и Сенише Арсића, Кривача;
95. Кућа Јанка Ђурића, Кривача;
96. Кућа Милана Петровића, Кривача;
97. Салаш Милице Митровић, Кривача;
98. Воденица Драгутина Митровића, Кривача;
99. Воденица Јанковића на потоку Ступањ, Кривача;
100. Споменик у центру, Кривача;
101. Кућа Благоја Јовановића, Кудреш;
102. Домаћинство Варадинке Аранђеловић, Кудреш;
103. Кућа Радета и Боре Јовановића, Кудреш;
104. Кућа Јелице Мартиновић, Кудреш;
105. Домаћинство Јанковић Миљивоја (Баба Ђана), Кудреш;
106. Кућа Александра Новаковића, Кудреш;
107. Кућа са тремом и кошом Живадинке Јовановић, Кудреш;
108. Кућа Војиславке Јовановић, Кудреш;
109. Кућа Момира Јанковић, ул. Пролетерска, Кудреш;
110. Спомен плоча у центру, Кудреш;
111. Кућа Радише Милосављевића, Малешево;
112. Кућа Катарине Милић, Малешево;
113. Спомен плоча палим борцима у Другом св. рату у центру села, Малешево;
114. Кућа Разумене Вељковић, Миљевић;
115. Кућа Живорада Поповића - етно кућа, Миљевић;
116. Кућа Радославке Николић на раскрсници, Миљевић;
117. Кућа Живорада Јовановића, Миљевић;
118. Споменик испред Месне канцеларије, Миљевић;
119. Локалитет Виногради, Миљевић;
120. Домаћинство Драгог Сремца, Поникве;
121. Кућа Бране Адамовића, Сладинац;
122. Кућа Миље Момировић, Снеготин;
123. Спомен обележје на Црном врху, Снеготин;
124. Спомен плоча у центру села, Снеготин;
125. Кућа Драгог Милошевић, Усије;
126. Домаћинство Кадиве Богдановић, Усије;
127. Домаћинство Јованке Ранић, Усије;
128. Кућа сликара Јована Богићевића, Усије;
129. Воденица на Туманској реци, Усије;

130. Локалитет Караула - Град, римско утврђење, Усије;

131. Спомен плоча на згради Дома културе, Шувајић;

132. Локалитет Селиште, Шувајић.

Потребно је обезбедити услове за израду посебне студије о валоризацији непокретних културних добара и добара под претходном заштитом на територији општине, са релевантним подацима о свим објектима и локалитетима, обрађеним тако да се на основу њих могу утврдити критеријуми заштите (значај, вредност, аутентичност) и конкретни појединачни услови и мере заштите.

Студијом би било обухваћено:

- истраживање података, прикупљање документације и валоризација споменичких вредности непокретних културних добара и ратних меморијала;
- дефинисање граница заштите и заштићене околине;
- утврђивање посебних услова заштите за сваки појединачни локалитет са дефинисањем граница заштите и заштићене околине.

До израде посебних услова заштите непокретних културних добара и добара под претходном заштитом, у складу са Законом о културним добрима и смерницама и препорукама из ратификованих међународних докумената који се односе на непокретна културна добра и предео, примењују се општи и посебни услови и мере заштите.

У границама Просторног плана, обавезно је поштовање Члана 109. Закона о културним добрима („Сл. гласник РС”, бр. 71/94, 52/11 – др.закон, 99/11 – др.закон, 6/20 - др.закон, 35/21 - др. закон и 129/21 - др. закон) који гласи: „Уколико се у току извођења земљаних радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах, без одлагања, прекине радове и обавести надлежан Завод за заштиту споменика културе и да предузме мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен“.

1.2.1.9. Приказ стања изгледа предела и пејзажа и разноврсности биотопа и биоценоза

Стање у простору, са аспекта предеоних и пејзажних карактеристика и вредности просторне целине и визуелних утицаја, представља важан фактор са аспекта сагледивости и утицаја на локално становништво и остале кориснике простора.

Утицај на изглед предела и пејзажа зависи од начина коришћења земљишта планског подручја и топографских карактеристика подручја као и од положаја рецептора и његове осетљивости.

У физичке карактеристике се могу сврстати природне карактеристике (морфологија терена, стање вегетације, постојеће водене површине) и створене (изграђеност, обрађеност). Апстрактне карактеристике представљају субјективан доживљај посматраног простора (специфичност облика, разноликост, компактност, хармоничност, естетски доживљај).

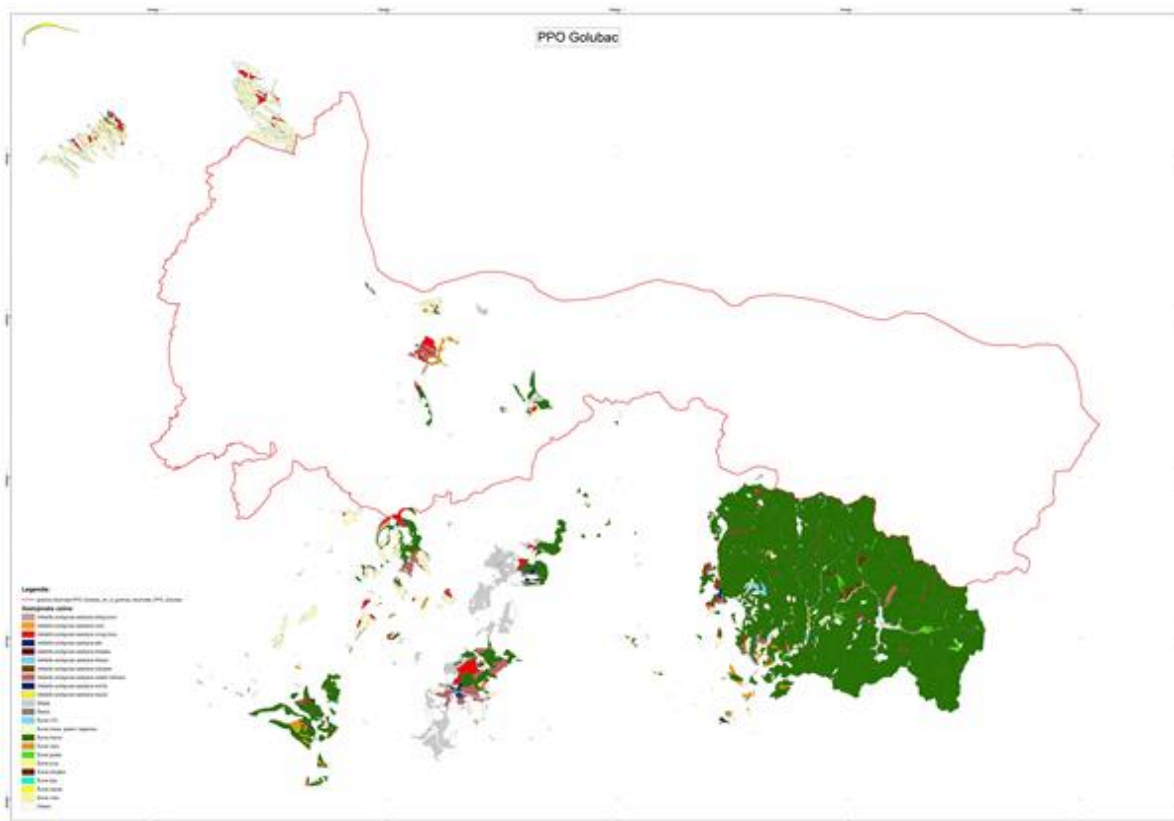
Шумско земљиште обухвата више од половине укупне територије општине, најзаступљеније је у средишњем и источном делу општине .

Заштити шума и шумских земљишта, као и стабилности шумских екосистема, треба дати приоритет и посебан значај, због опште угрожености од многих биотичких и абиотичких чинилаца, али и због значаја општекорисних функција шуме и њене глобалне и основне намене.

На основу агроекономске типологије по надморској висини, атари општине Голубац су сврстани у три групе:

- равничарски (до 200 mnm) коме припадају најмањи делови катастарских општина Винци, Шувајић, Миљевић, Клење и велики део катастарске општине Душманић, који су најповољнији за пољопривредну производњу;
- прелазни, већим делом у равници, а мањим брдски (200-500 mnm): катастарске општине Браничево, Доња Крушевица, Пониква, Бикиње, Барич, Мрчковац, Житковица, Кудреш, Војилово, Сладинац, Радошевац, Усије и Малешево, повољни за мешовиту производњу;
- планински терени (изнад 500 mnm), којима припадају катастарске општине Голубац, Двориште, Снеготин, Кривача, Брњица и Добра, најповољније за узгој шума.

Постојеће шуме су релативно компактне са местимично формираним обрадивим површинама неправилног облика у токовима Туманске и Бикињске реке. Најбројнији су атари прелазног типа, а преовлађују планински. Мањи шумски појасеви су расути по читавом терену: уз саобраћајнице или као границе између парцела.

Слика бр. 9: Састојинске целине у обухвату Просторног плана општине Голубац

Према подацима и условима ЈП „Србијашуме“ бр. 9847 од 04.07.2022. године, издатим за потребе израде Просторног плана општине Голубац:

- границом Плана су обухваћени делови газдинских јединица „Доњи Пек - Чезава“, „Горица - Рујак“, „Бродица 1“ и „Бродица 11“ којима газдује Шумско газдинство „Северни Кучај“ Кучево;
- основна намена шума обухваћених Планом је дефинисана као производња техничког дрвета, заштита земљишта од ерозије, стална заштита шума (изван газдинског третмана), заштитна шума од погледа;

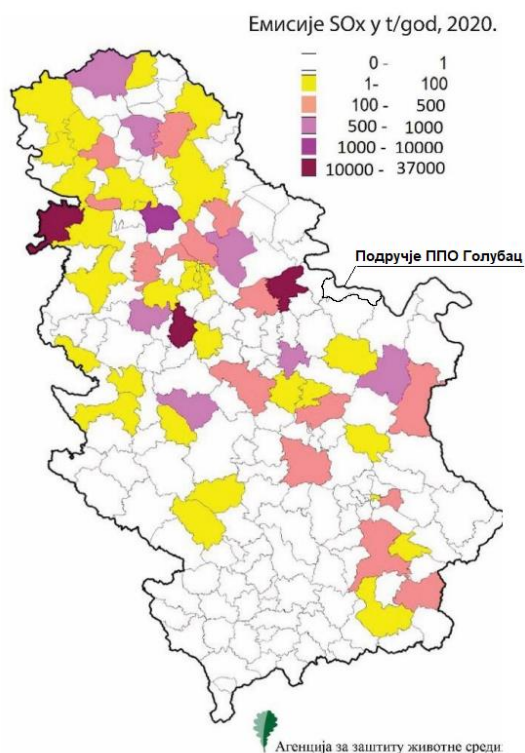
- Планом су обухваћене површине на којима се налазе састојине букве, брезе, јасике и багема, шикара, шибљак, цера, и вештачки подигнуте састојине смрче, белог бора, црног бора и осталих четинара; Степен угрожености шума од пожара обухвата I, II, III, IV, V и VI степен угрожености;
- на планском подручју налазе се шуме високе заштитне вредности НСУР - 4 (заштита земљишта од ерозије, заштитна шума од погледа), представљају подручја која пружају основне природне користи у критичним ситуацијама.

1.2.2. Приказ стања животне средине

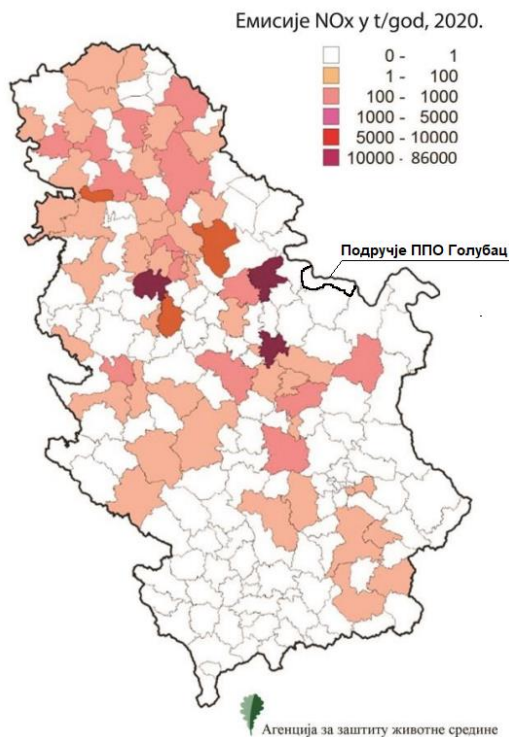
1.2.2.1. Квалитет ваздуха

Квалитет ваздуха на подручју Плана може се проценити на основу идентификације потенцијалних извора загађивања и опсервацијом на терену. Сви извори загађења су сврстани према физичким и просторним карактеристикама у три основне категорије извора (тачкасти, површински и линијски), а према врсти загађујућих материја на изворе са продукцијама сагоревања фосилних горива и на индустријске изворе. Тачкасти извори представљају изоловане тачке са великом емисијом загађујућих материја (индустријски погони, топлане, котларнице) или индустријске погоне са одређеним специфичним технологијама производње. Површински извори представљају групу одређеног броја малих извора, распоређених по одређеним зонама. То су простори са ложиштима за загревање стамбених просторија или подручја на којима је заступљен аутомобилски саобраћај са малом густином. Линијски извори загађења представљају друмски, железнички и авио саобраћај.

На основу годишњег извештаја о стању квалитета ваздуха у Републици Србији из 2020. године, Агенције за заштиту животне средине, урађена је анализа емисије загађујућих материја (емисија оксида сумпора и емисија оксида азота). На следећим сликама дата је просторна расподела емисије оксида сумпора и азота у Републици Србији.

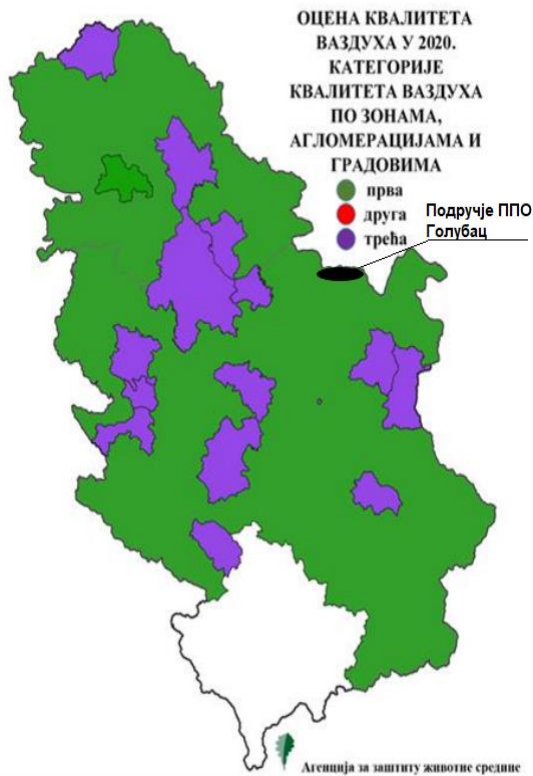

Слика бр. 10: Просторна расподела емисије оксида сумпора по општинама, са назначеном општином Голубац

Слика бр. 11: Просторна расподела емисије оксида азота по општинама, са назначеном општином Голубац

На основу просторне расподеле емисије оксида сумпора, као и емисије оксида азота може се закључити да у општини Голубац нису прекорачене граничне вредности емисије ових оксида и мали садржај емитоване количине ових полутаната.

Оцена квалитета ваздуха, по зонама и агломерацијама, за 2020. годину, приказана је графички (Слика бр. 12).

Тако извршена категоризација представља званичну оцену квалитета ваздуха за 2020. годину и она гласи:

- I категорија, чист ваздух или незнатно загађен ваздух (где нису прекорачене граничне вредности нивоа ни за једну загађујућу материју);
- II категорија, умерено загађен ваздух у 2020. години није био ни у једној агломерацији;
- III категорија, прекомерно загађен ваздух (где су прекорачене граничне вредности, ГВ, за једну или више загађујућих материја).

На основу овако извршене категоризације може се закључити да општина Голубац припада I категорији.

Слика бр. 12: Оцена квалитета ваздуха у 2020. години

На Планском подручју није спроведен јединствен систем праћења и мониторинга нивоа загађености ваздуха и успостављена база података у мрежи државног мониторинга стања животне средине у Републици Србији.

Главни извори загађења ваздуха на територији општине Голубац су:

- индивидуална ложишта домаћинства, односно мање котларнице стамбених објеката и јавних служби;
- привредни објекти у оквиру индустријских и пословно – производних зона;
- саобраћај на фреквентнијим саобраћајницама;
- депоније и сметлишта комуналног отпада.

1.2.2.2. Квалитет вода, површинских и подземних

Квалитет површинских и подземних вода је битан параметар у оцени стања животне средине. Загађивање површинских и подземних вода последица је низа фактора, пре свега због:

- упуштања и изливања непречишћених комуналних отпадних вода из насеља у природне реципијенте без одговарајућег третмана;
- неконтролисаног упуштања, изливања или просипања непречишћених технолошких отпадних вода из производних процеса и разливање зауљених атмосферских отпадних вода у животну средину као реципијент (водотокове, земљиште, јавну канализациону мрежу);

- недовољна покривеност подручја канализационом инфраструктуром (посебно сеоских насеља), односно непрописно изграђених септичких јама;
- неконтролисано одлагања свих врста и категорија отпада, неконтролисаног депоновања отпада на несанитарним депонијама и сметлиштима (у форландима речних токова, у путним појасевима, утринама);
- локална појава, повремене прекомерне неконтролисане употребе агрохемијских средстава (пестициди, хербициди, средства за заштиту биља) у пољопривредној производњи;
- неадекватног начина одлагања течног и чврстог отпада са сточних фарми;

Реке Дунав и Пек, су према Одлуци о утврђивању Пописа вода I реда, воде I реда („Сл. гласник РС“, бр.83/10). Остали водотоци, Туманска, Бикињска река, потоци Гробљански, Буча, Каменица и други потоци у сливу реке Дунав у обухвату просторног плана су водотоци II реда. Подручје обухвата Плана се налази на подручју водне јединице број 14, „Дунав-Смедерево“ према Правилнику о одређивању водних јединица и њихових граница („Сл. гласник РС“, бр.8/18), и обухваћено је републичким Оперативним планом одбране од поплава и то у оквиру водне јединице „Дунав – Смедерево“ за водотоке I реда са притокама, Сектор ДЂ.2, Деонице ДЂ.2.1 и ДЂ.2.2. Према Уредби о категоризацији водотока („Службени гласник СРС“, бр. 5/68), река Дунав од Мађарске до Бугарске границе је сврстана у категорију II.

Заштита квалитета површинских и подземних вода заснива се на мерама и активности којима се њихов квалитет штити преко мера забране, превенције, обавезних мера заштите, контроле и мониторинга, у циљу очувања живог света, постизања стандарда квалитета животне средине, спречавање загађења, површинских вода, подземних вода и обезбеђење несметаног коришћења вода за различите намене.

На територији општине Голубац не постоје подаци о стању и квалитету површинских и подземних вода, односно није успостављен мониторинг.

1.2.2.3. Квалитет земљишта

Земљиште, као важан ресурс и медијум животне средине представља важан индикатор стања животне средине.

Загађивање земљишта на територији општине Голубац и анализираном подручју није значајна појава, изражена је само на појединим локалитетима, као што су: рударске зоне (каменоломи, позајмишта) и индустријске зоне и локалитети (у градском и насељским центрима и појединачне, издвојене локације и комплекси), неконтролисана сметлишта, као и фреквентније саобраћајнице. Са садашњом структуром и обимом пољопривредне производње ниво примене минералних ђубрива и других средстава је изузетно низак, тако да има занемарљив утицај на загађивање земљишта.

1.2.3.4. Приказ постојећег стања емисије буке у животној средини

Бука је један од значајних фактора утицаја и угрожавања животне средине и здравља становништва, пре свега у градској зони, зонама утицаја радних комплекса и фреквентних саобраћајница. Најзначајнији извори буке су интензиван саобраћај, индустријски процеси, грађевинске и друге машине и технички уређаји.

У зонама утицаја саобраћајних активности, бука представља перманентну појаву и фактор угрожавања животне средине. Из тих разлога, у циљу заштите од штетних ефеката буке по животну средину и здравље становништва у зонама утицаја, обавезна је примена мера заштите, односно мера за спречавање емисије буке, посебно импулсне, у току припремних радова, у фази извођења земљаних и грађевинских радова и за време редовне експлоатације саобраћајница свих категорија и то:

- максималним очувањем постојећег зеленила и подизањем дрворедног зеленила и/или заштитних појасева зонама утицаја;

- постављањем заштитних ограда и/или заштитних, антизвучних панела у зонама угрожених рецептора.

У циљу заштите животне средине и здравља локалног становништва и свих осетљивих рецептора, утицаји буке морају бити сведени у прописане границе еколошке прихватљивости.

Табела бр. 4: Граничне вредности индикатора буке на отвореном простору

Зона	Намена простора	Ниво буке у dB (A)	
		За дан и вече	За ноћ
1	Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, културно-историјски локалитети, велики паркови	50	40
2	Туристичка подручја, кампови и школске зоне	50	45
3	Чисто стамбена подручја	55	45
4	Пословно-стамбена подручја, трговачко-стамбена подручја и дечја игралишта	60	50
5	Градски центар, занатска, трговачка, административно-управна зона са становима, зона дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница	65	55
6	Индустријска, складишна и сервисна подручја и транспортни терминали без стамбених зграда	На граници ове зоне бука не сме пралазити граничну вредност у зони са којом се граничи	

У циљу заштите од појаве прекомерне буке, обавезне су мере превенције, мере за спречавање и отклањање извора и мере заштите од штетних ефеката буке на подручју Просторног плана општине Голубац.

1.2.3. Приказ постојећег стања са аспекта демографских карактеристика

На основу три пописа становништва, у периоду од 1991. године до 2011. године, констатован је пад броја становника и негативан демографски развој општине Голубац. У међупописном периоду 2002.-2011.године, запажа се пад броја становника за 1.582 становника односно 9%. Депопулација је захватила сва насеља општине Голубац, сем насеља Винци, у коме је 2011. године забележен блажи пораст броја становника. Смањење броја становника последица је ниског природног прираштаја и емиграције становништва у развијеније центре и иностранство. Процес депопулације започет је 70-их, интензивирао 90-их, резултирао је смањењем броја становника у готово свим насељима, укључујући и градско насеље Голубац.

Узимајући у обзир континуитет депопулације на планском подручју, приликом израде пројекције будућег развоја становништва планског подручја, нереално је очекивати да се неповољни правци демографских промена могу потпуно зауставити у предвиђеном планском периоду. Пројекција становништва на подручју Просторног плана заснива се на аналитичкој методи, при чему је узета у обзир хипотеза о ниском наталитету и хипотеза о миграцијама која одражава нешто успореније исељавање, због смањења контингента потенцијално емиграционог становништва. С обзиром на очекиван наглашен утицај фактора ендогеног карактера на развој популације на подручју Просторног плана, упркос очекиваном смањењу одлива становништва, негативна природна репродукција и неповољна старосна структура представљаће основне препреке за заустављање опште депопулације. Уз овакве претпоставке, укупан број становника би се до 2035. године смањио за око 15%, односно на 7.097 становника.

Табела бр. 5: Пројекција броја становника и добних група до 2035.године

Подручје	Год.	Укупно	0-3	4-6	7-15	16-19	20-24	25-59	60-64	65 и више
Општина Голубац	2011	8.331	165	172	802	354	420	3652	753	2013
		100%	2%	2%	10%	4%	5%	44%	9%	24%
	2035	7.097	135	139	689	305	359	3.121	642	1.707
		100%	2%	2%	10%	4%	5%	44%	9%	24%
Барич	2011	352	4	4	39	17	15	153	31	89
		100%	1%	1%	11%	5%	4%	44%	9%	25%
	2035	300	3	3	33	15	14	130	27	75
		100%	1%	1%	11%	5%	5%	43%	9%	25%
Бикиње	2011	215	5	6	21	10	14	90	11	58
		100%	2%	3%	10%	5%	7%	42%	5%	27%
	2035	183	4	5	18	9	13	77	9	48
		100%	2%	3%	12%	6%	9%	52%	6%	26%
Браничево	2011	805	17	18	69	37	51	324	86	204
		100%	2%	2%	9%	5%	6%	40%	11%	25%
	2035	685	15	16	59	32	44	276	73	170
		100%	2%	2%	9%	5%	6%	40%	11%	25%
Брњица	2011	294	4	5	31	10	9	143	28	64
		100%	1%	2%	11%	3%	3%	49%	10%	22%
	2035	250	3	4	26	9	8	122	24	54
		100%	1%	2%	10%	4%	4%	49%	10%	22%
Винци	2011	381	10	9	43	12	15	175	32	85
		100%	3%	2%	11%	3%	4%	46%	8%	22%
	2035	324	9	8	37	10	13	149	28	70
		100%	3%	2%	11%	3%	4%	46%	8%	22%
Војилово	2011	247	5	6	17	8	19	100	26	66
		100%	2%	2%	7%	3%	8%	40%	11%	27%
	2035	210	4	5	15	7	16	85	22	56
		100%	2%	2%	7%	3%	8%	40%	10%	27%
Голубац	2011	1.653	28	31	165	81	110	790	143	305
		100%	2%	2%	10%	5%	7%	48%	9%	18%
	2035	1405	24	27	141	69	94	672	122	256
		100%	2%	2%	10%	5%	7%	48%	9%	18%
Двориште	2011	245	5	6	20	7	6	88	16	97
		100%	2%	2%	8%	6%	6%	36%	7%	40%
	2035	208	4	5	17	6	5	75	14	82
		100%	2%	2%		6%	6%	36%	7%	40%
Добра	2011	540	10	9	43	21	26	245	42	144
		100%	2%	2%	8%	4%	5%	45%	8%	27%
	2035	460	9	8	46	18	22	209	36	112
		100%	2%	2%	10%	4%	5%	45%	8%	24%
Доња Крушевица	2011	311	7	8	36	14	14	148	25	59
		100%	2%	3%	12%	5%	5%	48%	8%	19%
	2035	265	5	7	31	12	12	126	22	50
		100%	2,00 %	3,00 %	12%	5%	5%	48%	8%	19%
Душманић	2011	161	1	2	17	8	9	63	15	46
		100%	1%	1%	10%	5%	6%	39%	9%	29%
	2035	137			15	7	8	54	13	40
		10%			11%	5%	6%	39%	9%	29%
Житковица	2011	96	3	3	7	3	4	47	4	25
		100%	3%	3%	7%	3%	4%	49%	4%	26%
	2035	82	2	2	6	2	3	40	3	24
		100%	3,00 %	3%	7%	3%	4%	49%	4%	29%

Клење	2011	388	6	6	39	22	12	157	35	112
		100%	2%	2%	10%	6%	3%	41%	9%	29%
		330	5	5	33	19	10	134	30	94
	2035	100%	2,00%	2%	10%	6%	3%	41%	9%	29%
Кривача	2011	357	10	8	38	24	13	150	27	87
		100%	3%	2%	11%	7%	4%	42%	8%	24%
		304	9	7	33	21	11	128	23	72
	2035	100%	3%	2%	11%	7%	4%	42%	8%	24%
Кудреш	2011	154	5	5	22	2	1	60	15	44
		100%	3%	3%	14%	1%	1%	39%	10%	29%
		131	4	4	19	1		51	13	39
	2035	100%	3%	3%	15%			39%	10%	30%
Малешево	2011	226	1	3	31	10	8	95	27	51
		100%	0%	1%	14%	4%	4%	42%	12%	23%
		192			17	9	7	81	23	55
	2035	100%			9%	5%	4%	42%	12%	29%
Миљевић	2011	466	12	12	45	21	29	201	41	105
		100%	3%	3%	10%	5%	6%	43%	9%	23%
		396	10	10	39	19	25	171	35	87
	2035	100%	3%	3%	10%	6%	7%	43%	9%	22%
Мрчковац	2011	239	6	5	13	7	18	120	14	56
		100%	3%	2%	5%	3%	8%	50%	6%	23%
		203	5	4	11	6	16	102	12	47
	2035	100%	3%	2%	5%	3%	8%	50%	6%	23%
Поникве	2011	77	1	0	8	2	2	29	11	23
		100%	1%	0%	11%	3%	3%	38%	15%	30%
		66			7	1	1	25	9	23
	2035	100%			1%	1%	1%	38%	14%	35%
Радошевац	2011	233	7	7	27	8	10	105	19	50
		100%	3%	3%	12%	3%	4%	45%	8%	22%
		198	6	6	23	7	8	90	16	42
	2035	100%	3%	3%	12%	3%	4%	46%	8%	22%
Сладинац	2011	169	5	5	16	6	7	60	20	50
		100%	3%	3%	10%	4%	4%	36%	12%	30%
		144	4	4	14	5	6	51	17	43
	2035	100%	3%	3%	10%	4%	4%	36%	12%	30%
Снеготин	2011	148	1	3	14	0	2	57	16	55
		100%	1%	2%	10%	0%	1%	39%	11%	37%
		126			12		1	49	14	50
	2035	100%			10%		1%	39%	11	40%
Усије	2011	314	9	7	17	9	12	146	41	73
		100%	3%	2%	5%	3%	4%	47%	13%	23%
		277	8	6	15	8	10	124	35	71
	2035	100%	3%	2%	6%	3%	4%	45%	13%	26%
Шувајић	2011	260	3	4	25	15	14	117	25	57
		100%	1%	2%	10%	6%	5%	45%	10%	22%
		221	2	3	22	13	12	100	22	47
	2035	100%	1%	2%	10%	6%	6%	45%	10%	22%

Промене у кретању броја становника зависиће од укупног социо-економског развоја подручја. Очекује се повећање броја становника у викенд насељима, као и повећање сезонског становништва у одређеним деловима године у туристичким селима. Тако да се, у планском периоду до 2035. године, комунално и инфраструктурно опремање планира за око 10.500 становника. С обзиром на то да се ради о простору изузетних природних и културних вредности, за чије развојно активирање постоји изражен интерес шире друштвене заједнице, претпоставља се да ће мере којима се подстиче

економско-социјални развој могу постепено успорити депопулацију на подручју Просторног плана.

На основу анализираних постојећих система мреже насеља у општини, расположивих потенцијала, саобраћајне и структурне повезаности насеља у оквиру општине, везама са суседним општинама, регионалним и пограничним контактима и препорукама из ППППН НП „Ђердап“ (примарна осовина развоја је дунавска, а секундарна на потезу Доњи Милановац-Мајданпек), са планираном мрежом насеља усклађују се садржаји насеља, саобраћајни и други инфраструктурни системи.

Планиран систем мреже насеља има следеће хијерархијске нивое:

- Општински центар Голубац са око 1.405 становника (2035. год.), планираном могућом концентрацијом привредних, административно-управних, јавних, услужних и комерцијалних, туристичких и спортско-рекреативних садржаја, капацитета и активности; Његово гравитационо подручје су сва насеља у општини (са око 7.097 становника 2035. године заједно са Голупцем, односно око 10.000 сталних и повремених становника), преко центара нижег нивоа или директно, али он мора имати регионалну и пограничну улогу. Њему директно гравитирају Браничево, Добра и Клење као центри заједнице насеља (ЦЗН), са насељима из свог гравитационог подручја;
- Центри заједнице насеља (ЦЗН):
 - Браничево – са око 685 становника 2035. године, као досадашњи ЦЗН и капија уласка у општину Голубац, са унапређењем постојећих капацитета прехранбене индустрије, јавних служби и система услуга; Његово непосредно гравитационо подручје чине насеља Винци и Усије, Поникве, Доња Крушевица, Шувајић и део насеља Бикиње. Као доминантно насеље на уласку у општину (пољопривредна производња, прерађивачка индустрија, трговина и услуге), даљи развој му омогућава добра повезаност са општинским центром (планирани државни пут и постојећа “Ђердапска магистрала”), близина регионалног центра (Пожаревац), као и већа концентрација становништва, у односу на остала насеља у општини; Заједно са насељима Винци и Усије чини специфичну агломерацију насеља у којима се планирају: даљи развој туристичке зоне, производно-прерађивачка зона, могућност развоја обновљивих извора енергије, одговарајући јавно-социјални и комунални објекти;
 - Добра - са око 460 становника 2035. године, као насеље мешовитог карактера са функцијама секундарног туристичког центра у оквиру НП “Ђердап”; Функционално је повезана са центром општине Голубац и Доњим Милановцем (општина Мајданпек); Функционално - гравитациона зона у Добри обезбеђиваће део заједничких потреба за око 710 становника Добре и Брњице и око 200 повремених становника викенд зона Ридан, Ливадица, Орлови, Чезава, Главичица и Кожица из НП „Ђердап“; Добра у непосредном гравитационом подручју, има само Брњицу као примарно сеоско насеље али има значајнију улогу као један од центара НП „Ђердап“ па њено гравитационо подручје обухвата око 710 сталних и око 200 повремених становника са територије општине и око 150-200 становника из суседне општине;
 - Клење – са око 330 становника 2035. Године; Има периферни положај у општини, а ослања се, преко саобраћајнице у долини Пека, државних и општинских путева кроз средиште равничарског дела општине, на центар општине али и на Раброво, као један од центара у суседној општини; Непосредно гравитационо подручје у општини Голубац, чине сеоска насеља

Душманић, Житковица, Миљевић и Мрчковац са око 1.148 становника (заједно са Клењем); Значај овог насеља као ЦЗН заснива се на недостатку развијенијих центара у југозападном делу општине, доступности са државног путног правца уз реку Пек и достигнутој опреми јавним садржајима; Истовремено, долином Пека, са њим и центром општине повезују се и насеља Шувајић и Доња Крушевица;

• Локални центри:

- Винци са око 324 сталних становника 2035. године и изразито туристичком профилијацијом, концентрацијом стационарних туристичких и спортско рекреативних капацитета, треба да прерасте у локални специјализовани центар са низом нових активности, везаних за туризам. Најближи ЦЗН му је Браничево; Непосредно гравитационо подручје насеља Винци чине: Усије и делимично Поникве, са око 600 сталних становника (заједно са Винцима) и око 3.000 повремених становника у летњој сезони у викенд насељу;
 - Барич са око 300 становника 2035. године, као насеље у средишту равничарског дела општине чини равнотежу и повезује насеља из непосредног гравитационог подручја са центром општине и насељима у долини Пека; У његовом непосредном гравитационом подручју су Бикиње, Радошевац, Сладинац и делимично Војилово, са око 825 становника, заједно са Баричем;
 - Малешево са око 192 становника 2035. године, привредним капацитетима и садржајима терцијарних и кварталних делатности, наслоњено на државни путни правац, затвара троугао који формирају Голубац, Браничево и Клење; Његово непосредно гравитационо подручје чине насеља Војилово, Двориште, Кривача, Снеготин и Кудреш са око 1.171 становника (заједно са Малешевом);
- Примарна сеоска насеља - сва остала насеља на територији општине: Бикиње, Брњица, Војилово, Двориште, Доња Крушевица, Душманић, Житковица, Кривача, Кудреш, Миљевић, Мрчковац, Поникве, Радошевац, Сладинац, Снеготин, Усије и Шувајић (са око 3.401 становника 2035. године, који гравитирају својим најближим центрима).

Голубац, као општински центар, оствариваће локалне везе са својим ЦЗН, локалним центрима и примарним сеоским насељима, али и пограничне, регионалне и функционалне везе са Румунијом, регионалним и републичким центрима Србије.

Табела бр. 6: Становништво у мрежи насеља 2035. године

Ниво центра / насеља у мрежи	Насеље	Број становника у центру/насељу	
		2011. год.	2035. год.
Центар општине	Голубац	1.653	1.405
Центри заједнице насеља (ЦЗН)	Браничево	805	685
	Добра	540	460+(200+150)
	Клење	388	330
Локални центри (ЛЦ)	Винци	381	324 (3.000)
	Барич	352	300
	Малешево	226	192
Укупно у центрима свих нивоа		4.345	3.696
Примарна сеоска насеља		3.986	3.401
Укупно у општини		8.331	7.097 + 3.350

Сва примарна сеоска насеља упућена су на непосредне локалне центре а преко њих на ЦЗН и општински центар. Гравитациона подручја центара свих нивоа садрже укупан очекиван број становника на територији општине (2035. године око 7.097 сталних

становника, око 3.350 повремених становника, укупно око 10.447 становника) и део становника из општине Мајданпек (око 150-200). У примарним сеоским насељима очекује се 2035. године око 3.401 становника, а у центрима свих нивоа око 3.696.

1.3. Приказ постојећег и планираног стања инфраструктурне опремљености у обухвату Плана

1.3.1. Саобраћајна инфраструктура

Друмски саобраћај

Државни путеви

На територији општине Голубац, планиране су:

- активности на изградњи брзе саобраћајнице на траси Пожаревац - Голубац - (ИБ број 34) – веза са државним путем IA број 1 (ИБ број 33);
- активности на изградњи брзе саобраћајнице Голубац – Доњи Милановац – Брза Паланка (ИБ број 34) и Кладово – Неготин (ИБ број 35).

За деоницу од Пожареваца до Голупца, примењује се Уредба о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута IB реда, Ауто-пут Е-75 Београд – Ниш (петља „Пожаревац“) – Пожаревац (обилазница) – Велико Градиште – Голубац ("Службени гласник РС", број 7/21). Према наведеном Просторном плану, на територији општине Голубац, налази се деоница 3, која представља новопланирану трасу државног пута, која преузима транзитни саобраћај и категорију државног пута IB реда број 34, док се постојећи пут задржава и омогућава одвијање саобраћаја до и унутар насеља.

У коридору новопланиране трасе државног пута:

- планирано је једно обострано одмориште на стационачи km 66+300, уз могућност дефинисања и других потенцијалних – нових локација (на деоници 3), кроз израду урбанистичког пројекта, у складу са правилима Просторног плана и условима управљача државног пута;
- планиране су следеће раскрснице:
 - кружна раскрсница на стационачи km 56+900 – у функцији повезивања са државним путем IIB реда број 374, локалном путном мрежом и насељима Браничево и Доња Крушевица;
 - раскрсница на стационачи km 60+500 – типа улив / излив (десно) у функцији повезивања са локалном путном мрежом и насељем Поникве;
 - раскрсница на стационачи km 62+200 – типа улив / излив (лево) у функцији повезивања са локалном путном мрежом и насељем Усије;
 - кружна раскрсница на стационачи km 64+300 – уз денивелисано укрштање, у функцији повезивања са постојећим државним путем IB реда број 34 и локалном путном мрежом;
 - кружна раскрсница на стационачи km 67+900 – у функцији повезивања са државним путем IIA реда број 163;
- планирана су следећа денивелисана укрштања:
 - km 58+000, надвожњак, КО Браничево;
 - km 60+900, надвожњак, КО Поникве;
 - km 63+700, подвожњак, КО Усије;
 - km 64+350, подвожњак, КО Радошевац;
 - km 64+700, подвожњак, КО Радошевац;
 - km 65+050, подвожњак, КО Радошевац;
 - km 66+700, подвожњак, КО Голубац.

Задржавају се коридори осталих државних путева I и II реда (државни пут IIА реда број 162: Велико Градиште - Макце - Божевац - Рановац - Петровац на Млави - Тановац - Дубница – Свилајнац; државни пут IIА реда број 163: Голубац — Зеленик — Љешница; државни пут IIБ реда број 374: Браничево — Миљевић — Зеленик, државни пут IIБ реда број 375: Берање — Средњево — Миљевић), уз извођење радова на реконструкцији предметних путева а планирано је измештање деонице државног пута IIБ реда број 376: Малешево — Ракова Бара — Турија, у зони манастира Туман, чиме би се обезбедило несметано и безбедно коришћење свих постојећих и планираних садржаја комплекса манастира са једне стране, као и функционисање саобраћаја на државном путу са друге стране.

Потенцијална, могућа траса обилазнице око манастира Туман, односно измештање дела трасе државног пута IIБ број 376, у дужини око 5,5 km, полази од локалитета Три цера у КО Снеготин, затим наставља преко јужног дела КО Двориште, потом заобилази Голо брдо у КО Кривача и у подножју Голог брда се поново прикључује у постојећу трасу државног пута.

За потенцијалну трасу, неопходно је урадити техничку/пројектну документације на нивоу генералног пројекта или идејног решења и план детаљне регулације.

Након реализације обилазнице око манастира Туман, делови трасе постојећег државног пута, који нису потребни за правац пружања ДП-IIБ бр.376 могу да се прекатегорису у општински пут, уз спровођење процедуре одређене важећим законским прописима из предметне области.

Општински и некатегорисани путеви, мрежа општинских путева је приказана у Табели бр.7.

Табела бр. 7: Мрежа општинских путева

Ознака пута	Опис	Дужина (km)
Општински путеви I реда		
Л1001	Раскрсница ДП-IIБ бр. 34 – општински пут: Усије – Винци – граница општине	7,313
Л1002	Раскрсница ДП-IIБ бр. 34 – општински пут: Усије (центар)	1,075
Л1003	Раскрсница ДП-IIБ бр. 34 – општински пут Браничево – граница општине Кусиће	1,784
Л1004	Раскрсница ДП-IIБ бр. 34 – општински пут Бикиње – Бариц – раскрсница општински пут Војилово - Миљевић	7,296
Л1005	Раскрсница ДП-IIБ бр. 34 – општински пут Шувајић – граница општине Камијево	0,829
Л1006	Општински пут: Раскрсница ДП-IIБ бр. 34 – Радошевац – Сладинац – Војилово	4,717
Л1008	Раскрсница ДП-IIБ бр. 163 – општински пут улазак у насеље Малешево	0,340
Л1011	Раскрсница ДП-IIБ бр. 374 – Клење – граница општине Раброво	1,980
Л1010	Раскрсница ДП-IIБ бр. 374 – кроз насеље Мрчковац – река Пек	2,170
Л1014	Раскрсница ДП-IIБ бр. 163 – општински пут улазак у насеље - Снеготин	0,864
Л1015	Раскрсница ДП-IIБ бр. 376 - општински пут улазак у насеље - Двориште	1,251
Л1016	Раскрсница ДП-IIБ бр. 376 - општински пут улазак у насеље - Кривача	2,688
Л1018	Раскрсница ДП-IIБ бр. 34 – улазак и кроз насеље Брњица	0,538

Л1019	Раскрсница ДП-ІБ бр. 34 – улазак и кроз насеље Добра	0,595
Све улице у насељу Голубац осим ДП		
Општински путеви II реда		
Л1007	Раскрсница ДП-ІІБ бр. 163 и општински пут – Војилово - Миљевић	9,756
Л1009	Раскрсница ДП-ІІБ бр. 163 - општински пут Кудреш – Клење	7,094
Л1012	Раскрсница ДП-ІІБ бр. 163 – Житковица – раскрсница пута Кудреш - Клење	3,275
Л1013	Раскрсница ДП-ІІБ бр. 374, Душманић – граница општине	1,690
Л1020	Општински пут, раскрсница за Кривачу – Раденка	2,547
Л1021	Општински пут Голубац – Двориште	0,850
Л1022	Раскрсница ДП-ІБ бр. 34 - Винци	3,720
Општински путеви III реда		
Л1023	Локални пут Голубац – Сладинац – Бикиње – крак за Барич	5,0
Л1024	Локални пут Црни врх – Раковица – Брњица	6,0
Л1025	Локални пут Шувајић - Барич	4,230
Л1026	Раскрсница ДП-ІІБ бр. 374 – Стари Мрчковац – раскрсница са Л1007 (Војилово - Миљевић)	3,830

Укупна дужина општинских путева I, II и III реда износи око 81,4 km.

На општинским путевима је планирана:

- реконструкција постојеће путне мреже (корекције елемената осовине и нивелете на оним деоницама где не задовољавају важеће техничке прописе);
- изградња/доградња/прекатегоризација планираних општинских путева:
 - на трасама путева који су у ППППН НП Ђердап препознати као важнији путеви и путеви у функцији посебне намене:
 - Л 1027 у дужини од око 7,515 km (од викенд насеља Чезава, дуж река Чезава и Велика Чезава до границе са општином Кучево),
 - Л 1028 у дужини од око 12,934 km (од насеља Добра и постојећег општинског пута Л 1019, долином Десне реке до границе са општином Кучево) и
 - Л 1029 у дужини од око 9,897 km (од викенд насеља Кожица, дуж реке Кожице и Сећинског потока до реке Песаче и границе са општином Мајданпек),
 - на трасама путева који су изграђени и реконструисани за потребе Ветроелектране Кривача:
 - Л 1030 у дужини од око 13,725 km (од укрштања са Л 1023 код Сладинца до укрштања са Л 1020 у КО Кривача) и
 - доградња Л 1014 у дужини од око 5,332 km (од насеља Снеготин до границе са општином Кучево),
 - на трасама постојећих некатегорисаних путева:
 - Л 1031 у дужини од око 0,923 km (пут који повезује државни пут ДП-ІВ бр.33 са државним путем ДП-ІА бр.162, у делу КО Клење, односно општине Голубац);
 - прекатегоризација у општински пут након изградње обилазнице око манастира Тумане и планираног државног пута ДП-ІІБ бр.376:

- Л 1032 у дужини од око 3,298 km (од почетка планиране обилазнице у делу Три цера у КО Снеготин до краја планиране обилазнице у подножју Голог брда у КО Кривача);
- доградња постојећих општинских путева:
 - Л 1005 у дужини од око 0,537 km (од државног пута ДП-IIА бр.162 код насеља Шувајић до границе са општином Велико Градиште),
 - Л 1015 у дужини од око 1,690 km (од насеља Двориште до укрштања са Л 1030) и
 - Л 1016 у дужини од око 0,915 km (од насеља Кривача до укрштања са Л 1030).

Због постојећег клизишта у КО Мрчковац, планира се укидање дела трасе општинског пута Л 1010 у дужини од око 1,019 km, у делу од укрштања са Л 1026 до краја трасе.

За некатегорисане путеве потребно је унапредити стање, ради побољшања повезаности на локалном нивоу за поједина рурална насеља.

Јавни превоз путника

Јавни превоз путника ће се организовати у складу са захтевима и потребама и важећом законском регулативом из те области, аутобусима, минибусевима, комби возилима и слично, као редовне линије јавног превоза током целе године и као сезонске линије за потребе туриста. У градском насељу Голубац задржава се постојећа локација аутобуског стајалишта. Потенцијално, могуће је организовати јавни превоз путника у речном саобраћају, хидроглисерима или сличним превозним возилима, у складу са законском регулативом, као редовне или сезонске линије.

Бициклички саобраћај, панорамске и шетне стазе

На територији општине, планирана је бицикличка рута „EuroVelo Route 6“ у континуитету, дуж реке Дунав, као једна од етапа европске бицикличке руте, од Француске до Румуније. Реализован је део од насеља Винци до градског насеља Голубац, урађен је урбанистички план за деоницу до тврђаве „Голубачки град“, а за остатак деонице на територији општине неопходна је израда одговарајућег планског документа.

Планском документацијом ширег подручја предвиђена је детаљнија разрада општинских панорамских, шетних и гребенских стаза у оквиру НП „Ђердап“, као дела европске пешачке стазе 4, што пружа могућност развоја локалних пешачких стаза и стаза здравља са системом видиковаца и одморишта и на преосталом делу територије општине изван НП „Ђердап“, посебно у обухвату Геопарка.

Железнички саобраћај

Кроз југозападни део општине, односно кроз насеље Клење пролази деоница регионалне једноколосечне неелектрифициране железничке пруге Мала Крсна - Бор - Распутница „2“ - (Вражогрнац), која омогућава повезивање (преко коридора Х) региона источне Србије са Београдом. У насељу Клење је лоцирана железничка станица Раброво - Клење у km 126+000 предметне пруге.

На основу планске документације ширег подручја и Националног програма јавне железничке инфраструктуре за период 2022. - 2026, планира се ревитализација, модернизација и електрификација постојеће железничке пруге Мала Крсна - Бор - Распутница 2 - (Вражогрнац) са изградњом капацитета за повезивање значајних корисника железничких услуга.

Водни саобраћај

Река Дунав има статус међународног водног пута, категорије VII, а у обухвату Плана је десна обала од ~km 1050+600 до ~km 1010+000.

На територији општине, постојећи пратећи садржаји водног пута су:

- теретно пристаниште „Голубац – Јеленске стене” - р km 1.035 десна обала;
- путничко пристаниште „Голубачки град” – р km 1.040 десна обала;
- marina, „Голубац” Ђердап запад, р km 1.042, десна обала.

На територији општине, налази се и постојеће бродоградилште – „Бродоремонт ПИМ” у Брњици – десна обала (р km 1.033).

У насељу Усије, започета је изградња луке „Усије” за путнички и теретни саобраћај (која није стављена у функцију). У луци „Усије” установљен је гранични прелаз за међународни речни саобраћај, решењем објављеним у „Службеном листу СРЈ”, број 79/1993, у коме је за прелажење државне границе, као гранични прелаз за међународни речни саобраћај, одређен гранични прелаз „Голубац”. На локацији је изграђена прва фаза луке (са речним, граничним прелазом), која садржи: претоварну рампу, друмску саобраћајницу између рампе и постојећег пута изван комплекса, објекат царине и полиције, водовод, канализација, електроинсталације у комплексу, објекат санитарног чвора, надстрешница испред објекта царине и полиције.

Могуће је активирање луке или пристаништа на предметној локацији у насељу Усије, изградња пристаништа у градском насељу Голубац, као и нових marina у насељима Винци и Усије.

1.3.2. Водопривредна инфраструктура

Водоснабдевање

Конфигурација терена и велика међусобна удаљеност појединих насеља условљава да се систем водоснабдевања у општини Голубац организује у два облика: за градско насеље Голубац и приградска насеља поред Дунава (Винци, Усије, Радошевац, Сладинац и Војилово), као централни водовод, а за остала насеља у форми сеоских водовода из локалних водозахвата и извора.

На подручју насеља Голубац и гравитирајућих насеља заснован је јединствен организован систем за снабдевање водом. Насеље Голубац и гравитирајућа насеља Винци, Усије, Радошевац, викенд насеље Винци-Усије, Сладинац и Војилово снабдевају се подземном, санитарно исправном водом са изворишта „Винци”. Вода се захвата са 3 бунара од предвиђених 5 и транспортује до црпне станице на изворишту. Црпном станицом се вода, након хлорисања, пумпом капацитета 45 l/s и потисним цевоводом без успутне потрошње транспортује до резервоара „Жути брег” у Радошевцу запремине 600 m³, а из њега у сва напред наведена насеља. Насеље Винци и викенд насеље Винци-Усије се допунски снабдевају и директно из црпне станице пумпом капацитета око 15 l/s. Из резервоара се вода дистрибуира са једне стране цевоводом пречника 200 mm до поменутих насеља, а са друге стране цевоводом пречника 200 mm до насеља Голубац. Током летњег периода, због повећање потрошње услед већег броја туриста у насељу Винци, за потребе обезбеђења потребних количина воде бунарске пумпе непрекидно раде. Укупни капацитет сва три бунара је око 42 l/s. У експлоатацији су бунари ЕБ-1, ЕБ-2 и ЕБ-5. Бунар ЕБ-1 је већ више од 20 година у непрекидној експлоатацији. Бунар ЕБ-2 је након санације због песарења у раду тек од 2002. године, док је бунар ЕБ-5 пуштен у рад 2002. године. Пумпе на бунарима ЕБ-1 и ЕБ-2 раде неправилно, имају краткотрајне интервале укључења и искључења због чега су оптерећене. На графици, у прилогу Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину, приказане су зоне

санитарне заштите изворишта „Винци“ (зона II и III изворишта) и изворишта „Клење“¹¹ (зона II и III изворишта), на основу расположиве документације, односно израђених елабората, с тим да поступак за установљивање зона санитарне заштите још увек није окончан.

Насеље Добра се ослања на извориште подземних вода и водовод изграђен током пресељења насеља.

Снабдевање водом осталих насеља у општини Голубац се врши преко преко бунара и извора као и каптирањем појединих извора на организован начин и довођењем воде (сеоски водоводи) до групе домаћинстава. Квалитет ових вода често не одговара квалитету воде за пиће (најчешће бактериолошки), из разлога неадекватног каптирања, нередовног контролисања и одржавања локалних водовода.

Планирано је да се територија општине снабдева водом из локалних изворишта, а дугорочно може се може рачунати и на извориште са реке Млаве.

Одвођење отпадних и атмосферских вода

Одвођење отпадних вода

Конфигурација терена и међусобна удаљеност појединих насеља у општини Голубац условљавају да се прикупљање, одвођење и пречишћавање употребљених санитарно-фекалних вода организује одвојено за сва насеља и то у постројење за пречишћавање отпадних вода (ППОВ) Голубац, оквирног капацитета 2.500 ЕС и више мањих ППОВ за сеоска насеља.

У сеоским насељима, централни део, са већом густином становања се може решавати изградњом централизованих система са припадајућим ППОВ, а за изванредан број домаћинстава биће нерационално да се повезују на јавне системе каналисања, па ће она користити индивидуалне системе (водонепропусне септичке јаме).

Табела бр. 8: Планирана ППОВ на територији општине Голубац

Ред. бр.	Ознака постројења	Насеље које се прикључује	Рачунски ЕС	Усвојено ЕС	Реципијент
1	ППОВ - 1	Голубац	2500	2500	река Дунав
2	ППОВ - 2	Барич	500	800	Бикињска река
3		Бикиње	300		
4	ППОВ - 3	Браничево	950	950	река Пек
5	ППОВ - 4	Брњица	400	400	Брњичка река
6	ППОВ - 5	Винци	5500	7000	река Дунав
7		Усије	1500		
8	ППОВ - 6	Радошевац	600	600	Туманска река
9	ППОВ - 7	Војилово	300	300	Туманска река
10	ППОВ - 8	Двориште	350	350	Туманска река
11	ППОВ - 9	Добра	700	700	Добранска река
12	ППОВ - 10	Доња Крушевица	350	350	река Пек
13	ППОВ - 11	Душманић	200	200	река Пек
14	ППОВ - 12	Житковица	150	150	река Житковица
15	ППОВ - 13	Клење	500	500	река Пек
16	ППОВ - 14	Кривача	450	450	река Кривача
17	ППОВ - 15	Кудреш	200	200	поток Бучар
18	ППОВ - 16	Малешево	300	300	Туманска река
19	ППОВ - 17	Миљевић	550	550	река Пек
20	ППОВ - 18	Мрчковац	350	350	река Пек
21	ППОВ - 19	Поникве	100	100	Бикињска река

¹¹ Извориште водоснабдевања „Клење“ је смештено на кп.бр. 1901 КО Раброво (општина Кучево)

22	ППОВ - 20	Сладинац	200	200	Туманска река
23	ППОВ - 21	Снеготин	250	250	поток Куксан
24	ППОВ - 22	Шувајић	350	350	река Пек

У складу са Генералним пројектом евакуације и пречишћавања отпадних вода сеоских насеља на територији општине Голубац (Институт за водопривреду "Јарослав Черни" - Београд, 2007.год.), локација ППОВ-5 (за подручје у КО Усије и КО Радошевац, као и за јужни део КО Винци), је одређена на ушћу Туманске реке у Дунав, а приближан капацитет постојења за пречишћавање отпадних вода је 7000 ЕС. Разрадом у Плану детаљне регулације туристичке зоне Винци – Усије („Сл. гласник општине Голубац”, бр. 11/15), поред ППОВ-5 у КО Усије, због конфигурације терена, за подручје у КО Винци планирана је изградња и одређена је локација за ППОВ Винци. Због положаја постројења, прерађена вода се пумпама пребацује у реципијент, односно у реку Дунав.

Разрадом у Плану детаљне регулације „комплекс манастира Туман” у општини Голубац, за комплекс манастира Туман је планирана изградња и одређена је локација за ППОВ Туман. Код овог постројења, прерађена вода се упушта у реципијент, односно у Туманску реку.

Одвођење атмосферских вода

За градско насеље Голубац, економски је оправдано да се изгради мрежа атмосферске канализације, отвореног и затвореног типа, са одводима до два постојећа водотока кроз град, Гробљански и Брадарички поток. У поток и реку могу се испуштати само чисте атмосферске воде, да се не би угрозила прописана класа воде у реципијенту. Воде са зауљених површина (паркинзи, платои, станице за снабдевање горивом) морају се претходно пречистити, па тек онда упустити у атмосферску канализацију, односно реципијент.

Ради решавања проблема у евакуацији површинских вода у градском насељу Голубац, предвиђена је изградња ретензионих објеката у коритима оба потока, који треба да ублаже шпиге поплавних таласа, као и градња класичних бујичних преграда за задржавање наноса.

Систем заштите приобаља

Пловидба, као и производња електричне енергије на ХЕ “Ђердап 1”, условљена је изградњом, експлоатацијом и одржавањем Система заштите приобаља, којим се спречавају негативни утицаји на приобалном подручју акумулационог језера, насталог у постојећем режиму рада.

Катастар изграђених објеката за заштиту приобаља ХЕ "Ђердап 1" на територији општине је велики, а главни објекти, које перспективно треба реконструисати, ојачати и проширити, у циљу побољшања стабилности и сигурности Система заштите су:

- радио-релејна станица "Кожица" са приступним путем;
- станица за пречишћавање отпадних вода у насељу Добра;
- заштита ушћа Добранске реке;
- дренажни бунари у насељу Добра;
- уређење ушћа Брњичке реке;
- хоризонтална дренажа са црпном станицом у насељу Брњица;
- заштита обале Дунава и косине државног пута од Кожице до Голупца;
- обалоутврда са платоом и валобраном у насељу Голубац;
- хоризонтална дренажа у Голупцу;
- дренажни бунари са УТА пумпама у Голупцу;
- фекална и дренажна црпна станица у Голупцу;

- мерни бунар на платоу у Голупцу;
- кишна црпна станица у Голупцу;
- процевљени Гробљански и Брадарички поток кроз Голубац;
- обалоутврда са платоом за заштиту државног пута, узводно од Голупца;
- заштита високог терена од Голупца до насеља Винци;
- плато са валобраном у насељу Усије;
- регулисани део ушћа са насипима Туманске реке у насељу Усије;
- хоризонтална дренажа са црпном станицом на платоу у насељу Усије;
- дренажни бунари са УТА пумпама у насељу Усије;
- бунари са УТА пумпама у викенд насељу Винци;
- бунари са УТА пумпама у насељу Винци;
- заштитни насип поред насеља Винци;
- заштита високог терена поред насеља Винци;
- одбрамбени насип поред Дунава од насеља Винци до насеља Пожежено;
- дренажна каналска мрежа на подручју насеља Винци;
- дренажна црпна станица "Винци";
- пијезометарска мрежа.

Регулација осталих водотокова и мале акумулације

Могућа је регулација осталих водотокова, уз изаду одговарајуће планске и техничке документације и према условима надлежног органа за послове водопривреде, као и изградња малих акумулација у функцији побољшавања водних режима и туристичких активности. Нису дозвољене деривације протока цевоводима у циљу концентрације пада за МХЕ. У коришћењу малих акумулација и МХЕ обавезно се мора испуштати сезонски прилагођен гарантовани еколошки проток, према критеријумима који су усвојени у Србији, са обезбеђеношћу 100%, што омогућава несметан развој водених и приобалних екосистема.

1.3.3. Енергетска инфраструктура

1.3.3.1. Електроенергетска инфраструктура

На територији општине Голубац, започета је изградња ветроелектране „Кривача”, која треба да се прикључи на преносни систем преко два једносистемска далеководна напонског нивоа 110 kV:

- на релацији ПРП „Кривача” до ТС 110/35 kV „Велико Градиште” (која се налази на територији општине Велико Градиште) и
- на релацији ПРП „Кривача” до ТС 110/35 kV „Нересница” (која се налази на територији општине Кучево).

Пројектном/техничком документацијом је предвиђено расечање једног система двосистемског вода - далеководна ДВ 110 kV бр. 102АБ/2 и његово увођење у будуће ПРП „Кривача”.

На територији суседне општине Кучево, у контактної зони са општином Голубац, започете су активности на реализацији ветроелектране „Ракова бара”, а начин прикључења ове ветроелектране биће дефинисан Студијом прикључења ВЕ „Ракова бара”.

Подручје општине Голубац се напаја из три трансформаторске станице (ТС) 35/10 kV и то: ТС 35/10 kV „Голубац” тренутно инсталисане снаге 4+2,5 MVA, ТС 35/10 kV „Велико Градиште 2” тренутно инсталисане снаге 2x4 MVA и ТС 35/10 kV „Чешљева Бара” тренутно инсталисане снаге 2x4 MVA. Све три ТС 35/10 kV се напајају из ТС 110/35 kV „Велико Градиште” тренутно инсталисане снаге 20+31,5 MVA.

ТС 35/10 kV „Голубац” се напаја преко 35 kV надземног вода пресека АЦСе 3x95 mm² и у хаваријским условима нема резервно напајање на 35 kV напонском нивоу.

Од поменутих ТС 35/10 kV врши се преко 10 kV електроенергетских водова напајање ТС преносног односа 10/0,4 kV. Електроенергетска мрежа напонског нивоа 10kV на подручју Плана је израђена надземно и подземно. Надземна мрежа 10kV је изведена АЦСе ужетом и средњенапонским самоносивим кабловским снопом, уграђеним на армирано-бетонске, челично-решеткасте и дрвене стубове. ТС 10/0,4kV, које су типа МБТС, КБТС, у објекту, тип „кула”, лимене, стубне (бетонске и челично решеткасте) су на напон 10kV повезане одговарајућим електроенергетским водовима 10 kV, надземно или подземно, одговарајућих попречних пресека.

Из ТС 10/0,4 kV електрична енергија се, до крајњих купаца, доводи преко нисконапонских водова 0,4 kV, који су на подручју Плана изведени као надземни или подземни. Надземна мрежа 0,4 kV је изведена АЦСе ужетом и нисконапонским самоносивим кабловским снопом одговарајућег пресека, уграђеним на армирано-бетонске и дрвене стубове.

На подручју Плана, планирана је изградња следећих електроенергетских објеката:

- изградња новог 35 kV далековода од ТС 110/35 kV „Велико Градиште” до ТС 35/10 kV „Голубац” и реконструкција постојећег дотрајалог 35 kV далековода;
- реконструкција и повећање инсталисане снаге ТС 35/10 kV „Голубац” на 2x4(8) MVA;
- санација постојећег 10 kV надземног вода од ТС 35/10 kV „Голубац” до Брњице (10 kV извод „Пим”);
- изградња нових ТС 10/0,4 kV са прикључним 10 kV водовима. реконструкција постојећих надземних 10 kV водова на дрвеним стубовима, која подразумева замену дрвених стубова, армирано-бетонским;
- реконструкција постојеће нисконапонске мреже, која подразумева замену дрвених стубова, армирано-бетонским, као и проводника од АЦСе ужета, самоносивим кабловским снопом;
- према тренду раста потрошње електричне енергије и потребама за прикључење нових купаца на електродистрибутивну мрежу - изградња нових ТС 10/0,4kV са прикључним 10 kV водовима и изградња нисконапонске мреже 0,4 kV.

У циљу развоја електроенергетске инфраструктуре, потребно је:

- изградити нове и реконструисати постојеће електроенергетске објекте;
- отклонити слабе тачке у постојећој мрежи, заменом дотрајалих стубова и повећањем недовољног пресека проводника, у циљу повећања квалитета напајања;
- обезбедити двострано напајање за постојеће и планиране ТС, чиме би се повећала сигурност напајања потрошача електричном енергијом;
- у градској и приградској зони, напојне водове 10 kV, пре свега, градити као кабловске са кабловима одговарајућег пресека, а у ванградском подручју као надземне на бетонским стубовима;
- нову нисконапонску мрежу градити на бетонским стубовима са проводницима одговарајућег пресека, а у градској и приградској зони и већим насељима, мрежа треба да поседује додатне водове за напајање јавне расвете;
- за веће објекте, прикључак на електродистрибутивну мрежу, вршити директно са ТС 10/0,4 kV, кабловским водовима одговарајућег пресека;
- превелике дужине нисконапонске мреже, смањивати изградњом нових ТС 10/0,4 kV мањих снага, јер се тиме стварају услови за квалитетније напајање потрошача електричном енергијом – смањују се падови напона до потрошача и губици електричне енергије;

- постојећу јавну расвету модернизовати, а нову градити коришћењем савремених светлосних извора, који ангажују мању потрошњу електричне енергије уз већу ефикасност осветљаја, уз могућност напајања и из обновљивих извора енергије.

1.3.3.2. Гасоводна инфраструктура

Генералним пројектом израђеним од стране ЈП “Србијагас” Нови Сад из 2015. године, Програмом гасификације насеља на територији општине Голубац, усвојеним од стране Скупштине општине Голубац, Одлуком бр. 31-3 од 26.12.2012. године и Изменама и допунама Програма гасификације насеља на територији општине Голубац, усвојеним од стране Скупштине општине Голубац, Одлуком бр. 031-9 од 01.07.2015. године, планирано је напајање природним гасом за потрошаче у седам општина Браничевског округа: Мало Црниће, Велико Градиште, Кучево, Голубац, Петровац на Млави, Жабари и Жагубица, из главне мерно-регулационе станице ГМРС “Љубичево”, капацитета 60.000 m³/h, која је планирана у кругу ГРЧ “Пожаревац” на територији града Пожаревца, а затим дистрибутивним гасоводима средњег притиска до планираних локација мерно-регулационих станица (МРС) широке потрошње.

На територији општине Голубац, предвиђена је изградња следећих гасоводних објеката:

- Дистрибутивни гасовод средњег радног притиска до 16 bara, основне номенклатуре ГМ 08-05, са следећим деоницама:
 - ГМ 08-05/5 деоница ГРЧ “Бара” - ГРЧ “Браничево” на делу општине Голубац;
 - ГМ 08-05/5-2 деоница ГРЧ “Браничево” - МРС “Радошевац”;
 - ГМ 08-05/5-2 деоница МРС “Радошевац” - МРС “Голубац”;
 - ГМ 08-05/5 деоница ГРЧ “Браничево” - Одвојак МРС “Божевац”, на делу општине Голубац;
- Главни разделни чвор ГРЧ “Браничево”;
- Мерно-регулационе станице (МРС) широке потрошње:
 - МРС “Браничево”, капацитета 1.500m³/h;
 - МРС “Радошевац”, капацитета 1.000m³/h;
 - МРС “Голубац”, капацитета 3.000m³/h;
- Дистрибутивни гасовод ниског притиска (max=4bar), којим се врши дистрибуција природног гаса од МРС-а до крајњих корисника и који обухвата:
 - ДГМ “Браничево” за снабдевање насељених места на територији општине Голубац: Браничево, Доња Крушевица, Шувајић, Миљевић, Мрчковац и Клење и насељених места на територији општине Велико Градиште: Царевац, Триброде и Кусиће (ДГМ “Браничево II”);
 - ДГМ “Радошевац” за снабдевање насељених места на територији општине Голубац: Радошевац, Усије, Винци, Сладинац, Бикиње и Барич;
 - ДГМ “Голубац” за снабдевање насељених места на територији општине Голубац: Голубац, Војилово, Малешево, Двориште, Кудреш, Житковица и Снеготин;
 - Део ДГМ “Мишљеновац” (ДГМ “Мишљеновац II”) који се напаја из МРС “Мишљеновац” са територије општине Кучево и који је предвиђен за снабдевање насеља Душманић на територији општине Голубац.

1.3.3.3. Коришћење обновљивих извора енергије

У наредном периоду, потребно је стимулисати развој и коришћење обновљивих облика енергије, чиме би се знатно утицало на побољшање животног стандарда и заштиту и очување природне и животне средине.

1.3.4. Електронска комуникациона (ЕК) инфраструктура и поштански саобраћај

Развој ЕК инфраструктуре, на подручју општине Голубац, засниваће се на успостављању ефикасног система веза и на савременим сервисима за пренос података и пружање мултимедијалних услуга. Основу инфраструктуре ЕК мреже представљаће оптички каблови, мобилна телефонија и дигитални системи преноса, чији капацитети нису ограничени и могу задовољити будуће развојне потребе.

Планирано је даље осавремењавање ЕК чворишта, у циљу пружања нових сервиса корисницима. Поред постављања нових ЕК уређаја и проширења постојећих, планира се и даље постављање мултисервисних приступних платформи, као и друге ЕК опреме у уличним кабинетима. Локација уличног кабинета треба да буде на јавној површини. Локације нових уличних кабинета су условљене планираном изградњом на самом подручју и биће дефинисане када постојећа ЕК инфраструктура не буде могла да задовољи потребе корисника.

Децентрализација приступне ЕК мреже подразумева скраћење претплатничке петље по бакарним кабловима и даљу изградњу оптичких каблова, у оквиру приступне мреже, што ближе корисницима. Приликом планирања нових саобраћајних коридора, планирати полагање одговарајућих цеви за накнадно провлачење ЕК каблова, односно планирати постављање PVC цеви Ø110 mm на местима укрштања траса са коловозом, као и испод бетонских и асфалтних површина на трасама каблова, како би се избегла накнадна раскопавања.

У складу са експанзијом мобилних уређаја и њиховом потребом за повезивањем на интернет, потребно је предвидети могућност изградње Wi-Fi приступних тачака и приводних каблова до тих тачака.

У планском подручју, изградњом антенских система и базних станица мобилне телефоније, према плановима развоја надлежних предузећа, омогућава се рад овог система електронских комуникација. Нове локације базних радио-станица и радио-релејних станица биће одређиване у складу са потребама имаоца система веза, техничком документацијом, уз задовољење законских и техничких прописа за ту врсту објеката, као и уз испуњење услова заштите животне средине, на простору на којем је планирана изградња ове врсте објеката.

У планском периоду се планира задржавање и модернизација постојећих пошта, а уколико се укаже потреба, могућа је и изградња нових објеката пошта. Постојеће зграде пошта су довољних површина, како за тренутне потребе, тако и за проширење телефонских-комутационих и преносних система, уз неопходне реконструкције/адаптације. Уз извођење потребних адаптација, као и прерасподелом опслуживања корисника на постојећим шалтерима, у планском периоду, створиће се услови за квалитетније опслуживање корисника из асортимана поштанских услуга. Болјим димензионисањем, увођењем нових и прерасподелом постојећих доставних реона, у планском периоду, створиће се услови за квалитетније опслуживање клијената на доставном подручју.

1.4. Стање у области управљања отпадом

Постојеће стање управљања отпадом, односно прикупљање, транспорт и одлагање комуналног отпада на територији општине Голубац не испуњава прописане услове и критеријуме прописане законском регулативом. Депоновање комуналног отпада врши се на несанитарној општинској депонији у КО Браничево, потес „Пескови“. Локација на којој се врши депоновање отпада је неусловна и налази се у границама II и III зоне санитарне заштите изворишта водоснабдевања „Винци“. Из тог разлога, обавезна је:

- санација и рекултивација/ремедијација, у складу са утврђеним условима, а након обавезних истраживања простора локалне несанитарне депоније;

- безбедно затварање са дефинисаним обавезним мониторингом у току пасивне фазе рада.

У постојећем стању, рурална подручја нису у систему сакупљања отпада, што за последицу има велики број локалних неконтролисаних сметлишта. На територији општине Голубац евидентирано је преко 20 локација са неконтролисаним одлагањем отпада.

У складу са Специфичним планом за имплементацију Директиве ЕУ 1999/31/ЕС о депонијама, Програмом управљања отпадом у Републици Србији за период 2022.-2031. године („Службени гласник РС“, број 12/22), дефинисани су региони за управљање отпадом у Републици Србији, где општина Голубац припада Региону Смедерево, заједно са градом Смедеревом и општином Велико Градиште.

У постојећем стању општина Голубац, у складу са потписаним Споразумом о формирању региона за управљање отпадом, припада региону града Пожаревца.

У складу са свим условима и ограничењима на територији општине Голубац, планирана је изградња трансфер станице (у обухвату радне зоне „Радошевац“ или обухвату друге просторне целине). Трансфер станица, као уређена локација, је неопходна због увођења система рационалног и еколошки најприхватљивијег начина управљања отпадом.

Управљање медицинским отпадом, који настаје у објектима у којима се обавља здравствена заштита људи или животиња и/или са других места у којима се пружају здравствене и друге услуге (из дијагностике, експерименталног рада, лабораторија, чишћења, одржавања и дезинфекције простора и опреме), обухвата неопасан и опасан медицински (инфективни) отпад. Генератор (произвођач) медицинског отпада дужан је да сачини План управљања медицинским отпадом ако годишње производи више од 100 t неопасног медицинског отпада и/или 200 kg опасног медицинског отпада. На План управљања медицинским отпадом установа у којима се обавља здравствена заштита људи у складу са Законом, као и са њима повезаних медицинских, образовних и научно-истраживачких делатности, а које производе више од 500 kg опасног медицинског отпада годишње, сагласност даје Министарство надлежно за послове здравља уз претходно прибављено мишљење Завода за јавно здравље основаног за територију Републике Србије, а у сарадњи са ресорним Министарством.

Поступање са инфективним медицинским отпадом мора да буде у складу са Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС“, бр.36/09, 88/10, 14/16, 95/18-др.закон и 35/23), односно генератор/произвођач опасног медицинског отпада, мора да има закључен уговор са лицем које има дозволу за сакупљање и транспорт медицинског отпада, ако не поседује сопствено возило за транспорт медицинског отпада.

1.5. Карактеристике животне средине у зонама где постоји могућност да буде изложена значајним утицајима

Подручје Плана, односно Просторног плана општине Голубац, које је предмет еколошке анализе односно вредновања постојећег и планираног стања, налази се у просторној целини без изразито значајних негативних утицаја. Значајнији утицаји на животну средину могу се очекивати:

- у зонама грађевинских подручја општине Голубац;
- на локацијама за одлагање отпада, „дивљих депонија“ и неконтролисаних сметлишта;
- у појасевима деоница државних и општинских путева који пролазе кроз планско подручје;
- на локацијама експлоатације минералних сировина;

- зонама површинских и подземних вода, како са аспекта могућег утицаја на квалитет површинских вода, тако и са аспекта утицаја површинских вода на окружење, на квалитет и нивоа подземних вода.

У постојећем начину коришћења простора доминирају природни, блископриродни, делимично измењени и измењени предели, са неуједначеним густинама насељености и становања, опремљености и уређености, у ширем окружењу.

У границама грађевинских подручја насеља Голубац долази до појаве негативних утицаја на стање животне средине као последица:

- недовољне комуналне и инфраструктурне опремљености;
- недостатка постројења за пречишћавање отпадних вода;
- саобраћајних активности;
- активности у радним зонама и на појединачним комплексима;
- коришћења енергената за загревање стамбених и индустријских објеката.

Загађивање подземних вода и земљишта присутно је и у сеоским насељима која нису опремљена комуналном инфраструктуром. У овим деловима општине, за одвођење санитарних отпадних вода користе се септичке јаме, које често не испуњавају ни основне стандарде, што доводи до инфилтрирања фекалних вода у тло, чиме се загађују земљиште и подземне воде.

Локације за одлагање отпада, „дивље депоније” и неконтролисана сметлишта, представљају извор негативних утицаја на стање животне средине који се јављају услед неадекватног одлагања отпада. На овим локацијама јављају се негативни утицаји на:

- квалитет ваздуха - као последица појаве депонијских гасова који се јављају у процесу биоразградње отпада, чији су примарни састојци метан (CH₄) и угљендиоксид (CO₂); У процесу биоразградње отпада долази и до емисије непријатних мириса;
- квалитет вода - услед појаве процедурних вода (настају под утицајем атмосферских падавина које пролазе кроз депоновани отпад);
- квалитет земљишта - као резултат појаве процедурних вода и разношења отпада ветром по околном земљишту;
- предеоне карактеристике - нагомилани отпад на локацији утиче негативно на предеоне карактеристике ширег подручја.

Опште смернице и посебне мере заштите су обавезне како би се предупредили негативни утицаји и негативни ефекти на животну средину у зонама, односно ширем појасу планираног саобраћајног коридора где постоји могућност значајних утицаја на животну средину у свим фазама реализације и експлоатације планиране саобраћајнице. Заштита животне средине у Плану обухвата:

- опште смернице за обавезно провођење поступака процене утицаја на животну средину за све планиране пројекте (објекте, пратеће садржаје и радове) при имплементацији Плана, све у циљу прописивања мера заштите простора и животне средине и њихове примене у даљим фазама реализације и редовног рада (експлоатације);
- план мера и посебних правила за превенцију, смањење, спречавање и компензацију негативних утицаја планираних промена у простору, у циљу одрживог развоја локалне заједнице у планском обухвату;
- план мера за унапређење и побољшања стања у простору и животној средини;
- план мера и посебних правила заштите и мониторинга животне средине.

Опште смернице за провођење поступака при имплементацији Плана у циљу заштите простора и животне средине, обавезује носиоца пројекта да изврши поступак процене

утицаја на животну средину за планирани пројекат, који представља или може представљати извор нарушавања еколошке равнотеже или може утицати на здравље локалног становништва и свих корисника простора или може утицати на традиционалне навике и вредности локалног становништва.

План мера за унапређење и побољшања стања, обухвата мере инфраструктурног уређења и комуналног опремања анализираниог подручја, посебно зоне, целине и локације планираних промена намене на које реализација планираних пројеката може утицати.

План мера и посебних правила заштите и мониторинга животне средине, обухвата поштовање и примену мера за заштиту ваздуха, површинских и подземних вода, земљишта од загађивања, заштиту од буке и вибрација, нејонизујућег зрачења и неконтролисаног генерисања отпада.

1.6. Разматрана питања и проблеми животне средине у обухвату Просторног плана општине Голубац

У процесу стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац, нису уочене битне тешкоће које би утицале на ток и поступак процене утицаја стратешког карактера Плана на животну средину.

За оцену стања животне средине извршена је процена, на основу постојећег стања, постојећих намена и садржаја, услова насталих у протеклом периоду, природних карактеристика просторне целине, потенцијала и ограничења, услова надлежних институција, постојеће документације, као и података постојеће студијске, пројектне и друге доступне документације.

На простору обухваћеном Просторним планом општине Голубац, вреднована су и разматрана следећа питања животне средине:

- максимално очување природних и створених, еколошки прихватљивих вредности простора;
- стање и квалитет ваздуха;
- стање површинских и подземних вода;
- ниво буке и вибрација;
- управљање отпадом и отпадним водама.

На основу могућих еколошких конфликта намена у простору у обухвату Просторног плана општине Голубац и постојећих условљености стањем на терену, условљености документације вишег реда и ширег простора, обавезујућих услова надлежних институција и ималаца јавних овлашћења, као и захтева свих заинтересованих страна, постојећих и будућих корисника простора, извршена је процена стања у простору и процена квалитета животне средине, што представља и основ за еколошку подлогу и даље планирање и организацију простора, са смерницама и мерама за уређење, коришћење и заштиту простора и животне средине.

Разматрани су проблеми и постојећи еколошки конфликти у границама планског документа, однос Плана и окружења, односно утицаји Плана на окружење и утицаји из окружења на подручје Плана. Анализом постојећих и потенцијалних, синергетских и кумулативних утицаја и конфликта у границама Просторног плана општине Голубац, извршена је процена стања и квалитета животне средине, што представља основ за дефинисање еколошке целине и еколошке зоне и локација, са смерницама и мерама за уређење, коришћење и заштиту простора и животне средине.

1.7. Приказ варијантних решења Просторног плана општине Голубац

У процесу израде Просторног плана општине Голубац и у поступку процене могућих утицаја стратешког карактера Плана на животну средину, анализирани су следећи аспекти:

- однос природних и створених карактеристика планског обухвата, постојеће намене простора, створених услова насталих као последица постојећих намена, односно досадашњи начин коришћења простора, постојеће стање животне средине и еколошки услови у простору;
- стање уређености подручја;
- постојећи начин коришћења природних ресурса;
- прописани услови имаоца јавних овлашћења и надлежних институција у поступку израде Плана и Стратешке процене утицаја на животну средину;
- циљеви планских докумената вишег хијерархијског нивоа, циљеви секторских планова од значаја за остваривање циљева Просторног плана општине Голубац;
- ниво достигнутог развоја и могућности даљег одрживог развоја.

На основу вишекритеријумске анализе и вредновања, планирана је намена простора, мрежа насеља, коридори инфраструктуре, зоне експлоатације, правила уређења и правила грађења са интегрисаним мерама заштите животне средине. За процес имплементације Плана, прописане су смернице и мере заштите животне средине, као услов за реализацију планираних намена.

Стратешком проценом утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац разматрана су могућа варијантна решења и то:

- **Варијанта I** - да се Просторни план општине Голубац не усвоји, односно да се настави са досадашњим трендом управљања простором у усвојеним границама важећег планског документа;
- **Варијанта II** – да се Просторни план општине Голубац усвоји и имплементира на еколошки прихватљив начин, применом и поштовањем интегрисаних мера заштите и мониторинга животне средине.

Утицаји стратешког карактера и укупни ефекти Просторног плана општине Голубац на животну средину могу се утврдити кроз процену и поређење постојећег стања, постојећих намена, садржаја и функција простора, циљева и планских решења, односно поређењем разматраних могућих варијантних решења Плана.

1.7.1. Приказ варијантног решења не усвајања Плана

Плански документ представља основни инструмент управљања простором. Непостојање Плана значи недостатак адекватних мера и услова за организовање активности у простору и његово контролисано коришћење.

Варијантно решење не усвајања Просторног плана општине Голубац, може за последицу имати:

- нарушавање основног концепта дугорочног одрживог развоја и стратешких смерница развоја општине Голубац;
- недостатак мера и инструмената за управљање простором на еколошки прихватљив и одржив начин;
- могућност неразумног коришћења простора, појаве непланске реализације појединачних пројеката и делатности на локацијама које не испуњавају претходне услове заштите простора и животне средине;

- појаву неконтролисане и непланске градње, што неминовно доводи до деградације, пејзажних и природних вредности на подручју просторног Плана;
- потенцијално угрожавање квалитета ваздуха, вода, земљишта, здравља становништва;
- непоштовање Планом предвиђених и систематизованих, обавезујућих смерница и мера за уређивање подручја;
- непланско коришћење простора и експлоатација минералних сировина са могућим негативним утицајима на стање у простору;
- неадекватна заштита и презентација природних и културних добара;
- нерационално коришћење природних ресурса и деградација предеоних вредности подручја;
- последице по животну средину и здравље становништва због недостајућег инфраструктурног опремања и уређења, односно појаву недовољне и неадекватне инфраструктурне опремљености предметног подручја;

1.7.2. Приказ варијантног решења усвајања и имплементације Просторног плана општине Голубац

Циљ израде Просторног плана општине Голубац је дефинисање планских решења за даљи одрживи развој општине, заштиту природних вредности (ваздуха, воде, земљишта, биодиверзитета), одрживо коришћење природних ресурса, посебно необновљивих и тешко обновљивих, ревитализацију деградираних локација и зона, заштиту животне средине, презентацију и одрживо коришћење културних добара и заштиту простора у целини.

Варијантно решење усвајања и реализације (имплементације) Просторног плана општине Голубац (Варијанта II), обезбеђује механизме савременог, контролисаног и еколошки одрживог управљања простором и животном средином, у складу са планом вишег реда и ширег подручја и омогућава:

- поштовање урбанистичких параметара, правила уређења и правила грађења, смерница и обавезних мера заштите простора, заштите здравља становништва, заштите и мониторинга животне средине;
- остваривање концепта дугорочног одрживог и еколошки прихватљивог и контролисаног развоја планског подручја;
- рационалну организацију и уређење простора у границама планираних и утврђених грађевинских подручја;
- очување еколошког интегритета, регенеративног и апсорпционог капацитета простора и здравља становништва;
- планску реализацију појединачних пројеката, објеката, инфраструктуре и пратећих садржаја у обухвату Плана, у складу са условима заштите животне средине, здравља и традиционалних вредности локалног становништва;
- оптимално инфраструктурно и комунално опремање и уређење планског подручја, али и шире просторне целине;
- планску, еколошки прихватљиву реализацију појединачних пројеката, у складу са посебним условима заштите животне средине, заштите ваздуха, воде и земљишта од загађивања, заштите од прекомерне буке, електромагнетних зрачења и потенцијалних акцидентата;
- акустичко зонирање простора и примена мера заштите од буке;
- планско и технички прихватљиво управљање отпадним водама, комуналним, технолошким и атмосферским;
- управљање отпадом на локалном нивоу и могућност прикључења на припадајући Регион;

- дефинисање мера заштите за хијерархијски ниже нивое, које ће се оперативно пројектовати и спроводити у процесу имплементације Плана изработом Стратешких процена утицаја за планове нижег хијерархијског нивоа;
- имплементирање обавезујућих смерница прописаних планским документима вишег хијерархијског нивоа;
- укључивање јавности у процес планирања и доншења одлука везаних за развој предметног подручја;

Избор Варијанте II, односно варијантног решења - усвајање Просторног плана општине Голубац, представља боље, еколошки прихватљивије понуђено решење са аспекта управљања простором, заштите здравља становништва и социолошког аспекта, заштите природних ресурса и животне средине (квалитета површинских и подземних вода, ваздуха, земљишта), које је у складу са еколошким начелима и принципима одрживог развоја. Предлог Просторног плана општине Голубац је у сагласности са постављеном еколошком матрицом и омогућава успостављање еколошке контроле у простору планског обухвата и шире просторно посматрано.

1.7.3. Приказ најповољнијег варијантног решења са аспекта заштите животне средине

У поступку процене стратешких утицаја Просторног плана општине Голубац, разматрана су варијантна решења (усвајање и не усвајање Просторног плана општине Голубац) како би се извршило поређење и вредновање за избор боље понуђене варијанте, са аспекта заштите простора, заштите становништва и животне средине. Предложена варијантна решења вреднована су са аспекта:

- могућности успостављања интегралне заштите у простору;
- могућности реализације планираних пројеката, објеката, инфраструктуре и пратећих садржаја на принципима одрживости и економске и еколошке прихватљивости;
- могућности контроле, мониторинга и заштите животне средине.

Поређење варијантних решења извршено је на основу очекиваних позитивних и потенцијално негативних утицаја које би варијантна решења имала у простору. Ефекти су вредновани са аспекта утицаја на:

- статус локалног становништва, са аспекта потенцијалних утицаја на здравље и сигурност, утицаје на традиционалне вредности и навике;
- природне вредности - медијуме животне средине (ваздух, површинске и подземне воде, земљиште, биодиверзитет);
- створене вредности (демографске карактеристике, привредне активности, културно наслеђе);
- предеоне и пејзажне карактеристике подручја;
- инфраструктурну и комуналну опремљеност подручја;
- просторне и урбанистичке услове и параметре и могућност контролисаног управљања и заштите простора.

Еколошки је прихватљивије решење које омогућава:

- примену мера за отклањање, спречавање и компензацију свих значајних утицаја у простору и животној средини;
- рационално коришћење и очување природних ресурса у планској поставци;
- спровођење контроле и мониторинга животне средине;
- поштовање еколошких начела и принципа одрживог развоја.

Табела бр. 9: Поређење варијантних решења

ВАРИЈАНТНА	ПРИРОДНЕ ВРЕДНОСТИ
------------	--------------------

РЕШЕЊА	Позитивни	Негативни
Варијанта I		Ограничења даљег привредног развоја; изостанак примене савремених мера заштите животне средине; опасност од појаве нерационалног коришћења природних ресурса; утицаји на биодиверзитет;
Варијанта II	Могућност привредног, туристичког и сваког другог развоја општине Голубац и ширег подручја; боља саобраћајна доступност гравитационог и међународног значаја; планско контролисано грађење и уређење; инфраструктурно опремање на савремен начин уз примену мера заштите простора, животне и друштвене средине;	
	СТВОРЕНЕ ВРЕДНОСТИ	
	Позитивни	Негативни
Варијанта I		Претња и опасност од појаве непланског заузимања простора, реализације пројеката без поштовања услова и мера заштите животне средине;
Варијанта II	Реализација планираних намена према прописаним урбанистичким параметрима, на рационалан и еколошки прихватљив и одржив начин; поштовање услова ималаца јавних овлашћења; примена и поштовање мера заштите и мониторинга животне средине.	
	ПРЕДЕОНЕ ВРЕДНОСТИ	
	Позитивни	Негативни
Варијанта I		Задржавање постојећег стања визуелне перцепције и стања предеоних карактеристика, у случају не извођења било каквих радова и не реализацији пројеката (инфраструктурних и осталих);
Варијанта II	Уклапање и максимално ублажавање утицаја планираних пројеката у простору; ублажавање визуелних перцепција, предеоних и пејзажних карактеристика и вредности планског подручја кроз очување и унапређење природних и блиско природних локација, зона и посебних екосистема;	
	ИНФРАСТРУКТУРА	
	Позитивни	Негативни

Варијанта I		Недовољни капацитети инфраструктурних система и плански недостатак за проширење, у складу са захтевима за еколошки одржив даљи развој локалне заједнице; недовољна саобраћајна повезаност са гравитационим подручјем и шире просторно, националног и међународног значаја;
Варијанта II	Реализација инфраструктурних система и капацитета за бољу локалну, гравитациону, националну и међународну повезаност предметног подручја; економски развој и коришћење простора уз очување капацитета животне средине на планском подручју;	
	УСЛОВИ И ПАРАМЕТРИ	
	Позитивни	Негативни
Варијанта I		Задржавање урбанистичких параметара, правила уређења и грађења постојећег планског документа; опасност од појаве непланске изградње, нерационалног коришћења земљишта и угрожавања животне средине.
Варијанта II	Поштовање прописаних урбанистичких параметара омогућује даљи одрживи развој планског подручја уз укључивање мера заштите, мера спречавања, отклањања, спречавања и минимизирања негативних утицаја и повећање позитивних ефеката у животној и друштвеној средини.	

На основу вишекритеријумског вредновања понуђених и анализираних варијантних решења резултат је:

- избор **Варијанте II** – која представља усвајање Просторног плана општине Голубац, представља боље понуђено варијантно решење са аспекта контролисаног, рационалног, одрживог управљања простором и аспекта контроле и мониторинга стања у простору и животној средини;
- избор **Варијанте II**, је у сагласности са постављеном еколошком матрицом и омогућава успостављање еколошке контроле у простору са циљем даљег прихватљивог и одрживог развоја локалне заједнице и шире просторне целине.

1.8. Резултати претходних консултација са надлежним институцијама, заинтересованим органима, организацијама и предузећима, имаоцима јавних овлашћења

У поступку израде Просторног плана општине Голубац и Стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац. (Извештаја о стратешкој

процени утицаја Плана), обављене су консултације са заинтересованим и надлежним институцијама, организацијама и органима, имаоцима јавних овлашћења, у току којих су прибављени подаци, услови и мишљења. Консултације су обављене и прибављени су услови, мишљења и сагласности следећих надлежних и заинтересованих институција, органа, организација, ималаца јавних овлашћења:

- Обавештење Завода за заштиту природе Србије 03 бр.020-1762/2 од 09.06.2022. године;
- Решење о условима заштите природе Министарства заштите животне средине, бр. 353-02-02122/2022-04 од 26.07.2022. године;
- Обавештење Регионалног завода за заштиту споменика културе Смедерево, бр. 190/2-2022 од 30.06.2022. године;
- Услови Регионалног завода за заштиту споменика културе Смедерево, бр. 190/3-2022 од 30.06.2022. године;
- Услови Министарства одбране, Сектора за материјалне ресурсе, Управе за инфраструктуру бр. 9945-4 од 08.07.2022. године;
- Обавештење Министарства унутрашњих послова, Дирекција полиције, Управа граничне полиције бр. 28-297/22 од 06.06.2022. године;
- Услови Министарства рударства и енергетике, бр. 350-01-65/2022-06 од 09.09.2022. године;
- Услови Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Сектора за водни саобраћај и безбедност пловидбе, бр. 350-01-01135/2022-06 од 11.08.2022. године;
- Обавештење Агенције за управљање лукама, бр. 350-93/2022-2 од 07.06.2022. године;
- Услови Јавног предузећа „Национални парк Ђердап“, бр. 4062 од 14.09.2022. године;
- Обавештење Јавног водопривредног предузећа „Србијаводе“ Београд, Водопривредни центар „Сава-Дунав“, бр. 5771/2 од 05.07.2022. године;
- Водни услови бр. 325-05-463/2022-07 од 05.07.2022. године, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
- Обавештење - ХЕ „Ђердап 1“ Јавног предузећа „Електропривреда Србије“ бр. 12.01.20/87-2022 од 21.05.2022. године;
- Услови ЈП „Србијашуме“, бр. 9847 од 04.07.2022. године;
- Услови „Електро mreжа Србије“ а.д., бр. 130-00-UTD-003-658/2022-002 од 06.06.2022. године;
- Услови „Електродистрибуција Србије“ д.о.о. Београд, бр. 2460800-Д.08.01.-249797/1-22 од 06.06.2022. године;
- Услови Предузећа за телекомуникације а.д. „Телеком Србија“, бр. 213969/3-2020 од 26.05.2022. године;
- Обавештење А1 Србија д.о.о., бр. 30-1/2022. од 06.06.2022. године;
- Обавештење РАТЕЛ - Регулаторна агенција за електронске комуникације и поштанске услуге, бр. 1-01-3491-155/22-1 од 26.05.2022. године;
- Обавештење ЈП Емисиона техника и везе Београд, бр. 2700/22-1 од 27.05.2022. године;
- Обавештење Директората цивилног ваздухопловства РС, бр. 4/3-09-0108/2022-0001 од 25.05.2022. године;
- Подаци и услови НИС а.д. Нови Сад, бр. NM-444000/3168/2022 од 30.05.2022. године;
- Обавештење ЈП „Србијагас“, бр. 06-07-11/1759/1 од 11.07.2022. године;
- Услови ЈП „Путеви Србије“, бр. 953-11133/01 од 17.06.2022. године;
- Услови „Инфраструктура железнице Србије“ а.д., бр. 3/2022-862 од 17.06.2022. године;

- Хидрометеоролошки услови Републичког хидрометеоролошког завода, бр. 922-3-50/2022 од 01.06.2022. године;
- Сеизмолошки услови Републичког сеизмолошког завода, бр. 02-268-1/2022 од 10.06.2022. године;

Све консултације и услови имаоца јавних овлашћења су релевантни за процес Стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац, а услови и мере надлежних органа, институција и предузећа су, кроз процес процене вредновани и имплементирани у планска решења и Извештај о Стратешкој процени утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац.

2.0. Општи и посебни циљеви Стратешке процене утицаја

Општи и посебни циљеви Стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац дефинисани су и изведени из општих и посебних циљева и захтева заштите простора и животне средине утврђених у плановима и секторским документима вишег реда, услова надлежних органа и институција и имаоца јавних овлашћења, као и значајних питања, постојећих просторних и еколошких потенцијала и просторно-еколошких конфликта у обухвату Просторног плана. Еколошком проценом Просторног плана ће, у циљу остваривања општих и посебних циљева заштите простора и животне средине, бити обезбеђен приказ могућих утицаја планираних намена на животну средину, као и смернице за даље поступање при имплементацији Просторног плана.

2.1. Општи циљеви

Општи циљеви Стратешке процене утицаја се дефинишу на основу смерница, захтева и циљева заштите животне средине проистеклих из планских докумената вишег реда и ширег подручја, постојећег стања и капацитета простора и захтева за управљање животном средином за планирани развој планског подручја. Стратешки циљеви заштите животне средине, дати одредбама планова вишег реда, представљају полазне основе за дефинисање општих циљева Извештаја о Стратешкој процени утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац.

Општи циљеви Стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац обухватају дефинисање услова за контролисани, одрживи развој планског подручја уз максимално очување еколошке стабилности и равнотеже, спречавање ризика по квалитет животне средине применом мера превенције, спречавања и ублажавања свих значајних утицаја, као и заштите и контроле (мониторинга) стања. Такође, обухватају плански, контролисани развој подручја уз поштовање принципа одрживог развоја и обавезних мера заштите животне средине, заштиту здравља и побољшање квалитета живота локалног становништва и свих корисника простора. Обухватају и заштиту и максимално очување аутохтоних, природних и блископриродних екосистема, станишта и укупног биодиверзитета, заштиту и очување пољопривредног и шумског земљишта, заштиту и очување непокретних културних добара, оптимално комунално и инфраструктурно опремање подручја и одрживо и контролисано управљање отпадом и отпадним водама.

Дефинисани општи циљеви у границама Просторног плана општине Голубац и Извештају о СПУ су:

- квалитет ваздуха;
- квалитет вода, површинских и подземних;
- квалитет земљишта;
- стање буке;
- стање природних вредности, биодиверзитета, предела и пејзажа и културног наслеђа;
- заштита и очување постојећих шумских ресурса;
- управљање отпадом.

Општим циљевима је постављен оквир за даљу разраду и дефинисање посебних циљева и избор индикатора за мерење и праћење њиховог остваривања, све у циљу управљања животном средином и остваривања одрживог просторног и функционалног развоја подручја Просторног плана општине Голубац.

2.2. Посебни циљеви Стратешке процене утицаја на животну средину

Посебни циљеви Стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац, утврђени су на основу анализе стања животне средине, значајних и битних питања, проблема, ограничења и потенцијала подручја у обухвату планског документа, као и приоритета за решавање еколошких проблема, у складу са општим циљевима и начелима заштите животне средине. Еколошки одговорно планирање и коришћење простора у обухвату Просторног плана општине Голубац, представљају услов превентивне заштите стања у простору и животној средини.

Посебни циљеви Стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац су:

- дефинисање намене површина у планском обухвату;
- дефинисање еколошки прихватљивих пројеката, објеката, траса саобраћајних коридора пратећих садржаја и планираних активности у простору;
- очување и одрживо коришћење природних вредности у обухвату планског документа, од значаја за еколошку равнотежу, предеоне и пејзажне вредности планираних намена на планском подручју;
- очување биодиверзитета;
- спречавање емисија у ваздух и воде, у складу са прописаним граничним вредностима;
- унапређење енергетске ефикасности и примена еколошки прихватљивих енергената;
- заштита површинских водотокова и подземних вода;
- пречишћавања свих отпадних вода које настају у границама планског документа (комуналних, технолошких, атмосферских) до захтеваних нивоа пре испуштања у реципијент;
- изградња постројења за пречишћавање отпадних вода;
- повезивање што већег броја домаћинстава на канализациону и водоводну мрежу;
- снабдевање насеља потребном количином квалитетне воде за пиће, првенствено из локалних изворишта,
- заштита од буке, посебно у зонама осетљивих рецептора;
- управљање отпадом, забраном депоновања свих врста и категорија отпада ван простора намењених за ту намену;
- уклањање историјског загађења са угрожених локација;
- санирање и рекултивација свих неуређених и непрописно лоцираних сметлишта у општини, као и других деградираних простора;
- санитарно депоновање комуналног отпада у складу са важећим правилницима и Националном стратегијом управљања отпадом и изградња трансфер станице;
- формирање јединственог катастра загађивача на територији општине Голубац, као и успостављање контролног мониторинга параметара животне средине;
- заштита и очување пољопривредног земљишног фонда забраном изградње на пољопривредном земљишту I и II класе и њено усмеравање на земљиште лошије бонитетне класе;
- смањење и контрола употребе пестицида и других хемијских препарата у пољопривредној производњи;
- препознавање и деловање на неочекиване и непланиране ситуације како би се избегле или спречиле околности које воде до акцидената на локацијама у обухвату планског документа и зонама потенцијалних утицаја;
- поштовање планских мера, правила уређења, правила грађења, начина коришћења простора у границама планског документа;

- успостављање система контроле животне средине у обухвату планског документа, као дела шире мреже мониторинга;
- увођење еколошке компензације на планском подручју, непосредном и ширем окружењу, према условима надлежног Завода за заштиту природе;
- пошумљавање свих површина под већим нагибом, приобаља већих водотока, локалитета и зона угрожених јачом ерозијом;
- покретање поступка процене утицаја на животну средину за планиране пројекте, потенцијалне изворе негативних утицаја на природу и животну средину, у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 114/08).

Посебни циљеви Стратешке процене утицаја омогућавају формирање еколошке матрице на принципима одрживости и еколошке прихватљивости планираних намена простора у обухвату Просторног плана општине Голубац.

2.3. Избор индикатора

Избор индикатора Стратешке процене утицаја на животну средину планског документа (Извештај о СПУ) врши се на основу карактеристика простора и стања животне средине у границама Просторног плана општине Голубац.

Дефинисани индикатори представљају квалитативне показатеље на основу којих се прати степен достигнутог постављених циљева. На основу дефинисаних индикатора Стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац (Извештаја о СПУ) добијају се подаци о стању и управљању простором и животном средином у границама планског документа, односно, о:

- квалитету ваздуха;
- квалитету вода стању површинских и подземних вода;
- стању и квалитету земљишта;
- стању буке;
- стању природних вредности, биодиверзитета, предела и пејзажа и културног наслеђа;
- управљању отпадом.

Посебни циљеви Стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац, утврђени су на основу анализе стања животне средине, значајних и битних питања, проблема, ограничења и потенцијала подручја у обухвату планског документа, као и приоритета за решавање еколошких

Табела бр. 10: Приказ општих и посебних циљева

Општи циљеви	Посебни циљеви	Избор индикатора
КВАЛИТЕТ ВАЗДУХА	Смањење емисије загађујућих материја у атмосферу	Број дана са прекораченим граничним вредностима за чађ, SO _x , NO _x , PM ₁₀ , O ₃ , CO, C _x H _x , HCHO Број дана са прекораченим граничним вредностима за тешке метале Cd, Hg, Pb, As, Cu, Ni, Se, Zn

	Смањити изложеност становништва штетним материјама из ваздуха	Број становника изложених загађењима из ваздуха Број људи оболелих од болести респираторних органа
	Унапредити енергетску ефикасност и примену еколошки прихватљивих енергената	Процентуални удео коришћења еколошки прихватљивих горива/енергената (гас, обновљиви извори енергије)
КВАЛИТЕТ ВОДА Површинских и подземних	Заштита подземних и унапређење квалитета површинских вода и спровођење мониторинга на рекама Очување квалитета воде у површинским водотоцима у складу са захтеваном класом Заштита изворишта водоснабдевања, извора и врела	Физичко-хемијски и биолошки показатељи квалитета вода
	Обезбеђивање захтеваног квалитета отпадних вода пре упуштања у реципијент	% генератора отпадних вода прикључених на уређаје (постројења) за пречишћавање отпадних вода Број уграђених уређаја за пречишћавање вода
КВАЛИТЕТ ЗЕМЉИШТА	Ревитализација (ремедијација) и унапређење стања животне средине на деградираним локацијама и зонама	Заступљеност и процентуално учешће ревитализованих зона и површина
	Заштита и очување пољопривредног земљишта	% учешћа пољопривредних парцела високе бонитетне класе у реализацији инфраструктурних пројеката

	Смањење коришћења биохемијских средстава у пољопривреди	Количина минералних ђубрива и средстава за заштиту биља
	Пошумљавање и озелењавање свих површина под већим нагибом, локалитета и зона угрожених јачим степеном ерозије	% заступљених активних ерозионих локација и зона % пошумљених, озелењених локација и зона угрожених ерозионим процесима
БУКА	Смањење нивоа буке и вибрација у угроженим зонама са осетљивим рецепторима	Број људи изложених повећаном нивоу буке Број постојећих и потенцијалих извора буке Број мерних места
ПРИРОДНА ДОБРА, БИОДИВЕРЗИТЕТ, ПРЕДЕО И КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ	Заштита природних екосистема, биодиверзитета, изгледа предела и културног наслеђа Спречавање неконтролисане сече вредног растиња, Спречавање уношења алохтоних и инвазивних врста	% учешћа вештачких површина у зони реализације пројеката % очуваног аутохтоног зеленила % ревитализованих и предеоно унапређених површина
	Заштита и валоризација културног наслеђа	Број евидентираних и заштићених споменика културе, археолошких налазишта и осталог културног и традиционалног наслеђа
УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ	Затварање, санација и рекултивација свих постојећих несанитарних депонија и сметлишта	Број радова на рекултивацији постојећих несанитарних депонија и сметлишта Број уклоњених несанитарних депонија и сметлишта % учешћа рекултисаних површина
	Сакупљање рециклабилног и опасног отпада	Количине разврстаног и сакупљеног отпада

Општи и посебни циљеви Стратешке процене утицаја на животну средину на животну средину Просторног плана општине општине Голубац представљају услов за

остваривање заштите и унапређења стања на планском подручју. Заштита животне и друштвене средине на подручју Просторног плана мора бити хијерархијски усклађена са општим смерницама, условима и мерама за заштиту животне средине шире просторне целине.

3.0. Процена могућих утицаја Плана на животну средину

На основу и у складу са циљевима и смерницама просторног развоја и услова заштите животне средине из планова вишег реда и ширег подручја, од значаја за Просторни план општине Голубац дефинисани су општи и посебни циљеви Стратешке процене утицаја планског документа (Извештаја о СПУ).

Основни циљ, са еколошког аспекта, је интегрална заштита и развој уз поштовање еколошких принципа и принципа одрживости у границама Плана, избегавање конфликта, постизања компромиса и компензације у простору.

Просторни план општине општине Голубац оцењен је према могућим утицајима (сагласно критеријумима за оцењивање величине, значаја и вероватноће утицаја - модификована PADC методологија и „MevUrban” модел) на:

- стање у простору - постојећа и планирана намена и очекиване промене у простору;
- стање инфраструктурне и комуналне опремљености, однос постојећег и планираног стања;
- стање природних вредности, природних добара и биодиверзитета;
- стање културних добара и традиционалних вредности локалне заједнице;
- постојећи и планирани степен управљања отпадом и отпадним водама;
- постојеће и планирано стање и квалитет животне средине;
- постојећи и планирани степен ефикасности заштите животне средине;
- стање мониторинга животне средине.

3.1. Приказ процењених утицаја варијантних решења Плана

Предложена варијантна решења су вреднована са аспекта могућих негативних утицаја и ефеката у простору и капацитета за њихово спречавање и ограничавање. У Нацрту Плана дефинисана је намена и организација простора, просторни капацитети, услови за реализацију планираних намена, смернице, мере и услови заштите животне средине. При процени могућих утицаја вредновани су негативни утицаји и негативни ефекти због:

- ризика од загађивања животне средине услед неадекватног (неконтролисаног) управљања простором и могућих емисија у животну средину;
- ризика од загађивања животне средине услед неадекватне инфраструктурне и комуналне опремљености простора (генерисање отпадних вода без претходног третмана, отпада, појаве буке, загађења ваздуха, земљишта, неконтролисана девастација околне вегетације, појава ерозионих процеса);
- ризика од нарушавања предеоних карактеристика просторне целине.

При процени могућих утицаја вредновани су позитивни ефекти и разматрани су са аспекта:

- заштите и унапређења природних вредности на планском подручју спречавањем загађивања, односно минимизирање и свођење утицаја у законске оквире;
- заштите и унапређења квалитета површинских и подземних вода;
- контроле емисија у ваздух;
- унапређења животне средине, са аспекта управљања отпадним водама, заштите површинских, подземних вода и земљишта, заштита изворишта водоснабдевања од загађивања директно, и заштите здравља становништва директно и индиректно;
- реализације планираних коридора инфраструктуре на подручју Плана;

- смањења изложености становништва загађеној животnoj средини;
- инвестирања у заштиту животне средине;
- заштите од појава прекомерне буке, посебно у зонама осетљивих рецептора;
- обавезног контролисаног управљања отпадом.

3.2. Еколошка валоризација Просторног плана општине Голубац

На основу утврђених потенцијала и евидентираних ограничења у простору на подручју Просторног плана општине Голубац и Стратешке процене утицаја на животну средину на животну средину Просторног плана општине Голубац, карактеристика постојећег стања и карактеристика планских решења, односно постојеће и планиране намене, извршена је еколошка валоризација простора у обухвату планског документа. Општи циљеви еколошког вредновања простора Просторног плана општине Голубац:

- утврђивање и валоризовање кључних потенцијала простора у обухвату Плана;
- идентификација постојећих конфликта и ограничења (просторних, еколошких);
- процена просторно-еколошких капацитета подручја Плана;
- дефинисање просторно-еколошке матрице подручја Плана за одрживи развој.

Посебни циљеви еколошког вредновања простора Просторног плана општине Голубац:

- дефинисање еколошке целине и еколошке зоне;
- утврђивање услова за планирање намене простора у еколошкој целини и еколошкој зони;
- дефинисање еколошки прихватљивих пројеката, објеката, пратећих садржаја и инфраструктуре;
- дефинисање услова и мера за планирање пројеката, услова за спречавање просторних и еколошких конфликта, као и услова еколошке компензације у простору;
- утврђивање обавезних еколошких смерница и мера за реализацију планиране намене простора;
- утврђивање обавезних еколошких мера и услова за реализацију пројеката у процесу имплементације планског документа;
- утврђивање обавезних смерница и мера заштите и мониторинга животне и друштвене средине.

Подручје Просторног плана општине Голубац, је валоризовано на основу постојећег, односно затеченог стања, процењених значајних утицаја у границама планског документа као и из непосредног и ширег окружења, карактеристика планираних намена, објеката, садржаја и инфраструктуре, као и идентификованих ограничења, специфичности и условљености у простору.

Валоризација је извршена у циљу усклађивања развоја планског подручја према критеријумима економске оправданости и одрживости и еколошке прихватљивости. Концепт заштите и унапређења животне средине за подручје Просторног плана општине Голубац заснован је на:

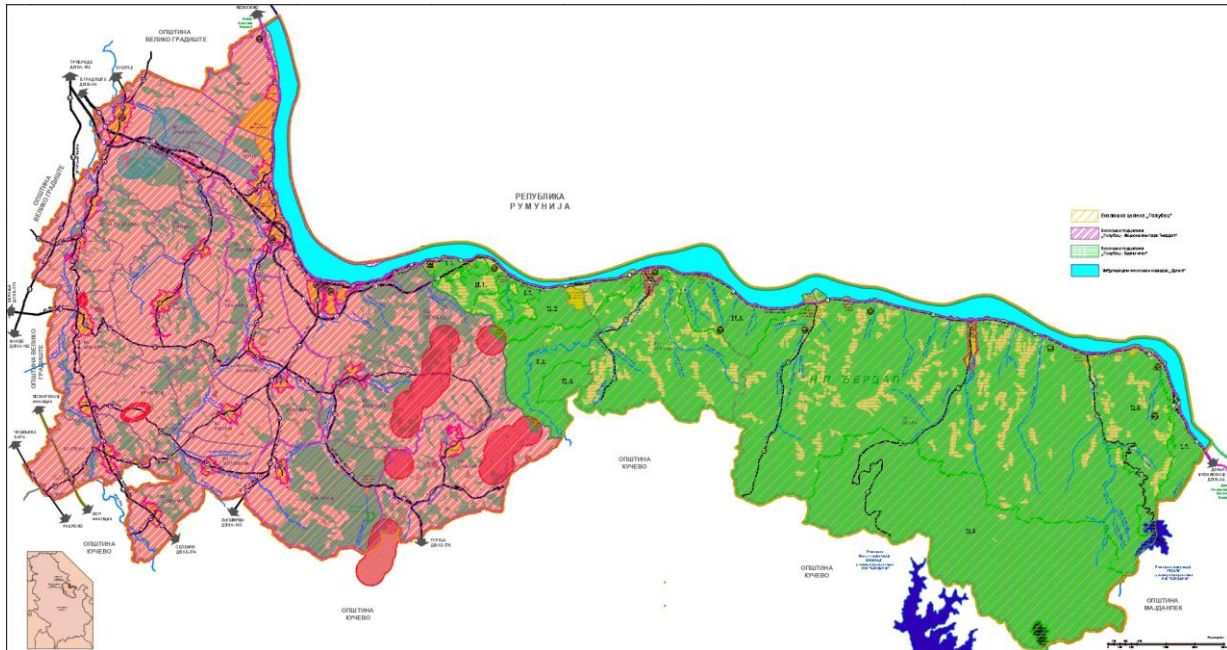
- заштити и унапређењу простора, природних вредности и културних добара у подручју од значаја за животну средину шире просторне целине;
- санацији и ревитализацији свих деградираних површина, постојећих и оних које ће настати и унапређењу еколошких услова подручја Плана;
- инфраструктурном опремању и комуналном уређењу, пре свега зона које трпе утицаје од планираних активности као компензациона мера, у циљу унапређења стања животне средине и живота локалног становништва (пре свега у циљу управљања отпадним водама и отпадом);

- максимално озелењавање простора, очување и заштита постојећег зеленила, поправљање и унапређење предеоних карактеристика подручја планираних активности;
- заштити квалитета површинских, подземних вода и заштити земљишта у зонама планираних радова и непосредном окружењу (зонама локалних путева, зона становања, потенцијалних позајмишта);
- заштити квалитета ваздуха, контрола емисија из емитера и површина које представљају изворе емисија у ваздух (издувни гасови, прашина);
- акустичком зонирању, заштити и спречавању прекомерне емисије буке у повредивим зонама и објектима, у зонама осетљивих рецептора;
- организованом систему и плановима управљања отпадом и отпадним водама;
- превенцији и контроли свих извора загађивања воде, ваздуха, земљишта;
- превенцији удеса и удесних ситуација;
- мониторингу стања животне средине.

У циљу одрживог и еколошки прихватљивог управљања простором, природним вредностима, животном и друштвеном средином у границама Просторног плана општине Голубац, Стратешком проценом утицаја је извршена валоризација простора. Да би се проценили могући утицаји стратешког и осталог карактера, ефекти и последице по животну и друштвену средину, здравље и безбедност становништва и свих корисника простора, извршено је вредновање планског обухвата са аспекта заштите животне средине, као подлога за најбоље понуђено варијантно решење за даљи одрживи развој.

На основу просторно-положајних карактеристика анализираних подручја планског документа, постојећих ограничења и еколошких конфликта, постојеће намене, обавезујућих смерница и мера заштите животне средине које су услов за планирану намену и имплементацију Просторног плана општине Голубац, односно реализацију планираних садржаја, пројеката и инфраструктуре, подручје Плана се вреднује као: **Еколошка целина „Голубац“** са припадајућом:

- **Еколошком подцелином „Голубац – Национални парк Ћердап“,**
- **Еколошком подцелином „Голубац – Браничево“ и**
- **Међународним еколошким коридором „Дунав“.**

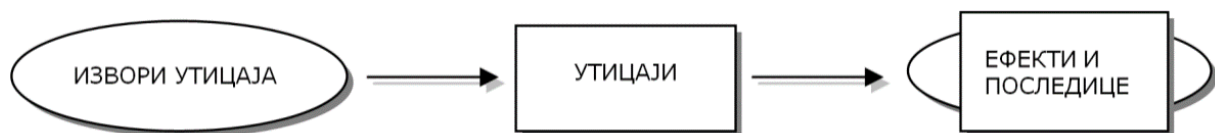

Слика бр. 13: Еколошка валоризација простора

Како би се створили услови за даљи одрживи развој у границама еколошке целине и еколошке зоне, неопходно је да реализацију пројеката прати примена обавезних мера за спречавање и ублажавање потенцијално негативних утицаја на стање у простору и животној средини, односно изврши обавезан поступак процене утицаја на животну средину на хијерархијски нижем нивоу.

3.3. Приказ процењених утицаја Плана на животну средину

Утицаји Просторног плана општине Голубац анализирани су на релацији: извори утицаја - утицаји - ефекти и последице. Извори утицаја на квалитет животне средине могу бити планска решења Просторног плана, у позитивном и негативном смислу. Вредновањем планских решења могуће је извршити вредновање утицаја Плана на животну средину и дати процену ефеката у простору и животној средини.

Од значаја за животну средину су решења која се односе на просторни положај планираних намена простора и планиране инфраструктуре. Кључни извори позитивних и потенцијално негативних утицаја су планска решења за реализацију:

- еколошки прихватљивих пројеката, објеката, инфраструктурних коридора и пратећих садржаја;
- планиране инфраструктуре за потпуно опремање простора на који ће нови плански документ утицати, директно или индиректно;
- планова управљања отпадом и отпадним водама, који/које настаје/настају или могу настати у свим фазама реализације;

- плана заштите од удеса.

Од значаја за животну средину су решења која се односе на избор планираних пројеката и планираних инфраструктурних и комуналних опремања на подручју Просторног плана општине Голубац. Утицаји на животну средину, генерално, могу бити механички, физички, хемијски, а објекат утицаја су медијуми животне средине преко којих се утицаји преносе или на која се одражавају.

У Стратешкој процени утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац (Извештаја о СПУ) анализирани су следећи чиниоци животне средине:

- природне вредности животне средине (ваздух, површинске и подземне воде, земљиште, биодиверзитет, предеоно-пејзажне вредности, морфолошке и орографске карактеристике простора);
- карактеристике планираних намена и планираних пројеката.

Последице утицаја у простору и животној средини су промене особина, изгледа или функције просторних карактеристика и чиниоца животне средине, а ефекти могу бити позитивни или негативни или стање без промена, што представља карактеристике утицаја.

Процена утицаја на животну средину за предметни обухват, извршена је у односу на карактеристике утицаја које планска решења могу имати на животну средину, у односу на: врсту утицаја, дужину трајања, извор и развој утицаја, реверзибилност, могућност анулирања утицаја, трајност, континуитет, важност (значај) утицаја и степен и карактер потребних интервенција. У односу на време трајања утицаја, дефинисани су: привремени - повремени, дуготрајни ефекти и последице. Ефекти односно последице, сагласно наведеној категоризацији, могу бити:

- у односу на врсту утицаја - позитивни (повољан, врло повољан), негативни (врло негативан, већи, мањи), нулти/без утицаја;
- у односу на време (дужину) трајања - привремени/повремени, дуготрајни/дугорочни;
- у односу на развој утицаја - једноставни, кумулативни, синергетски;
- у односу на извор утицаја - директни, индиректни;
- у односу на реверзибилност - реверзибилни, иреверзибилни;
- у односу на трајност утицаја - дуготрајан, инцидентан;
- у односу на континуитет - континуалан, дисконтинуалан;
- у односу на значај - изразито мали значај, мали значај, средњи значај, врло велики значај.

Поступак оцењивања квалитета животне средине и очекиваних ефеката Просторног плана општине Голубац, вршен је на основу вредновања могућих еколошких утицаја (позитивних и негативних). Величина утицаја представља приказ штете или користи од процењеног деловања на квалитет подземних и површинских вода, ваздуха, земљишта, пејзажне карактеристике просторних целина и појаса, природна и културна добра, односно укупни капацитет и квалитет животне средине.

Значај утицаја представља размере физичког простора који може бити изложен деловању промена у простору и животној средини. Утицаји, односно последице, према карактеристикама оцењени су негативним или позитивним предзнаком. Утицаји, односно последице, према величини промена се оцењују бројевима од -3 до +3, где се знак минус односи на негативне, а знак плус на позитивне промене.

Табела бр. 11: Критеријуми за оцењивање величине утицаја (модификована PADC методологија)

Величина утицаја	Ознака	Значење симбола
врло негативан (критичан)	-3	значајно оптерећује капацитет простора и животне средине
већи	-2	у већој мери нарушава стање животне средине
мањи	-1	у мањој мери нарушава животну средину
нема утицаја	0	нема директних утицаја на животну средину
позитиван	+1	мање позитивне промене и утицаји у животној средини
повољан	+2	повољне промене и утицаји на квалитет животне средине
врло повољан	+3	промене битно побољшавају квалитет животне средине

Значај утицаја процењен је у односу на просторне размере на којима се може остварити утицај планираних намена и очекиваних активности у простору Плана, али и непосредног и ширег окружења. Критеријуми за оцењивање размера утицаја Просторног плана општине Голубац су:

- локални – локацијски – утицаји на нивоу Просторног плана општине Голубац;
- градски - утицаји од значаја за подручје општине Голубац;
- регионални – утицаји од значаја за ширу просторну целину – регион;
- национални – утицаји од значаја за ниво Републике Србије.

Табела бр. 12: Критеријуми за вредновање просторних размера утицаја

Значај утицаја	Ознака	Опис
национални	IV	могући утицаји на нивоу Републике Србије
регионални	III	могући утицаји на ширу просторну целину
Градски/општински	II	могући утицаји на нивоу општине Голубац
локални (локацијски)	I	могући утицаји на нивоу Просторног плана општине Голубац

Табела бр. 13: Скала за процену вероватноће утицаја

Вероватноћа %	Ознака	Опис
100	И	утицај врло изванредан
више од 50	В	утицај вероватан
мање од 50	М	утицај могућ
мање од 1	Н	утицај није вероватан

Табела бр. 14: Додатни/допунски критеријуми према времену трајања и типу утицаја

Трајање утицаја	Ознака	Опис
Привремени -Повремени	По/Пр	време трајања утицаја
Дуготрајни - Дугорочни	Дт/Др	
Директни	Ди	тип утицаја
Индиректни	Ид	

Процена могућих утицаја на животну и друштвену средину Просторног плана општине Голубац, обухвата:

- вредновање чинилаца животне средине у поступку процене утицаја стратешког карактера (укључујући квалитет ваздуха, површинских и подземних вода,

земљишта, микроклиматских карактеристика, буке и вибрација, карактеристика биодиверзитета, карактеристика зеленила);

- смернице и мере за превентивно деловање, спречавање и ограничавање свих значајних негативних и потенцијално негативних утицаја, спречавање просторних конфликта (конфликти планираних намена, функција, садржаја) и увођење еколошке компензације за увећање позитивних ефеката Плана на животну и друштвену средину;
- начин на који су, при процени, узете у обзир карактеристике утицаја Плана (вероватноћа, интензитет, сложеност/реверзибилност, временска димензија, локација, просторно-географска област, природна и културна добра, број изложених становника, кумулативна и синергетска природа утицаја).

Циљ еколошког вредновања простора (просторно еколошке целине и еколошке зоне) је:

- процена могућих утицаја стратешког карактера у планском обухвату;
- процена могућих утицаја стратешког карактера еколошке целине и подцелина окружење;
- утврђивање општих и специфичних утицаја и појава у анализираном простору;
- процена позитивних утицаја у простору, животној и друштвеној средини;
- процена могућих негативних ефеката по животну средину, који постоје или могу настати због карактеристика постојећег стања и планираних пројеката и активности, постојећих конфликта и ограничења у простору и карактеристика планираних промена.

Стратешка процена Просторног плана општине Голубац са аспекта еколошке прихватљивости и одрживости, представља важан корак у поступку доношења одлуке за усвајање:

- планираних намена, начина коришћења и уређења простора;
- планиране инфраструктуре;
- прихватљивог (дозвољеног) степена утицаја на природу, животну и друштвену средину.

Стратешка процена утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац (Извештај о СПУ) представља вредновање са аспекта:

- примењених мера превенције, мера за спречавање и минимизирање потенцијално штетних утицаја на стање и квалитет ваздуха, површинских вода, земљишта, подземних вода и појаве буке и вибрација, нејонизујућег зрачења, биодиверзитет, зеленила и предеоних вредности, генерисања отпадних вода и отпада и укупан капацитет и квалитет животне средине на планском нивоу;
- рационалног, еколошки прихватљивог избора планираних коридора, пратећих објеката и садржаја и осталих планираних пројеката;
- обавезне имплементације свих мера за спречавање и отклањање могућих значајних утицаја и последица стратешког карактера у простору и животној средини подручја Просторног плана општине Голубац.

За потребе процене утицаја, као оквир граничних капацитета животне средине подручја Плана, коришћени су услови и подаци надлежних институција и ималаца јавних овлашћења, Нацрт Плана, док је постојеће стање дато као процена на основу увида на терену и евидентирања потенцијалних извора загађивања и потенцијалних ризика, од значаја за предметну просторну целину.

Циљеви Стратешке процене утицаја на животну средину

1. Заштита квалитета ваздуха (смањити емисије загађујућих материја)

2. Заштита подземних вода, изворишта водоснабдевања и унапређење квалитета површинских вода, успостављање мониторинга
3. Обезбеђивање захтеваног квалитета отпадних вода пре упуштања у реципијент
4. Заштита и унапређење пољопривредног земљишта
5. Ревитализација (ремедијација) и унапређење стања животне средине на деградираним локацијама и зонама
6. Смањење нивоа (интензитет) буке у зонама са осетљивим рецепторима
7. Заштита природе, природних добара, биодиверзитета, геодиверзитета, предела и пејзажа
8. Заштита и валоризација културног наслеђа
9. Успостављање интегрисаног система управљања отпадом
10. Затварање, санација и рекултивација свих постојећих несанитарних депонија и сметлишта
11. Реализација трансфер станице
12. Заштита од удеса
13. Подстицај економског развоја локалне самоуправе у циљу побољшања квалитета живота локалног становништва

Табела бр. 15: Вредновање примењених индикатора

Планско решење	Посебни циљеви Стратешке процене утицаја													
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Намена површина	0	0	0	0	+1	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	+2	
	М	М	М	М	М	М	М	Н	В	М	В	М	М	
	I/II	I/II	I/II	I	I	I/II	I/II	I	I/II	I/II	I/II	I/II	I/II	
	По/Др	По/Др	По/Др	Дт/Др	Дт/Др	По/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	По/Др	Дт/Др
	Ди/Ид	Ди/Ид	Ди/Ид	Ди	Ди	Ди/Ид	Ди/Ид	Ди	Ди/Ид	Ди	Ди	Ди	Ди	Ди/Ид
Пољопривредно земљиште	-1	+1	+1	+1	+1	-1	+1	0	+1	+1	+1	+1	+2	
	М	В	М	М	В	И	М	Н	В	М	В	М	В	
	I/II	I	I	I/II	I/II	I/II	I/II	I	I/II	I/II	I/II	I/II	I/II	
	По/Др	По/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	
	Ид	Ди	Ди/Ид	Ди	Ди	Ди/Ид	Ди/Ид	Ди	Ди	Ди	Ди	Ди	Ди	
Инфраструктурна опремљеност: Саобраћајнице (саобраћајне површине)	-1	-1	-1	-1	+1	-1	+1	0	+1	+1	+1	+1	+2	
	М	В	М	М	В	И	М	Н	В	М	В	М	В	
	I/II	I/II	I/II	I/II	I/II	I/II	I/II	I	I/II	I/II	I/II	I/II	I/II	
	По/Др	По/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	
	Ид	Ди/Ид	Ди/Ид	Ди	Ди	Ди/Ид	Ди/Ид	Ди	Ди	Ди	Ди	Ди	Ди	
Предео и визуелна перцепција	0	0	0	0	+1	0	+1	0	+1	+1	0	0	+1	
	Н	Н	Н	Н	В	И	М	Н	В	М	Н	Н	В	
	I	I	I	I	I/II	I	I/II	I	I/II	I/II	I	I	I/II	
	Ид	Ид	Ид	Ид	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	

Управљање отпадом	+1	+1	+1	+1	+2	+1	+1	0	+1	+2	+2	+1	+1
	В	В	В	В	И	И	В	Н	М	В	В	В	М
	I/II	I/II	I/II	I/II	I/II	I	I	I	I/II	I/II	I/II	I/II	I/II
	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др	Дт/Др
	Ди/Ид	Ди/Ид	Ди/Ид	Ди/Ид	Ди/Ид	Ди/Ид	Ди/Ид	Ди	Ди	Ди	Ди	Ди/Ид	Ди/Ид

3.4. Начин вредновања чиниоца животне средине у поступку процене утицаја Плана на животну средину, мере за спречавање, ограничавање и компензацију негативних утицаја

У циљу заштите и унапређења животне средине на планском подручју и зонама на које плански документ може утицати, Стратешком проценом утицаја планских решења на животну средину, дефинисане су мере забране, мера за спречавање и ограничавање свих значајних утицаја, ублажавање последица и повећање позитивних утицаја на животну и друштвену средину. Смернице и мере заштите животне и друштвене средине су дефинисане на основу односа постојећег и планираног стања у простору, односно очекиваних утицаја на капацитет животне средине.

Дефинисане смернице и мере заштите животне и друштвене средине за подручје ППО Голубац су усаглашене, у складу са хијерархијском условљеношћу планске документације вишег реда и шире просторне целине.

У смернице и мере заштите животне и друштвене средине за подручје ППО Голубац су интегрисани услови и мере од значаја за заштиту животне и друштвене средине прописане условима ималаца јавних овлашћења прибављених за потребе израде Плана и Стратешке процене утицаја на животну средину.

Смернице и мере заштите, као обавезујуће, имају за циљ да све значајне утицаје на животну средину сведу у оквире и границе прихватљивости, односно спрече угрожавање животне средине и квалитет живота локалног становништва и свих корисника простора. Прописане смернице и мере заштите простора, природе и животне средине имају за циљ да спрече еколошке конфликте и омогуће одрживи развој и реализацију планираних намена у границама Просторног плана општине Голубац.

С обзиром на обавезу очувања еколошког капацитета простора за безбедан живот локалног становништва, очување заштићених подручја, заступљених екосистема, укупног биодиверзитета, геодиверзитета и културног наслеђа у обухвату Плана, за потребе одрживог планирања извршена је детаљна анализа потенцијала и ограничења и извршена је валоризација простора за еколошки најприхватљивији даљи развој.

3.4.1. Заштита ваздуха

Заштита и очување квалитета ваздуха на подручју Просторног плана општине Голубац, обухвата план мера превенције, мера за спречавање и контролу емисија загађујућих материја из свих емитера извора загађења (покретних и стационарних), како би се умањио и ублажио, односно спречио утицај на квалитет ваздуха и минимизирали потенцијално негативни ефекти на здравље становништва, природна добра и животну средину.

Заштита ваздуха обухвата планирање мера за имплементацију Плана које могу имати сложени карактер, кумулативно и синергијско дејство на квалитет ваздуха. Све смернице и мере заштите ваздуха морају се спроводити у складу са:

- *Законом о заштити ваздуха („Сл. гласник РС”, бр. 36/09, 10/13 и 26/21 (др. закон));*
- *Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање („Сл. гласник РС”, бр. 6/16 и 67/21);*
- *Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Сл. гласник РС”, бр.11/10, 75/10 и 63/13);*
- *Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Сл. гласник РС”, бр. 111/15 и 83/21);*

- Уредбом о мерењима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања („Сл. гласник РС”, бр. 5/16);

Очување квалитета ваздуха на подручју Плана засниваће се на примени следећих правила и мера заштите:

- обавезна је примена мера за спречавање и смањење емисија загађујућих материја из постојећих емитера и са експлоатационих површина (камена, песка);
- за све емитере, постојеће и планиране, обавезна је контрола поштовања граничних вредности емисија загађујућих материја;
- усклађивање режима рада постојећих котларница са прописима, увођење еколошки најприхватљивијих енергената и система даљинског грејања општинског центра и туристичких пунктова;
- затварање, санација и рекултивација постојећих неконтролисаних сметлишта;
- праћење и контрола квалитета ваздуха, у складу са Програмом и ЕУ Директивом о процени и управљању квалитетом амбијенталног ваздуха (Council Directive 96/62/EC of 27 September 1996 on ambient air quality assessment and management, Official Journal L 296, 21/11/1996) у оквиру државне мреже мерних станица за мерење регионалног и прекограничног атмосферског преноса загађујућих материја (из индустријске зоне Румуније) у ваздуху и аероседиментима у оквиру међународних обавеза а у складу са Законом о заштити ваздуха („Сл. гласник РС“, бр.36/09, 10/13 и 26/21) и Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Сл. гласник РС“, бр.11/10, 75/10 и 63/13);
- дефинисање система информисања јавности ажурираним подацима о концентрацијама загађујућих материја у ваздуху и њиховим граничним вредностима за заштиту здравља људи;
- стална едукација и подизање еколошке свести о значају квалитета ваздуха и животне средине.

Опште смернице и мере заштите ваздуха

Управљања квалитетом ваздуха на подручју Просторног плана општине Голубац је потребно успоставити кроз:

- израду и усвајање Програма контроле квалитета ваздуха (утврђивање надлежности, успоставље локалне мреже и услова под којима се врши мониторинг, увођење јединственог система праћења и контроле нивоа загађености и прекограничног утицаја са одржавањем и ажурирањем базе података о квалитету ваздуха) у складу са Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Сл. гласник РС”, бр.11/10, 75/10 и 63/13);
- за случај прекорачења граничних вредности нивоа загађујућих материја у ваздуху, локално/прекогранично, предузети додатне техничко-технолошке мере како би се концентрације загађујућих материја свеле у законом прописане вредности;
- утврђивање обавезе надлежног органа да релевантне податке о квалитету ваздуха доставља Агенцији за заштиту животне средине и обезбеди доступност података заинтересованој јавности;
- повећати енергетску ефикасност и повећати степен коришћења еколошки прихватљивих извора енергије;
- очување и унапређење постојећих шумских комплекса, природних и блископриродних шумских екосистема, појасева заштитног зеленила, шумљивање деградираних површина аутохтоним растињем и повећавање пејзажно уређених површина, уз коришћење претежно аутохтоних врста, уклопљених у амбијент и предео;

- реконструкцију градских и осталих саобраћајница за меродавно саобраћајно оптерећење;
- обострано/једнострано озелењавање саобраћајница свих рангова и категорија и озелењавање свих површина у функцији саобраћаја (паркинг-простора, платоа);
- у зонама и комплексима производних, индустријских осталих радних и комерцијалних делатности, интегрисати зелене површине; избор садног материјала мора бити од аутохтоних, неинвазивних и неалергених врста;
- перманентно одржавање комуналног реда.

Обавезе за спровођење планског документа:

- реконструкција постојећих пројеката (објеката, технологија, инфраструктуре) потенцијалних извора загађивања ваздуха, могућа је уз поступак процене утицаја на животну средину, у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 114/08);
- за све планиране пројекте (објекте, пратеће садржаје и радове), који представљају потенцијалне изворе загађивања ваздуха, обавезн је поступак процене утицаја на животну средину и примена најбоље доступне технике и технологије у циљу спречавања и смањена емисије штетних и опасних материја у животну средину;
- сви постојећи и планирани производни и други погони, који представљају потенцијалне изворе аерозагађивања, у обавези су да примене најбоље доступне технике и технологије у циљу спречавања и смањена емисије штетних и опасних материја у ваздух и животну средину;
- у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр.114/08) покренути поступак процене утицаја на животну средину пред надлежним органом за заштиту животне средине у вези доношења одлуке о потреби процене утицаја на животну средину, односно о потреби израде/не израде Студије о процени утицаја на животну средину.

Посебне смернице и мере заштите ваздуха

Оператер стационарног извора загађивања ваздуха у обавези је да:

- спроведе мере за смањење загађивања ваздуха у поступку пројектовања, градње и редовног рада (експлоатације);
- емисионе вредности у ваздух одржава у границама прописаним Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Сл. гласник РС”, бр. 111/15 и 83/21);
- за случај прекорачења граничних вредности нивоа загађујућих материја у ваздух, предузме техничко-технолошке мере или да обустави технолошки процес, како би се концентрације загађујућих материја свеле у прописане вредности;
- преко акредитоване лабораторије врши испитивање квалитета ваздуха на начин који се прописује Студијом о процени утицаја на животну средину, а у складу са Законом о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр.135/04 и 36/09);
- за случај да се у процесу обављања делатности јавља еманација гасова, непријатних мириса и аеросола, посебно за време изразито сушног периода, или услед доминантних ветрова одређеног правца, примењује мере које ће довести до редукције иритирајућих мириса;

- ако обавља делатност производње, одржавање и/или поправке сакупљања, обнављања и обраде, контролу коришћења, стављања на тржиште, трајног одлагања и искључивања из употребе производа и опреме који садрже супстанце које оштећују озонски омотач, у обавези је да прибави дозволу ресорног Министарства.

3.4.2. Заштита вода

Заштита квалитета вода реке Дунав, акватичних екосистема и укупног диверзитета Дунава као међународног еколошког коридора, заштита осталих површинских и подземних вода, заснована је на мерама и активности којима се њихов квалитет штити и унапређује преко мера забране, превенције, обавезујућих мера заштите, контроле и мониторинга, у циљу очувања квалитета живота, живог света, постизања стандарда квалитета животне средине, смањења загађења, спречавања даљег погоршања стања вода и обезбеђење нешкодљивог и несметаног коришћења вода за различите намене.

Стратешка процена утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац, даје смернице и мере заштите вода, које је неопходно даље спровести на хијерархијски нижем нивоу (развијања и конкретизација кроз поступак процене утицаја на животну средину и Студију о процени утицаја на животну средину за сваки пројекат за који се захтева процена утицаја).

У циљу спречавања, ограничења и компензације негативних утицаја планираних намена на реку Дунав, остале водотоке и подземне воде, неопходно је спроводити мере забране, мере превенције, мере за спречавање загађивања, мере заштите и мониторинга, у фази планирања, пројектовања, фази реализације и редовног рада сваког појединачног пројекта. Све смернице и мере заштите вода морају се спроводити у складу са:

- *Законом о водама („Сл. гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 (др. закон));*
- *Уредбом о утврђивању Водопривредне основе РС („Сл. гласник РС”, бр. 11/02);*
- *Уредбом о класификацији вода („Сл. гласник СРС”, бр. 5/68);*
- *Уредбом о категоризацији водотока („Сл. гласник СРС”, бр. 5/68);*
- *Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС”, бр. 67/11, 48/12 и 1/16);*
- *Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС”, бр. 24/14);*
- *Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС”, бр. 50/12);*
- *Правилником о утврђивању водних тела површинских и подземних вода („Сл. гласник РС”, бр. 96/10);*
- *Правилником о одређивању граница подсливова („Сл. гласник РС”, бр. 54/11);*
- *Правилником о опасним материјама у водама („Сл. гласник СРС”, бр. 31/82);*
- *Правилником о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима („Сл. гласник СР”, бр. 33/16);*
- *Правилником о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода („Сл. гласник РС”, бр. 74/11);*

Заштита вода на подручја Плана, од намерног или случајног загађивања и других утицаја, који могу неповољно да делују на издашност изворишта и здравствену

исправност воде за пиће, на квалитет вода водотокова и подземних вода, засниваће се на примени правила, поштовању услова и мера заштите на:

- очувању квалитета воде Дунава у IIa класи, очувању и побољшању квалитета осталих водотокова за достизање прописане класе квалитета;
- успостављању и спровођењу режима и мера санитарне заштите изворишта водоснабдевања „Винци“, „Клење“ и свих локалних изворишта насеља на подручју Плана, у складу са Правилником о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање („Сл. гласник РС“ бр.92/08);
- строгој контроли постојећих извора загађења:
 - идентификовању и уклањању извора загађивања водотока;
 - испитивањем квалитета отпадних вода и праћењем акцидентних (хаваријских) загађења;
 - пречишћавањем отпадних вода до нивоа који одговара ГВИ, односно до нивоа којим се не нарушавају стандарди квалитета животне средине реципијента;
 - успостављањем система интегралног управљања отпадом на подручју Плана, у складу са планским решењима;
 - спречавањем депоновања било каквих отпада и отпадних материја и спречавање његовог спирања у Дунав и остале речне токове;
 - контролисаном употребом пестицида и вештачких ђубрива на подручју Плана;
- строгој контроли промета и коришћења опасних материја на Дунаву као и контроли расутих терета у зони пристаништа и бродоградилишта, посебно у зони планираног пристаништа на Дунаву;
- уклањању смећа са обала и из корита водотокова, које угрожава квалитет воде
 - предмета од пластике, кабастог техничког отпада, грађевинског отпада, животињског отпада;
- утврђивању узрока, врсте и опсега загађивања, оцена степена угрожености еколошке функције вода, здравља и живота људи, као и могућности ширења загађења;
- ширењу и модернизацији сепаратне канализационе мреже општинског центра, туристичких зона и пунктова, осталих насеља, са одговарајућим уређајима/постројењима за пречишћавање отпадних вода у циљу свеобухватне санитације;
- прикључење индустријских објеката на канализациону мрежу, уз обавезан предtretман технолошких (индустријских) отпадних вода;
- надзором и контролом свих потенцијалних акцидентних загађења;
- информисањем јавности и корисника воде о њеном квалитету и по потреби забрана употребе вода;
- обављањем санацијских радова над насталим загађењем у складу са оперативним плановима, као и уклањање узрока изненадног загађења;
- доследном применом и поштовањем Закона о водама РС („Сл. гласник РС“, бр. 30/10, 3/12, 101/16, 95/18 и 95/18 – др.закон) и ЕУ Директивом о водама (Directive 2000/60/EC of the European Parliament and of the Council of 23 October 2000 establishing a framework for Community action in the field of water policy) у области:
 - утврђивања и координације мера за површинске и подземне воде;
 - спречавања/смањења акцидената код којих долази до изненадног загађивања вода;
 - одређивања општих правила за контролу загађивања вода.

Опште смернице и мере заштите вода

Управљање водним ресурсима представља обавезу да се на подручју Просторног плана општине Голубац, у складу са законском регулативом:

- успостави интегрално управљање водама, водним објектима и водним земљиштем;
- обезбеди добар еколошки статус површинских вода, квалитет структуре и функционисања акватичних екосистема површинских вода;
- спречи директно и индиректно загађивање (уношење супстанци или топлоте воду или земљу које могу бити штетне по људско здравље, квалитет акватичних екосистема, приобалних екосистема);
- обезбеди заштита, унапређење и обнављање свих површинских вода у циљу остваривања доброг статуса површинских и подземних вода;
- обезбеди заштита реке Дунав, осталих водотока, извора, бунара, одржавање зона заштите водотока и зона санитарне заштите свих изворишта водоснабдевања;
- забрњено је упуштање, изливање и просипање свих врста и категорија отпадних вода које садрже хазардне и загађујуће супстанце изнад прописаних граничних вредности емисије, а које могу довести до погоршања стања површинских и подземних вода на анализираном подручју, као и низводном подручју;
- при извођењу свих радова на реализацији планираних пројеката, објеката, инфраструктурних коридора и пратећих садржаја, обавезне су мере техничке и еколошке заштите од загађивања површинских вода, подземних вода и земљишта;
- у деловима планског подручја који нису покривени канализационом мрежом, дозвољене су искључиво водонепропусне септичке јаме као прелазно решење до изградње канализационе мреже, или постројења/уређаји за третман фекалних отпадних вода;
- обавезна је изградња уређаја/постројења за третман свих технолошких отпадних вода у оквиру појединачних радних комплекса;
- забрањено је испуштање у јавну канализациону мрежу свих отпадних вода које садрже хазардне супстанце изнад прописаних вредности, које могу штетно деловати на могућност пречишћавања вода, које могу оштетити канализациони систем и постројење за пречишћавање вода;
- забрањено је депоновање, просипање и остављање у зони форланда и корита за велику воду река и осталих природних и вештачких водотокова, било каквих материјала који могу загадити воде;
- све отпадне воде се, пре упуштања у реципијент, морају пречишћавати до квалитета прописаног Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16);
- утврдити карактеристике реципијента у зонама испуста пречишћених отпадних вода из планског обухвата, извршити хидролошко-хидрауличке прорачуне и одредити њихове квантитативне и квалитативне параметре;
- регулацију мањих водотока обављати по принципима „натуралне регулације“, која подразумева што мању употребу грубих вештачких интервенција (кинетирања корита, облагања целог попречног профила каменом и бетоном) како би се у целости очували водени екосистеми и непосредно приобаље;
- при регулацији водотока у зони насеља, туристичких зона и пунктова, поред функционалних критеријума, примерити и урбаним, естетским и другим условима који оплемењују простор и животну средину;
- забрањено је неконтролисано уклањање вегетације са обала водотока;

- забрањено је прање возила, машина, опреме и уређаја у површинским водама и на водном земљишту.

Смернице и мере за заштиту реке Дунав у границама планског документа

- Дунав, као међународни еколошки коридор, велики и сложени речни мулти-димензионални, динамични екосистем високе еколошке сложености, захтева свеобухватна осматрања и управљање у границама планског документа, у складу са Оквирном ЕУ Директивом о водама;
- интегрални плански приступ за слив реке Дунав је предуслов за „добар еколошки статус“ односно „добар еколошки потенцијал“ и за спречавање погоршање еколошког статуса;
 - пловидба, као и остале антропогене активности, утичу и могу утицати на еколошки и хемијски статус речног система Дунава;
 - осим хидроморфолошких утицаја, пловидба може имати и друге утицаје на водну средину, као што су загађења отпадом и отпадним водама;
 - са механичке тачке гледишта, бродски саобраћај проузрокује таласе, што може пореметити репродукцију рибљих станишта, бентоских бескичмењака, осталих биота као и водних биљака без корена;
 - бродски мотори такође, могу проузроковати неприродну суспензију финих седимената, што доводи до смањења светлости потребне за раст биљака и алги;
- очување различитих „речних крајолика“ је услов за вишенаменско коришћење (станишта за фауну и флору, заштиту од поплава, рибарство, туризам, унутрашњу пловидбу);
- обавеза је поштовање принципа интегралног планирања за све планове и пројекте, за развој и реализацију прихватљивих решења за еколошки интегритет и пловидбу Дунавом;
- управљање питањима животне средине на Дунаву обухвата систем за алармирање у случају акцидентата, контрола квалитета вода, спречавање ризика од токсичних хемикалија.

Посебне мере заштите површинских и подземних вода - обавезе носиоца пројеката/оператера:

- за комплексе/објекте у којима настају индустријске, односно технолошке отпадне воде, термичке отпадне воде, обавезно је обезбедити предtretман технолошких и осталих категорија отпадних вода на извору настанка, до захтеваног нивоа;
- ако је пријемник пречишћених отпадних вода природни реципијент (водоток), утврдити карактеристике реципијента у зонама испуста пречишћених отпадних вода сваког генератора отпадних вода, извршити хидролошко-хидрауличке прорачуне и одредити њихове квантитативне и квалитативне параметре;
- за сваки комплекс у коме се генеришу отпадне воде, обавезан је сепаратни систем канализације за:
 - условно чисте атмосферске воде;
 - потенцијално зауљене атмосферске воде;
 - санитарно – фекалне отпадне воде;
 - технолошке отпадне воде са уређајем/постројењем за предtretман/tретман до захтеваног нивоа за упуштање у реципијент;
- све отпадне воде, које настају на планском подручју, пре упуштања у реципијент, морају бити пречишћене, применом одговарајућег третмана, до нивоа који не представља опасност за природне процесе и на начин који не умањује могућност њиховог вишенаменског коришћења, у складу са Законом о водама („Сл. гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 (др. закон));

- носиоци пројеката и оператери, генератори отпадних вода, који отпадне воде испуштају у реципијент или јавну канализацију, дужни су да изграде постројења или уређаје за пречишћавање отпадних вода до захтеваног нивоа;
- носиоци пројеката и оператери, генератори отпадних вода, који отпадне воде испуштају у јавну (насељску) канализацију дужни су да од надлежног органа општинске управе исходују Акт о испуштању отпадних вода у јавну канализацију;
- потенцијално зауљене атмосферске воде са платоа, саобраћајница и других манипулативних платоа и површина, сакупљати, каналисати и одводити на пречишћавање у таложнике сепараторе уља и масти, пре упуштања у реципијент;
- чишћење таложника-сепаратора уља и масти се мора поверити искључиво, овлашћеном оператеру који има дозволу за управљање опасним отпадом; управљање опасним отпадом мора пратити документ о кретању опасног отпада;
- у зонама свих потенцијалних утицаја пројеката/објеката/комплекса на квалитет подземних вода, обавезно је постављање пијезометара за континуално контролисање и праћење квалитета подземних вода;
- сви објекти за сакупљање и третман отпадних вода морају бити водонепропусни и отпорни на агресивне компоненте, како би се спречило загађивање земљишта и подземних вода, у случају акцидентног процуривања или хаваријског изливања;
- генератори отпадних вода, који имају уређаје/постројења за пречишћавање отпадних вода (предтретмане) у обавези су да испитују квалитет отпадних вода пре и после пречишћавања, да обезбеде редовно функционисање уређаја за пречишћавање отпадних вода и да воде дневник њиховог рада;
- контролу и испитивање квалитета отпадних вода врши овлашћена, односно акредитована лабораторија, у складу са Законом о водама („Сл. гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 (др. закон));
- после пречишћавања, а пре упуштања у реципијент, обавезна је уградња уређаја за мерење и регистровање количина испуштених пречишћених отпадних вода и дефинисање мерног места за узимање узорака за испитивање квалитета пречишћених отпадних вода;
- извештај о извршеним мерењима квалитета воде достављати квартално Јавном водоводном предузећу, ресорном Министарству и Агенцији за заштиту животне средине;
- у случају хаваријског изливања или просипања опасних и штетних материја, обавезна је хитна санација угрожене локације; приступа се одговору на удес (одмах се чисти задрљана и загађена површина, уклања се загађен слој земљишта како загађујуће материје не би доспеле до подземних вода, а управљање тако насталим опасним отпадом поверити оператеру са дозволом за управљање опасним отпадом);
- у циљу заштите вода свих реципијената, обавеза надлежног органа је да донесе Правилник о техничким и санитарним условима за упуштање отпадних вода у јавну канализацију, као саставног дела Одлуке о коришћењу, управљању и одржавању водоводне, фекалне и атмосферске канализационе мреже на територији општине Голубац;
- сва изворишта водоснабдевања морају бити заштићена од случајног и намерног загађивања и других утицаја који могу неповољно утицати на издашност изворишта, природни састав и квалитет воде дефинисањем зона санитарне заштите;
- за заштиту изворишта водоснабдевања потребно је урадити Елаборат о зонама санитарне заштите, којим се утврђује површина и просторно пружање зона

санитарне заштита у складу са Правилником о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања („Сл.гласник РС”, бр.92/08);

- у циљу контроле и заштите вода и водних тела од загађивања, потребно је, у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр.114/08), покренути поступак процене утицаја на животну средину пред надлежним органом за заштиту животне средине, у вези доношења одлуке о потреби процене утицаја на животну средину, односно о потреби израде/не израде Студије о процени утицаја на животну средину.

Услови и мере зона санитарне заштите

Земљиште и водене површине у подручју заштите изворишта водоснабдевања, у складу са важећом законском регулативом, штите се од намерног или случајног загађивања и других утицаја који могу неповољно утицати на издашност изворишта и здравствену исправност воде. Обавезно је уређивање и одржавање зона санитарне заштите и провођење мера забране, превенције, санације, спречавања, контроле и надзора, заштите и мониторинга стања. За заштиту изворишта водоснабдевања потребно је урадити Елаборат о зонама санитарне заштите, површину и просторно пружање зона санитарне заштите. У циљу заштите воде у изворишту успостављају се зоне заштите:

- зона непосредне санитарне заштите (зона I), где је забрањена изградња и објеката и постројења која нису у функцији изворишта водоснабдевања, кретање возила у функцији изворишта ван утврђених траса, прилаз возилима на моторни погон која нису у функцији изворишта, коришћење пловила на моторни погон, напајање стоке, комерцијални узгој рибе, а дозвољен је приступ само лицима које управља водоводом;
- ужа зона санитарне заштите (зона II), где је забрањена изградња, употреба хемијског ђубрива, течног и чврстог стајњака, употреба пестицида, хербицида и инсектицида, узгајање, кретање и испаша стоке, камповање, вашари и друга окупљања људи, изградња и коришћење спортских, угоститељских и других објеката за смештај гостију;
- шира зона санитарне заштите (зона III) где се успоставља режим селективног санитарног надзора и заштите од загађивања животне средине, где се не могу градити објекти и постројења, користити земљиште или вршити делатности, ако то угрожава здравствену исправност воде на изворишту, односно забрањено је складиштење опасних материја, производња, превоз и манипулисање опасним материјама, складиштење нафте и нафтних деривата, изградња саобраћајница без канала за одвод атмосферских вода, експлоатација природних ресурса, неконтролисано депоновање свих врста и категорија отпада, неконтролисано крчење шума.

3.4.3. Заштита земљишта

Опште мере заштите земљишта обухватају систем заштите земљишног простора и његово одрживо коришћење, које се остварује заштитом пољопривредног високобонитетног земљишта, рационалним коришћењем грађевинског земљишта и применом мера системског праћења квалитета земљишта и пољопривредног земљишта од значаја за производњу здравствено безбедних производа кроз:

- праћење индикатора за оцену ризика од загађивања и деградације земљишта;
- спровођење ремедијационих програма за отклањање последица контаминације и деградације земљишног простора, изазваних природно, удесом или другим антропогеним активностима.

Све смернице и мере заштите земљишта морају се спроводити у складу са:

- *Законом о заштити земљишта („Сл. гласник РС“, бр. 112/15);*
- *Законом о пољопривредном земљишту („Сл. гласник РС“, бр. 62/06, 65/08 (др. закон), 41/09, 112/15, 80/17, 95/18 (др. закон));*
- *Уредбом о систематском праћењу стања и квалитета земљишта („Сл. гласник РС“, бр. 88/20);*
- *Уредбом о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту („Сл. гласник РС“, бр. 30/18 и 64/19);*
- *Правилником о садржини пројекта ремедијације и рекултивације („Сл. гласник РС“, бр. 35/19);*
- *Правилником о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања („Сл. гласник РС“, бр. 23/94);*

У циљу заштите земљишта, обавеза локалне самоуправе је да успостави систем управљања земљиштем на принципима заштите функција земљишта, заустављања деградације и обнављање деградираних површина.

Опште мере заштите земљишта од загађивања и деградације:

- обавезно је планирање и спровођење превентивних мера заштите приликом коришћења земљишта, за све постојеће и планиране делатности за које се очекује да ће знатно оштетити функције земљишта;
- реализацију планираних промена намене спроводити у складу са прописаним урбанистичким параметрима, правилима уређења, правилима грађења, еколошким условима и мерама заштите;
- дефинисање и заштита квалитетног пољопривредног земљишта, ограничавање на најмању могућу меру коришћења и фрагментације високобонитетног пољопривредног земљишта за непољопривредне намене, у првом реду заштитом од трајног губитка изградњом објеката и инфраструктуре;
- уклањање неконтролисано депонованог отпада са свих локација у зонама пољопривредног земљишта, санација стања и рекултивација деградираних површина;
- припрема превентивних и оперативних мера заштите, реаговања и поступака санације земљишта у случају хаваријског изливања опасних материја на земљиште;
- на земљиштима чији је биљни покривач девастиран или деградиран, а која се не користе за пољопривреду и шумарство, планирати вегетацију у складу са условима терена;
- поштовање мера заштите животне средине, санације и еколошке компензације приликом експлоатације минералних сировина.

Посебне мере заштите земљишта од загађивања и деградације:

- забрањено је одлагање загађујућих, штетних и опасних материја и свих категорија опасног отпада (чврстог и течног отпада и отпадних материја) на/у земљиште;
- забрањено је одлагање и складиштење отпада и отпадних материја на земљишту, грађевинском и пољопривредном, ван локација које су дефинисане и уређене за управљање отпадом, у складу са Локалним планом управљања отпадом;
- носилац пројекта/оператер је у обавези да изради извештај о стању земљишта на коме се дешава или се дешавала потенцијално загађујућа активност;
- у циљу контроле животне средине и заштите земљишта од загађивања, у границама Просторног плана општине Голубац, при имплементацији и реализацији планираних намена, потребно је у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројекта за које је обавезна процена утицаја и Листе

пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 114/08) покренути поступак процене утицаја на животну средину пред надлежним органом за заштиту животне средине у вези доношења одлуке о потреби процене утицаја на животну средину, односно о потреби израде/не израде Студије о процени утицаја на животну средину.

Мере заштите пољопривредног земљишта:

- одговарајућим мерама у пољопривреди, свести употребу пестицида и минералних ђубрива на нужни минимум уз подстицање система еколошке (биолошке, органске, биодинамичке, алтернативне) пољопривредне производње на теренима који су изван утицаја спољних загађивача животне средине;
- забрањено је паљење и спаљивање жетвених остатака на ораницама;
- забрањено је коришћење биоцидних производа у пољопривреди који могу довести до промена основних карактеристика земљишта;
- обавезно је очување и унапређење постојећих вегетацијских покривача (пољозаштитни и шумски појасеви, забрани, шумски фрагменти, живице) у пољопривредним зонама;
- за наводњавање пољопривредних површина користити воду која испуњава стандарде за коришћење воде у пољопривреди и за производњу хране.

3.4.4. Заштита природе, природних добара, биодиверзитета, геодиверзитета, предела и пејзажа

Заштита природе, природних добара, биодиверзитета, геодиверзитета, предела и пејзажа, односно биолошке и предеоне разноврсности као дела животне средине, остварује се усклађивањем активности, економских и друштвених развојних планова, програма, пројеката са одрживим коришћењем обновљивих и необновљивих ресурса и дугорочним очувањем природних екосистема и природне равнотеже.

Увидом у Централни регистар заштићених природних добара и према Решењу о условима заштите природе бр. 353-02-02122/2022-04 од 26.07.2022. године, Министарство заштите животне средине, утврђено је да се у обухвату Просторног плана општине Голубац налази:

- део заштићеног подручја Национални парк „Ђердап”:
 - у режиму заштите I степена (локалитети „Голубачки град”, „Бојана”, „Клисуре Реке Брњице”, „Татарски вис” и „Босман - Соколовац”);
 - у режиму заштите II степена (локалитети „Голубачка клисура”, „Кукурек”, „Љупковска котлина”, „Црни врх”, „Татарски вис - Шомрда - Тилва Тома” и „Босман”);
 - у режиму заштите III степена;
- део еколошки значајног подручја „Ђердап” еколошке мреже Републике Србије у оквиру којег су Емералд подручје „Ђердап” са класификационим кодом K80000012, међународно значајно подручје за биљке (IPA подручје – Important Plant Area) „Ђердап”, међународно и национално значајно подручје за птице (IBA подручје – Important Birds Area) „Ђердап са класификационим кодом K80411BA, одабрано подручје за дневне лептире (РВА подручје – Prime Butterfly Area) „Ђердап” са класификационим кодом 05, значајно подручје за осолিকে муве (РНА подручје – Prime Hoverfly Area) „Ђердап” и Рамсарско подручје „Ђердап”;
- река Дунав, еколошки коридор од међународног значаја, у складу са Уредбом о еколошкој мрежи („Сл. гласник РС”, бр. 102/10); осим еколошких коридора дефинисаних Уредбом, еколошки коридори су и водотоци у природном и полуприродном стању и канали са полуприродном вегетацијом, као и други

предеони елементи (међе, живице, пољозаштитни појасеви, пашњаци, ливаде и други вештачки коридори) који стварају везу између еколошки значајних подручја;

- споменик природе „Бигрена акумулација код манастира Тумане” (Одлука о заштити споменика природе „Бигрена акумулација код манастира Тумане”, бр. 633-2/2009 - СО Голубац) у режиму заштите II степена; Бигрена акумулација код манастира Тумане уврштена је у Инвентар геонаслеђа Србије; Испосница у самом бигру (јединствена у Србији), чесма на којој се приносе дарови душама умрлих, стара букова и храстова шума чине читав амбијент врло живописним;
- Геопарк „Ђердап”, део UNESCO-ве светске мреже геопаркова, у оквиру Програма UNESCO Global Geoparks (UGGr.); Покрива територију од 1.330 km², укључујући и подручје Националног парка Ђердап, превазилазећи његову територију за још 692 km²; Обухвата приобални појас Ђердапске клисуре у средњем току Дунава и његово залеђе, делове планинских масива Кучај и Мироч.

Мере заштите природе ће се спроводити у складу са:

- *Законом о заштити природе („Сл. гласник РС” бр. 36/09, 88/10, 91/10, 14/16 и 95/18 (др. закон) и 71/21);*
- *Законом о националним парковима („Службени гласник РС”, бр. 84/15 и 95/18 – др. закон);*
- *Законом о шумама („Сл. гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 89/15 и 95/18 (др. закон));*
- *Уредбом о еколошкој мрежи („Сл. гласник РС”, бр.102/10);*

Заштита природе, као добра од општег интереса, обухвата заштиту и очување природе, биолошке, геолошке и предеоне разноврсности и еколошке равнотеже као дела животне средине, одрживо коришћење и управљање природним добрима и усклађивање свих активности са одрживим коришћењем обновљивих и необновљивих природних ресурса.

Опште смернице и мере заштите, унапређење и очување природе, биолошке, геолошке и предеоне разноврсности:

- обавезно је рационално коришћење грађевинског земљишта у границама грађевинских подручја општинског центра и осталих насеља на подручју општине Голубац;
- забрањено је ширење грађевинских подручја постојећих насеља према подручјима са режимима заштите I и II степена, а на површинама где се преклапају зоне заштите природе и туристичког простора, примењују се режими заштите природе;
- коришћење простора мора бити усаглашено са утврђеним граничним капацитетима и комплетним комуналним уређењем и инфраструктурним опремањем;
- грађевинска подручја насеља, туристичких пунктова и појединачних локација инфраструктурно и комунално опремити по највишим еколошким стандардима;
- изузетно, као прелазно решење до реализације канализационог система, дозвољене су искључиво водонепропусне септичке јаме одговарајућег капацитета чије пражњење мора бити поверено надлежном комуналном предузећу;
- за појединачне објекте намењене туризму или другим услужним делатностима и туристичке пунктове, дозвољени су уређаји/постројења адекватног капацитета (према броју еквивалентних становника) за третман санитарно-фекалних отпадних вода, са контролом количина и квалитета пречишћених отпадних вода пре упуштања у реципијент;

- за изградњу објеката, линијске и остале инфраструктуре, обавезни су претходни инжењерскогеолошки и хидрогеолошки резултати терена у циљу превенције и спречавања негативног утицаја изградње на стабилност тла;
- обавезне су мере заштите строго заштићених дивљих врста и заштићених врста, у циљу очувања биолошке разноврсности, природног генофонда и еколошке равнотеже;
- обавезне су мере забране и спречавања свих активности, радњи и поступака који негативно утичу на стање популација дивљих врста, на уништавање њихових станишта, легла, гнезда или нарушавање њиховог животног циклуса;
- обавезне су мере заштите за очување приоритетних типова станишта, у складу са Правилником о критеријумима за издвајање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување („Сл. гласник РС”, бр. 35/10);
- забрањено је коришћење и уништавање строго заштићених врста биљака, животиња и гљива и њихова станишта;
- у складу са Уредбом о еколошкој мрежи („Сл. гласник РС”, бр.102/10):
 - забрањено је уништавање и нарушавање станишта, као и уништавање и узнемиравање дивљих врста;
 - забрањена је промена намена површина под природном и полуприродном вегетацијом (ливаде, пашњаци, тршћаци);
 - забрањена је промена морфолошких и хидролошких особина подручја од којих зависи функционалност еколошких коридора;
 - планирањем намене површина, као и активним мерама заштите очувати и унапредити природне и полуприродне елементе еколошких коридора у складу са предеоним и вегетацијским карактеристикама непосредног окруђења;
 - стимулисати традиционалне видове коришћења простора који доприносе очувању и унапређењу биодиверзитета еколошких коридора;
 - предузети мере којима се обезбеђују спречавање, односно смањење, контрола и санација свих облика загађивања;
 - унапредити еколошке коридоре унутар грађевинских подручја успостављањем континуитета зелених површина, чија структура и намена подржава функције еколошког коридора;
 - изван зона становања насеља, забрањена је изградња објеката чија намена није директно везана за воду на растојању мањем од 50m од обале стајаћих вода, односно линије средњег водостаја водотока;
- планирати очување компактних природних целина које су повезане природним коридорима (водотоцима, крајечна вегетација, вегетација поред путева);
- обезбедити висок проценат и јасно дефинисати категорије зелених површина (линијско, блоковско зеленило) и сходно томе карактер озелењавања и одабир врста;
- за зелене површине унутар грађевинских подручја насеља (паркови, скверови, баште, дрвореди) користити декоративне аутохтоне врсте са контролисаним уношењем алохтона;
- при озелењавању избегавати инвазивне (агресивне алохтоне) врсте, и врсте које су детерминисане као алергене;
- очувати влажне ливаде, као и природне целине које су повезане водотоцима, крајечном вегетацијом, вегетацијом поред путева;
- зонирати функционално различите намене и груписати компатибилне садржаје и активности на планском подручју; раздвојити функције, зоне и објекте који се међусобно угрожавају одређивањем неопходних заштитних растојања и заштитних појасева;

- постојећу високу вегетацију у што већој мери сачувати; обезбедити максимално очување, унапређење и заштиту постојећих јавних зелених површина, шумских површина и шумарака аутохтоних врста, група стабала, дрвореда, појединачних стабала, жилица, међа и шибљака, као и повећање уређених зелених површина;
- на местима укрштања еколошких коридора са елементима инфраструктурних система који формирају баријере за миграцију врста, обезбедити техничко-технолошка решења за неометано кретање дивљих врста;
- дефинисати „зелене коридоре“ односно, системско повезивање постојећег са планираним зеленилом у мрежу ради очувања и повећања биодиверзитета, као и због повећања површина под зеленилом;
- уколико се због изградње уништи постојеће јавно зеленило, оно се мора надокнадити под посебним условима и на начин који одређује јединица локалне самоуправе;
- обавезне су мере одрживог газдовања шумским ресурсима (коришћење, унапређење и заштита), забрањена је чиста сеча и неконтролисана прореда; обавезне су мере контролисане прореде у циљу подизања квалитета шумских састојина;
- приоритетни предели за пошумљавање су еродирани површине, дефинисане зоне потенцијална клизишта, коридори ветрозаштитних појасева, зоне и коридори за повезивање одвојених шумских комплекса и зоне издвојених туристичких локалитета;
- стимулисати традиционалне видове коришћења простора који доприносе очувању и унапређењу биодиверзитета:
 - очувати пољопривредне, еколошке рекреативне и пејзажно-естатске функције ораница, башта и воћњака и травних површина;
 - предвидети стварање нових рубних станишта као елемента агроекосистема у случају укрупњавања пољопривредних површина;
- забрањено је угрожавање биодиверзитета, геодиверзитета и предеоног диверзитета опасним и штетним материјама и свим категоријама отпада;
- за извођење радова који захтевају евентуалну сечу одраслих, вредних примерака дендрофлоре, обавезно је прибављање сагласности надлежних институција;
- обавезне су мере еколошке компензације у циљу ублажавања штетних последица на природу (мере санације, примарне рехабилитације, успостављања новог локалитета или комбинација наведених мера);
- у циљу заштите природе, заштићених природних добара, биодиверзитета, геодиверзитета, односно у циљу заштите и контроле животне средине на планском подручју, обавезно је покретање поступка процене утицаја на животну средину пред надлежним органом за заштиту животне средине и доношење одлуке о потреби процене утицаја, односно о потреби израде/не израде Студије о процени утицаја на животну средину, за све пројекте потенцијално значајне изворе утицаја, у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 114/08).

Посебне мере заштите природних добара, биодиверзитета и геодиверзитета:

- на простору режима I степена заштите забрањено је:
 - експлоатација и други облици коришћења природних ресурса, а посебно сеча шума, испаша, каптирање извора, преграђивање и техничка регулација речних токова, одвођење вода, експлоатација минералних и других сировина, вађење тресета, раскривање педолошког покривача и одношење бусенова и земљишног супстрата;

- извођење грађевинских и других радова - изградња и постављање објеката, изградња путева, засецање и прокопавање терена за постављање било каквих објеката инфраструктуре, превођење мрежа за пренос електричне енергије и других система;
- хватање, убијање и растеривање животињских врста и њихових развојних облика, растурање гнезда и других легала и боравишта животиња;
- уношење нових биљних врста у флористички састав строго заштићеног простора, као и животињских врста које нису аутохтоне за подручје Ђердапа;
- на простору режима II степена заштите забрањено је:
 - изградња индустријских, металуршких и рударских објеката, асфалтних база, рафинерија нафте, објеката за складиштење и продају деривата нафте и течног нафтног гаса, хидроелектрана, соларних електрана и електрана на био-гас, туристичког смештаја, викендица, објеката саобраћајне, енергетске, комуналне и друге инфраструктуре ;
 - привредни риболов;
 - уношење инвазивних алохтоних врста;
 - коришћење хумуса, бусена, уклањање стенских маса са површине, отварање каменолома, коришћење подмлатка;
- на простору са режимом III степена заштите забрањено је:
 - промена намене површина осим на основу одговарајућих планских аката, уређајних основа (ловне, риболовне, шумске) планова, програма и других докумената којима се регулише одрживо коришћење простора од националног значаја;
 - грађење нових објеката и инфраструктуре за снабдевање енергијом осим за снабдевање енергијом из обновљивих извор (енергија сунца, енергија из биљне биомасе, геотермална енергија, хидротермална енергија, енергија водотока) за потребе становништва и делатности у подручју парка;
 - извођење захвата којима би се мењао водни режим, облик корита или било на који други начин утицало на природне односе водотока и приобалних земљишта, осим ако то захтевају потребе за заштитом обала од ерозије, потребе за снабдевањем питком водом, потребе за захвате за заштиту вода или услови за заштиту против стечног деловања вода;
- на подручју Споменика природе „Бигрена акумулација код манастира Тумане” забрањено је:
 - обављање радова и активности које би могли нарушити геоморфолошке и хидролошке карактеристике природног добра;
 - коришћење бигра;
 - коришћење шуме у ширини од 20 m уз извор, безимени и Каменички поток, водопад и на бигреној акумулацији;
 - изградња објеката осим у функцији заштите, едукације, реконструкције у првобитно стање;
 - изградња чврстих путева;
- очувати ток и приобаље главних водотокова на територији општине Голубац уређењем и ревитализацијом континуираног појаса приобалног заштитног зеленилаи обезбедити појас аутохтоне вегетације дуж водотока; утврђивање обале (бетонирање) може се планирати уколико се ради о неопходним мерама заштите од поплава;
- није дозвољено узнемиравање птица, оштећивање и уништавање њихових гнезда, јаја и младунаца.

- није дозвољено одлагање комуналног, индустријског и грађевинског отпада, амбалаже, расходованих моторних возила, других машина и апарата, осим комуналног и пољопривредног отпада пореклом са заштићеног подручја, који може да се одлаже на прописан начин на местима која су за то одређена и обележена.

Мере за заштитну зону међународног еколошког коридора Дунава:

- у појасу од 200 m од еколошког коридора, обавезне су мере заштите коридора од прекомерног утицаја светлости, буке и загађења;
- у појасу од 50 m од еколошког коридора забрањује се примена техничких решења којима се формирају прекомерне рефлектујуће површине (примена стакла, метала) усмерене према еколошком коридору;
- у циљу обезбеђивања еколошке путање, односно везе која омогућава кретање јединки популација (биљних и животинских врста) између заштићених подручја и еколошки значајних подручја од једног локалитета до другог, који чине део еколошке мреже, озелењавање вршити у складу са условима надлежног Завода; посебна правила за озелењавање порозумевају забрану коришћења инвазивних врста.

Обавезне мере и смернице заштите природе у обухвату Просторног плана општине Голубац и подручја Стратешке процене утицаја на животну средину, у складу са Законом о заштити природе („Сл.гласник РС”, бр.36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16 и 95/18-други закони) обухватају следеће:

- уколико се током радова наиђе на геолошко-палеонтолошка документа или минерално-петролошке објекте, за које се предпоставља да имају својство природног добра, извођач радова је дужан да у року од осам дана обавести Министарство заштите животне средине, као и да предузме све мере заштите од уништења, оштећења или крађе доласка овлашћеног лица;
- управљање простором мора бити одрживо, уз рационално коришћење, уређење, заштиту расположивих природних ресурса;
- обавезне су мере валоризације постојећег зеленила и максимално очување постојеће вегетације, очување предеоних вредности са еколошки прихватљивим озелењавањем и пејзажним уређењем;
- посебно евидентирати зелене површине и појединачна стабла, како би се вредни примерци просторно и функционално инкорпорирали у планирану концепцију система зеленила; посебну пажњу посветити формирању и уређењу нових зелених површина, у складу са наменом простора и захтевима планираних појединачних пројеката;
- обавезно је очување и заштита постојећих природних и блиско-природних елемената у обухвату еколошких целина и еколошких зона, вредног зеленила (групација, појединачних примерака високог зеленила) и интегрисање у планиране намене;
- обавезно је прибављање сагласности надлежне институције у случају потребе сече одраслих, вредних примерака дендрофлоре, како би се уклањање вегетације svelo на најмању могућу меру;
- обавезна је еколошка компензација зеленила, односно обавезна је надокнада зелених површина које се морају уклонити у поступку реализације планираних пројеката;
- обавезне су превентивне мере заштите, при планирању, пројектовању и извођењу радова, у циљу заштите природе, природних добара и предеоних карактеристика подручја;
- обавезно је прихватљиво озелењавање и пејзажно уређење у складу са планом озелењавања, у функцији предеоног уклапања у окружење;

- обавезна је санација и рекултивација свих деградираних површина, у постојећем стању и за случај њиховог настанка у поступку реализације планираних радова и планираних пројеката;
- обавезна је контрола и управљање насталим геолошким, грађевинским и осталим отпадима који настају у току уређивања локација за реализацију планираних пројеката;
- обавезне су мере заштите за случај настанка акцидента или других удесних ситуација, у свим фазама реализације планираних намена.

3.4.5. Мере еколошке компензације

Мере еколошке компензације се дефинишу са циљем ублажавања штетних последица за случај реализације планираних пројеката, радова и активности у природи у границама Просторног плана општине Голубац, у складу са Правилником о компензацијским мерама („Сл. гласник РС“, бр. 20/10), а спроводе се ради обнављања или замене оштећених делова природе. Компензацијске мере за ублажавање штетних последица на природу обухватају мере санације, примарне рехабилитације, успостављање новог локалитета или комбинацијом мера.

Како је циљ компензације на подручју Плана и заштита животне средине, заштита здравља локалног становништва и осталих корисника простора, због потенцијалних директних и индиректних утицаја планираних намена, локалитети за формирање нових зелених површина су дефинисани и планирани на основу процене вероватноће, обима и карактера могућих негативних утицаја планираних намена, односно планираних пројеката, инфраструктурних и осталих објеката на животну средину. Компензацију зеленила треба спровести тако да допринесе смањењу нивоа буке, емисије загађујућих материја, побољшању микроклиматских карактеристика простора и побољшању предеоних и пејзажних карактеристика подручја.

Мере еколошке компензације се одређују за случај појаве нарушених или оштећених делова природе, односно процене стања оштећених делова природе. Процена стања оштећених делова природе врши се на основу јединице процене, која представља јединицу за мерење губитка или користи појединих компоненти природе. Ткође, у циљу очувања природних вредности, капацитета и квалитета животне средине потребно је поштовати и следеће:

- у циљу ублажавања штетних последица приликом реализације планских решења у циљу компензације предузети мере санације, примарне рехабилитације и/или успостављања нових локалитета засада;
- у процесу имплементације планског документа максимално очувати вредно растиње и уклопити га у планирани изглед предела;
- на свим деградираним површинама, насталим у претходном периоду или у процесу реализације планираних намена, у складу са планом озелењавања, извршити озелењавање до достизања оптималног степена зеленила/шумовитости;
- извршити биолошку рекултивацију свих деградираних локација у границама Просторног плана и контактним зонама утицаја према зонама заштите заштићених природних добара, зонама становања и осталим осетљивим рецепторима;
- формирати појас зеленила дуж планираних и постојећих саобраћајница, у складу са условима на локацији и окружењу;
- у зонама интензивног утицаја буке, мерама компензације уз границе парцела, опционо, формирати „зелене баријере“ и антизвучне панеле;
- одабир врста, приликом формирања заштитног појаса, вршити на основу анализе и валоризације постојећег зеленила на предметном подручју;

- приликом формирања заштитног зеленила, избор врста засновати искључиво на аутохтоним, без увођења и коришћења алохтоних, инвазивних и алергених врста биљака;
- пошумљавање свих површина под већим нагибом, локалитета и зона угрожених ерозијом.

У случају да се, у току реализације планираних пројеката изазову оштећења делова природе, планиране су компензацијске мере за обнављање или замену оштећених делова природе, станишта, све у складу са Правилником о компензацијским мерама („Сл. гласник РС“, бр. 20/10). Избор мера за ублажавање штетних последица на природу и животну средину, за случај таквог догађаја, вршиће се у складу са условима заштите природе, односно примениће се мере санације, рехабилитације или успостављање новог локалитета:

- мере санације подразумевају природни опоравак оштећених делова природе и њихове функције;
- мере рехабилитације подразумевају природни опоравак, који може укључити спровођење одређених активности као што су: уклањање фактора који утичу на погоршање стања природе, активно интервенисање за убрзавање природног опоравка, обнова оштећених или поновно увођење заштићених врста, обнављање постојећих станишта, сетва или поновна садња вегетација;
- успостављање новог локалитета се мора применити за случај таквог догађаја када се мерама санације и примарне рехабилитације не достиже природни опоравак и обнова делова природе.

Компензацијске мере ће се одредити и применити, за случај потребе и у зависности од предвиђених, процењених или проузрокованих оштећења природе, односно стања делова природе у зонама потенцијалних утицаја Просторног плана општине Голубац. Циљ еколошке компензације на подручју Просторног плана општине Голубац је санација и ревитализација свих деградираних површина које настају или могу настати у току интервенција у простору планираним за извођење радова на реализацији планираних пројеката, односно планираних коридора инфраструктуре. Основне мере еколошке компензације, које треба применити, у свим зонама интервенције и извођења радова на реализацији планираних пројеката:

- после завршених радова, извршити биолошку ревитализацију површина на простору који је деградиран и неплански оштећен;
- препорука је да се спроведу све активности које доприносе визуелно естетском побољшању вредности подручја, кроз рекултивацију, односно обнову педолошког и вегетационог покривача;
- све активности на спровођењу еколошке компензације вршити у складу са условима Завода за заштиту природе.

3.4.6. Заштита непокретних културних добара

Према Условима Регионалног Завода за заштиту споменика културе Смедерево бр. 190/3-2022 од 30.06.2022. године, Студији заштите „Услови чувања, одржавања и коришћења споменичког наслеђа и утврђене мере заштите у оквиру просторног плана Општине Голубац“ и увида у планску документацију вишег реда и ширег подручја, константовано је да се у просторном обухвату планског документа налазе непокретна културна добра и добра која уживају претходну заштиту. Мере заштите културних добара ће се спроводити у складу са:

- *Законом о културним добрима („Сл. гласник РС“, бр. 71/94, 52/11, 99/11-др.закон, 6/20-др.закон, 35/21-др.закон, 129/21-др.закон).*

Опште мере заштите и услови чувања, одржавања и коришћења непокретних културних добара:

- уколико се у току извођења грађевинских и других земљаних радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах, без одлагања прекине радове и обавести надлежни Завод за заштиту споменика културе и да предузме мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен;
- мере техничке заштите и други радови на непокретним културним добрима могу се изводити само под условима и на начин утврђен Законом о културним добрима („Сл. гласник РС”, бр.71/94, 52/11, 99/11-др.закон, 6/20-др.закон, 35/21-др.закон и 129/21-др.закон);
- забрањује се раскопавање, рушење, преправљање, презиђивање и вршење било каквих радова који могу нарушити својства непокретних културних добара;
- забрањује се коришћење или употреба непокретних културних добара у сврхе које нису у складу са њиховом природом, наменом и значајем, или на начин који може довести до њиховог оштећења.

Опште мере заштите и услови чувања, одржавања и коришћења заштићене околине непокретних културних добара:

- изградња стамбених, инфраструктурних и других објеката у заштићеној околини непокретног културног добра врши се под условима који се утврђују по сваком појединачном захтеву упућеном Заводу за заштиту споменика културе Смедерево, у складу са Законом о културним добрима („Сл. гласник РС”, бр.71/94, 52/11, 99/11-др.закон, 6/20-др.закон, 35/21-др.закон и 129/21-др.закон);
- забрањује се отварање каменолома и извођење радова којима се мења морфологија терена и мења пејзаж у широј околини непокретног културног добра;
- забрањује се провођење свих надземних инсталација у заштићеној околини непокретног културног добра;
- у заштићеној околини непокретног културног добра пре било каквих земљаних радова неопходна су претходна археолошка истраживања надлежног Завода за заштиту споменика културе Смедерево.

Посебне мере заштите обухватају заштићену околину непокретних културних добара, у којима се дозвољавају мере засноване на условима или планским решењима институција надлежних за заштиту и презентацију културних добара и заштиту природе, а:

- забрањује се било каква изградња нових објеката осим објеката у функцији заштите и презентације културних добара, а уз сагласност надлежног завода за заштиту споменика културе;
- забрањује се изградња индустријских објеката, индустријске инфраструктуре и хидротехничких објеката који могу девастирати непосредно окружење споменика или променити услове коришћења простора или променити микроклиматске услове, а нарочито колских путева, осим у складу са утврђеним општим условима;
- изградња се може вршити само уз обезбеђене услове службе заштите и уз обавезан конзерваторски надзор приликом извођења радова;
- изградња се може вршити уз обавезан археолошки надзор приликом извођења земљаних радова који су у оквиру археолошких истраживања.

Опште мере и услови чувања, одржавања и коришћења добара која уживају претходну заштиту и коришћења потенцијалних археолошких локалитета и налаза, уз обавезу да се:

- реконструкција, санација, адаптација, доградња и инвестиционо одржавање објеката који уживају претходну заштиту, врши се у складу са условима Регионалног Завода за заштиту споменика културе Смедерево, који се утврђују сходно законској процедури по сваком појединачном захтеву.

3.4.7. Мере заштите од буке и вибрација

Заштита животне средине од буке и вибрација за подручје Просторног плана општине Голубац, обухвата:

- планирање мера и услова заштите од буке и вибрација у животnoj средини;
- мерење буке у животnoj средини;
- слободан приступ информацијама о стању буке у животnoj средини,

посебно у зонама експлоатације минералних сировина, грађевинским подручјима насеља, коридорима државних путева и коридору пловног пута.

Опште мере заштите становништва од буке у животnoj средини обухватају одређивање акустичких зона, у складу са наменом простора и граничним вредностима индикатора буке у тим зонама:

- тихе зоне – заштићене целине и зоне са прописаним граничним вредностима од 50 дБ(А) у току дана и 40 дБ(А) у току ноћи у којима је забрањена употреба извора буке који могу повисити ниво буке;
- остале зоне – са мерама за отклањање извора буке и мерама заштите од буке.

Генерално, акустичким зонирањем подручја општине Голубац се дефинишу:

- тихе зоне: зоне заштићеног природног добра – подручје обухвата НП „Ђердап“, зоне индивидуалног становања, зоне и локације спорта и рекреације и зеленила, локације вртића и школских објеката и комплекса, туристичке зоне и локације, локације објеката здравства;
- остале зоне, индустријске зоне, комплекси и локације, зоне вишепородичног и индивидуалног становања са привређивањем, појасеви државних путева и насељских саобраћајница и пловног пута, у којима се морају примењивати мере за спречавање и отклањање буке и мере заштите од утицаја буке на окружење са посебним мерама заштите према и у непосредном окружењу тихих зона.

Појасеви и зоне дуж саобраћајних коридора и осталих саобраћајница су зоне у којима се примењују техничке и/или биолошке мере заштите од буке према окружењу и тихим зонама. Носиоци пројеката/управљачи дужни су да:

- обезбеде заштиту од буке у животnoj средини;
- обезбеде праћење буке и вибрација у животnoj средини;
- обезбеде спровођење и примену одговарајућих мера заштите од буке и вибрација у животnoj средини.

Планови, програми и пројекти, за које је прописан поступак стратешке процене утицаја и/или поступак процене утицаја пројеката на животну средину, морају садржати процену нивоа буке и мере заштите од буке у животnoj средини.

Заштита од буке на подручју Просторног плана општине Голубац мора бити интегрални део акустичког зонирања подручја општине Голубац и спроводиће се у складу са:

- *Законом о заштити од буке у животnoj средини („Сл. гласник РС”, бр. 96/21);*
- *Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивања индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животnoj средини („Сл. гласник РС”, бр.75/10);*

- Правилником о дозвољеном нивоу буке у животној средини („Сл. гласник РС”, бр. 72/10);
- Правилником о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке („Сл. гласник РС”, бр.72/10).

Смернице и мере заштите од буке и вибрација:

- носиоци пројеката, који у обављању делатности емитују буку, одговорни су за сваку активност којом се проузрокује ниво буке виши од прописаних граничних вредности;
- носиоци пројеката, генератори буке, су у обавези да примењују мере техничке заштите од буке за све објекте и делатности генераторе буке;
- носиоци пројекта, генератори буке, обавезни су да спроведу услове и мере којима се штетни ефекти буке могу спречити, смањити или отклонити (у поступку процене утицаја пројеката на животну средину вреднују се могући непосредни и посредни штетни ефекти буке на животну средину и здравље становништва и утврђују се услови и мере којима се штетни ефекти буке могу спречити, смањити или отклонити);
- у поступку техничког прегледа објеката мора се утврдити испуњеност услова и мера заштите од буке односно звучне заштите;
- обавезно је подизање заштиних баријера (вештачких и/или природних) према угроженим зонама и појединачним локацијама, односно свим осетљивим рецепторима;
- у зони у којој је немогуће формирати природни заштитни појас (због конфигурације терена, просторних ограничења) формирати антизвучне панеле;
- извори буке морају поседовати исправе са подацима о нивоу буке при прописаним условима коришћења и одржавања као и упутствима о мерама за заштиту од буке (атест, произвођачка спецификација, стручни налаз о мерењу нивоа буке);
- мерење буке врше стручне организације, овлашћене од стране ресорног Министарства задуженог за послове заштите животне средине које прописује услове и методологију мерења буке.

3.4.8. Заштита од нејонизујућег зрачења

Услови и мере заштите здравља људи и заштите животне средине од штетног дејства нејонизујућих зрачења, представљају обавезне мере и услове при планирању, коришћењу и уређењу простора. Извор нејонизујућих зрачења је уређај, инсталација или објекат који емитује или може да емитује нејонизујуће зрачење. Нејонизујућа зрачења су електромагнетска зрачења која имају енергију фотона мању од 12,4 еВ. Она обухватају:

- ултраљубичасто или ултравиолетно зрачење (таласне дужине 100 - 400 nm),
- видљиво зрачење (таласне дужине 400 - 780 nm),
- инфрацрвено зрачење (таласне дужине 780 nm - 1 mm),
- радио - фреквенцијско зрачење (фреквенције 10 kHz - 300 GHz),
- елетромагнетска поља ниских фреквенција (фреквенције 0 - 10 kHz),
- ласерско зрачење и
- ултразвук или звук чија је фреквенција већа од 20 kHz (и ако се не ради о ЕМ зрачењу).

Заштита од нејонизујућег зрачења спроводиће се у складу са одредбама:

- Закона о заштити од нејонизујућег зрачења („Сл. гласник РС”, бр.36/09);

Обавезне мере заштите од нејонизујућих зрачења:

- контрола степена излагања нејонизујућем зрачењу у животној средини;

- систематско испитивање и праћење нивоа нејонизујућих зрачења у животној средини;
- информисање становништва о здравственим ефектима излагања нејонизујућим зрачењима и мерама заштите.

Зоне повећане осетљивости су зоне становања, зоне и локације у којима се особе могу задржавати и 24 сата дневно (школе, домови, предшколске установе, туристички објекти, дечја игралишта, површине неизграђених парцела планиране за наведене намене (у складу са препорукама Светске здравствене организације).

Општина Голубац је у обавези да врши инспекцијски надзор над изворима нејонизујућих зрачења за које одобрење за изградњу и почетак рада издаје надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Оператер је у обавези да:

- примени мере и испуњава услове за коришћење извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса;
- да изради процену утицаја на животну средину, у складу са Законом;
- обезбеди испитивање зрачења извора нејонизујућих зрачења у животној средини;
- спроводи све мере заштите од нејонизујућих зрачења.

Базне станице мобилне телефоније (БСМТ) су, по својој функцији примопредајни системи и чине их примопредајни уређаји и одговарајућа телекомуникациона опрема, која служи за повезивање базне станице са осталим деловима мобилне телекомуникационе мреже. БСМТ може истовремено бити функционална у три мобилне телекомуникационе мреже (или три дела јединствене мреже) који се, поред технолошког нивоа и могућности преноса говора, података или слике, разликују и по фреквенцијским опсезима које користе. Предајници базних станица мобилне телефоније спадају у групу са малом снагом (предајници од неколико десетина вати), који емитују један врло узак сноп радиофреквентних таласа. Снага зрачења (самим тим и ефективна израчена снага) је увек ограничена на оптималну, у зависности од оптерећења и услова пропагације али се, из разлога безбедности, при мерењу редовно узима и максимално оптерећење, при коме не смеју да се прекораче референтне граничне вредности ни у једној тачки у околини базне станице. Том приликом се редовно узимају у обзир и други предајници у зони, односно мора се мерити и емисија али и укупна емисија. За услове простирања електромагнетних таласа, морају се испоштовати:

- техничке мере и захтеви,
- мере безбедности и заштите здравља људи,
- мере безбедности животне средине.

Избор локације за постављање базне станице мобилне телефоније, са еколошког аспекта, мора бити у складу са смерницама, мерама и условима:

- стратешке процене утицаја плана,
- процене утицаја на животну средину пројекта,
- заштите од нејонизујућих зрачења.

Оператер је у обавези да спроведе мере и услове заштите животне средине услед: опасности од директног додира делова који су под сталним напоном, опасности од пожара и експлозија, статичког електрицитета, опасности од утицаја берилијум оксида, атмосферског електрицитет, нестанка напона у мрежи, механичких оштећења, утицаја прашине, влаге и воде.

3.4.9. Заштита од хемикалија и биоцидних производа

Успостављање интегрисаног управљања хемикалијама и биоцидним производима на подручју Просторног плана општине Голубац представља обавезну меру заштите животне средине и здравља становништва.

Обавезе оператера који управља хемикалијама:

- оператер који управља хемикалијама мора предузимати мере у циљу спречавања негативних утицаја хемикалија на здравље људи и животну средину;
- опасна хемикалија се замењује безбеднијом алтернативом када год је то могуће;
- свака хемикалија и одређени производи морају бити класификовани, обележени и паковани у складу са важећом законском регулативом и подзаконским актима;
- оператер који управља хемикалијама је у обавези да складишти опасне хемикалије на начин да се не угрози живот и здравље људи, заштићена природна добра, биодиверзитет, односно животна и друштвена средина.

Заштита од хемијског удеса (SEVESSO II Директива) спроводи се преко:

- заштите од изненадног и неконтролисаног догађаја који настаје ослобађањем, изливањем или расипањем опасних материја, односно заштите од обављања активности при производњи, употреби, преради, складиштењу, одлагању или дуготрајном неадекватном чувању опасних и штетних материја;
- SEVESSO постројење представља постројење где се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна опасна материја у једнаким или већим количинама од прописаних, (где се опасне материје производе, користе, складиште или се њима рукује) и укључује сву опрему, објекте, цевоводе, машине, опрему, алате, интерне колосеке и депое, складишта и осталу пратећу опрему у функцији постројења;
- оператери SEVESSO постројења, према количинама из Листе опасних материја и њихових количина и Листе својстава и класа опасних материја и њихових количина, у обавези су да израде:
 - Политику превенције удеса по достављању Обавештења надлежном органу ресорног Министарства - оператери SEVESSO постројења нижег реда;
 - Извештај о безбедности и План заштите од удеса - Оператери SEVESSO постројења вишег реда.

Оператер SEVESSO постројења је у обавези да:

- уколико се деси хемијски удес на локацији, одмах о хемијском удесу обавести ресорно Министарство, јединицу локалне самоуправе и органе надлежне за поступање у ванредним ситуацијама у складу са прописима којима се уређује заштита и спашавање.

Оператери који нису SEVESSO постројење а који имају на својој локацији (комплексу) значајне количине опасних материја, у циљу заштите од хемијског удеса у обавези су да поступају у складу са Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Сл.гласник РС”, бр. 87/18).

Процена ризика у случају настанка хемијског удеса - заштита од хемијских удеса и загађивања животне средине при производњи, превозу и складиштењу опасних материја у постројењима и инсталацијама, оствариваће се превентивним мерама које обухватају активности које се спровode у постројењима и на коридорима превоза опасних материја, а у циљу смањења могућности настанка удеса и могућих последица.

Циљ интегрисаног спречавања загађивања животне средине је да се:

- смањи или минимализује емисија у све медијуме животне средине;
- успостави висок ниво заштите животне средине;
- минимализује потрошња сировине и енергије;
- поједностави и ојача улога контролних органа власти;
- укључи јавност у свим фазама процеса (Архуска конвенција);

Интегрисано спречавање и контрола загађивања животне средине засновано је на:

- начелу предострожности,
- начелу интегрисаности и координације,
- начелу одрживог развоја,
- начелу хијерархије управљања отпадом,
- начелу „загађивач плаћа” и
- начелу јавности.

Оператер IPPC постројења је у обавези да:

- за ново постројење поднесе захтев за издавање интегрисане дозволе, пре добијања дозволе за употребу;
- надлежност за издавање интегрисане дозволе је у зависности од тога који орган издаје одобрење за градњу (грађевинску дозволу).

BREF документ даје информације о:

- специфичном индустријском сектору;
- пољопривредном сектору;
- техникама и процесима заступљеним у том сектору;
- свим емисијама у воду, ваздух и земљиште;
- генерисаним отпадима, у зависности од производних капацитета;
- техникама које се разматрају у одређивању ВАТ.

3.4.10. Управљање отпадом

Концепт управљања отпадом на подручју општине Голубац, односно за обухват Просторног плана општине Голубац, мора бити део одрживог система управљања отпадом у циљу очувања ресурса и смањења негативних утицаја на животну средину, здравље људи и деградацију простора. То укључује:

- превенцију настајања отпада;
- смањење количина рециклабилног отпада који се одлаже на депоније;
- смањење удела биоразградивог отпада у одложеном комуналном отпаду;
- смањење негативног утицаја одложеног отпада на животну средину, климу и здравље становништва;
- управљање насталим отпадом по принципима циркуларне економије.

Управљање отпадом на подручју Просторног плана општине Голубац мора бити део система интегралног управљања отпадом на локалном и регионалном нивоу и спроводиће се у складу са:

- *Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС”, бр.36/09, 88/10, 14/16, 95/18-др.закон и 35/23);*
- *Законом о амбалажи и амбалажном отпаду („Сл. гласник РС”, бр.36/09 и 95/18-др.закон);*
- *Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Сл.гласник РС”, бр. 56/10, 93/19 и 39/21);*
- *Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Сл. гласник РС”, бр. 92/10 и 77/21);*

- Правилником о обрасцу Документа о кретању опасног отпада, обрасцу претходног обавештења, начину његовог достављања и упутству за његово попуњавање („Сл. гласник РС”, бр. 17/17);
- Правилником о обрасцу Документа о кретању отпада и упутству за његово попуњавање („Сл. гласник РС”, бр. 114/13);
- Правилником о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије („Сл. гласник РС”, бр. 98/10);

Врсте отпада које настају и које могу настати на територији локалне самоуправе, општине Голубац, у складу са Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС”, бр.36/09, 88/10, 14/16, 95/18-др.закон и 35/23) су:

- комунални отпад (кућни отпад);
- комерцијални отпад;
- индустријски отпад;

који, у зависности од опасних карактеристика које утичу на здравље људи и животну средину, може бити:

- инертни;
- неопасан;
- опасан.

У складу са Уредбом о садржини и начину вођења информационог система, методологији, структури, заједничким основама, категоријама и нивоима сакупљања података, као и садржини информација о којима се редовно и обавезно обавештава јавност („Сл. гласник РС”, број 112/09) и Правилником о националној листи индикатора заштите животне средине („Сл.гласник РС”, бр. 37/11), општи индикатори и индикатори тематских целина за отпад су:

- укупна количина произведеног отпада;
- производња отпада (комунални, комерцијални, индустријски; инертни, неопасан, опасан);
- количина произведене амбалаже и амбалажног отпада;
- количине посебних токова отпада;
- количина издвојено прикупљеног, поновно искоришћеног и одложеног отпада.

Генерално, постојеће стање управљања отпадом, односно прикупљање, транспорт и одлагање комуналног и осталог отпада на територији општине Голубац, не испуњава Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС”, бр.36/09, 88/10, 14/16, 95/18-др.закон и 35/23) прописане услове и критеријуме. Основне карактеристике управљања комуналним отпадом:

- управљање комуналним отпадом је поверено КЈП „Голубац“;
- непотпуна је покривеност територије општине, рурална подручја нису у систему сакупљања отпада што за последицу има велики број локалних неконтролисаних сметлишта;
- успостављене транспортне руте нису најрационалније и еколошки најприхватљивије;
- депоновање комуналног отпада врши се на несанитарној општинској депонији у КО Браничево, потес „Пескови“;
- локација на којој се врши депоновање отпада је неусловна и налази се у границама II и III зоне санитарне заштите изворишта водоснабдевања „Винци“.
- обавезна је санација и рекултивација/ремедијација простора локалне несанитарне депоније „Пескови“, у складу са резултатима истраживања и безбедно затварање са дефинисаним мониторингом.

Програмом управљања отпадом у Републици Србији за период 2022-2031.године („Сл. гласник РС“, бр.12/22), дефинисани су региони за управљање отпадом у Републици Србији, по коме општина Голубац припада Региону Смедерево, заједно са градом Смедеревом и општином Велико Градиште.

Напомена: Општина Голубац, у складу са потписаним Споразумом о формирању региона за управљање отпадом, припада региону града Пожаревца.

Просторно-положајне и природне карактеристике општине Голубац, односно карактеристике мреже насеља, размештај туристичких зона и пунктова, услови заштите на простору који је у границама НП „Ђердап“, условљавају успостављање специфичног система управљања комуналним отпадом, односно:

- увођење еколошког система управљања комуналним отпадом;
- дефинисање еколошки најприхватљивијих транспортних рута са динамиком прикупљања и одвожења комуналног отпада;
- избор судова за прикупљање комуналног отпада (селекција на извору настанка), у складу са свим условљеностима и ограничењима (зоне заштићених природних добара, еколошких коридора, културног наслеђа).

У складу са свим условима и ограничењима на територији општине Голубац, предлаже се изградња трансфер станице. Трансфер станица као специфично уређена локација, је неопходна због увођења система рационалног и еколошки најприхватљивијег начина управљања отпадом.

Опште мере управљања отпадом на подручју Просторног плана општине Голубац:

- забрањено је одлагање и депоновање свих врста отпада ван простора, локација и микролокација одређених за ту намену;
- за све врсте отпада које настају у обухвату Плана, обезбедити адекватне судове за прикупљање отпада, потребан простор, услове и опрему за сакупљање, разврставање и привремено чување различитих врста отпада (комунални, амбалажни, рециклабилни) до предаје надлежном комуналном предузећу, односно оператеру који поседује дозволу за управљање отпадом, у складу са Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС“, бр.36/09, 88/10, 14/16, 95/18-др.закон и 35/23) и подзаконским актима;
- дефинисати мрежу и адекватно уредити локације за постављање контејнера (адекватних судова) за одлагање комуналног отпада, у складу са Локалним планом управљања отпадом; локације за контејнере треба да буду визуелно мање уочљиве и саобраћајно приступачне за возила, камионе смећаре;
- дефинисати мрежу и уредити локације за постављање адекватних судова за одлагање комуналног отпада на јавним површинама;
- дефинисати мрежу и уредити локације за постављање адекватних судова за одлагање рециклабилног отпада (ПЕТ, хартија и картон, стакло, текстил);
- обавезна је трансфер станице за реализацију еколошки и економски најприхватљивији начин управљања комуналним отпадом; радне површине на трансфер станици изградити од водонепропусне подлоге; оградивање трансфер станице извршити прописном оградом; обавезан је третман вода од прања манипулативних површина на трансфер станици, пре испуштања у пријемник односно реципијент; обавезан је појас заштитног зеленила око комплекса трансфер станице;
- у границама Просторног плана општине Голубац није дозвољена изградња постројења за третман (прераду) опасног отпада.

Еколошко управљање комуналним и опасним отпадом у границама НП „Ђердап“, у складу са условима Плана вишег реда, спроводиће се применом следећих мера:

- затварање свих постојећих несанитарних депонија и сметлишта, чишћење речних корита и инфраструктурних коридора од нелегално одложеног комуналног и осталог отпада;
- изградња рециклажних дворишта, зелених острва за прикупљање отпада или укључивање насеља у мобилни систем прикупљања отпада (у границама Националног парка, у зони са режимом заштите III степена);
- утврђивање механизма санација постојећих депонија и начина рекултивације земљишта и привођења планираним наменама.

Локални план управљања отпадом, у складу са Програмом управљања отпадом у Републици Србији за период 2022.-2031. године („Службени гласник РС“, број 12/22):

- припрема служба надлежна за послове животне средине, односно управљања отпадом у сарадњи са другим органима надлежним за послове привреде, финансија, урбанизма, представницима привредних друштава, односно предузећа, удружења, стручних институција, невладиних и других организација које се баве заштитом животне средине, укључујући и организације потрошача;
- доноси Скупштина општине Голубац којим дефинише циљеве управљања отпадом на својој територији у складу са Програмом, обезбеђује услове и стара се о његовом спровођењу;
- за период од 10 година, а поново се разматра сваких пет година, и по потреби ревидира и доноси за наредних 10 година.

Општина Голубац, у складу са Локалним планом управљања отпадом, у обавези је да:

- организује селекцију и одвојено сакупљање отпада (папир, метал, пластика, стакло, текстил, кабасти отпад);
- организује и обезбеди одлагање отпада из домаћинства у контејнере или друге адекватне судове;
- обезбеди и опреми центре за сакупљање отпада из домаћинства који није могуће одложити у контејнере за комунални отпад (кабасти, биоразградиви и други отпад) као и опасан отпад из домаћинства;
- изврши евиденцију свих дивљих депонија и постојећих неконтролисаних и несанитарних депонија (сметлишта) на својој територији, да изврши њихово уклањање и санацију (рекултивацију) терена;
- изради Пројекат санације и рекултивације за постојећу несанитарну депонију у КО Браничево, потес „Пескови“, у складу са Законом.

Обавезе носиоца пројекта/оператера за обављање једне или више делатности у области управљања отпадом је да прибави дозволу за управљање отпадом, односно:

- дозволу за сакупљање отпада;
- дозволу за транспорт отпада;
- дозволу за складиштење отпада;
- дозволу за третман отпада (дозволу за поновно искоришћење; дозволу за одлагање);
- за обављање више делатности, оператер може прибавити интегралну дозволу.

Управљање амбалажним отпадом, обухвата опште мере за управљање амбалажним отпадом и спроводе се у складу са условима заштите животне средине које амбалажа мора да испуњава за стављање у промет и условима за управљање амбалажом и амбалажним отпадом.

Управљање медицинским и фармацеутским отпадом одговоран је произвођач отпада (здравствене и друге установе). Медицински и фармацеутски отпад подлежу посебном систему одвојеног сакупљања.

Произвођач (генератор) медицинског отпада је у обавези да:

- сачини План управљања медицинским отпадом, ако годишње производи више од 100t неопасног медицинског отпада и/или 200kg опасног медицинског отпада;
- на План управљања медицинским отпадом из здравствених установа, других облика здравствене службе (приватна пракса), других правних лица, односно установа у којима се обавља здравствена заштита људи које производе више од 500 kg опасног медицинског отпада годишње, сагласност даје Министарство надлежно за послове здравља уз претходно прибављено мишљење Завода за јавно здравље;
- План управљања медицинским отпадом из ветеринарских организација и објеката у којима се обавља ветеринарска делатност одобрава Министарство надлежно за послове ветеринарства, у складу са Законом којим се уређује ветеринарство и Законом о управљању отпадом;
- произвођач медицинског отпада сакупља сав отпад на месту настанка и разврстава опасан од неопасног отпада, односно различите врсте опасног медицинског отпада и одлаже у одговарајућу амбалажу прилагођену његовим својствима, количини, начину привременог одлагања, превоза и третмана;
- сакупљање и транспорт опасног медицинског отпада, разврстаног, упакованог и обележеног у складу са законском регулативом, врши се специјалним возилима за транспорт медицинског отпада од произвођача медицинског отпада до оператера постројења за третман отпада, у складу са прописима о управљању отпадом и прописима о транспорту опасних терета;
- произвођач опасног медицинског отпада мора да има закључен уговор са лицем које има дозволу за сакупљање и транспорт медицинског отпада, ако не поседује сопствено возило за транспорт медицинског отпада;
- произвођач опасног медицинског отпада врши третман сопственог медицинског отпада самостално или преко трећег лица са којим има закључен уговор које испуњава услове утврђене Законом.

Управљање фармацеутским отпадом обухвата обавезу апотека да:

- преузму фармацеутски отпад произведен од грађана и предају лицима која врше сакупљање, транспорт, третман, односно складиштење, поновно искоришћење и одлагање или извоз фармацеутског отпада;
- у пословном простору апотеке обезбеде простор за контејнер за бесплатно сакупљање неупотребљивих лекова од грађана;
- на видном месту истакну обавештење да се у тој апотеци прикупљају неупотребљиви лекови од грађана, као и да за враћање неупотребљивих лекова грађани не плаћају накнаду.

Управљање отпадом од грађења и рушења, односно отпадом који настаје извођењем грађевинских и других радова на изградњи и рушењу објеката, адаптацијама, реновирању, реконструисању стамбених, индустријских и других објеката, одржавању и замени инфраструктурних објеката, као и ископима за стамбену, индустријску и путну инфраструктуру, мора бити у складу са Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС”, бр.36/09, 88/10, 14/16, 95/18-др. Закон и 35/23). Отпад од грађења и рушења може бити:

- неопасан, односно не садржи опасне материје (рециклабилан, инертан);

- опасан отпад од грађења и рушења који захтева посебно поступање, који има једну или више опасних карактеристика које га чине опасним отпадом (отпад који садржи азбест, отпад са високим садржајем тешких метала) на које се примењују посебни прописи.

Поновна употреба и поновно искоришћење, представља раздвајање и рециклажу отпадног материјала који је настао током изградње или реконструкције објекта. Најважнији корак приликом рециклирања грађевинског отпада је раздвајање на самом градилишту (извору).

3.4.11. Мере заштите здравља становништва

Опште мере заштите здравља становништва обухватају:

- обавезан мониторинг утицаја загађеног ваздуха на здравље становништва, објављивање резултата праћења и информисање јавности и надлежних институција, у складу са важећом законском регулативом;
- довољне количине здравствено безбедне воде за пиће за све становнике са подручја Плана као и воде за остале потребе/делатности;
- континуирана контрола квалитета воде свих изворишта водоснабдевања на подручју Плана;
- заштита свих изворишта водоснабдевања од намерног или случајног загађивања и других утицаја који могу неповољно деловати на издашност извора и здравствену исправност воде;
- контролисано управљање отпадним водама и отпадом.

3.4.12. Мере заштите од удеса и удесних ситуација

На планском подручју постоји вероватноћа појаве удеса и удесних ситуација. У свим фазама имплементације Просторног плана општине Голубац, обавезне су мере превенције, спречавања, отклањања узрока, контроле и заштите од удеса и удесних ситуација, у циљу заштите заштићених природних добара, биодиверзитета, геодиверзитета, површинских и подземних вода, земљишта, односно животне средине и здравља локалног становништва и свих корисника простора. Заштита од удеса и удесних ситуација на подручју Просторног плана општине Голубац спроводиће се у складу са:

- *Закон о заштити животне средине („Сл. гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09-др. закон, 43/11-одлука УС, 14/16 и 95/18 - др. закон);*
- *Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама („Сл. гласник РС”, бр. 87/18);*
- *Законом о заштити од пожара („Сл. гласник РС”, бр. 111/09, 20/15, 87/18 и 87/18 (др.закон));*

Потенцијалне удесне ситуације са вероватноћом јављања су:

- елементарне непогоде (земљотрес, поплаве и подземне воде);
- хаваријско изливање опасних и штетних материја;
- неадекватно управљање отпадним водама;
- неадекватно управљање отпадом;
- пожари и експлозије.

Мере заштите животне средине и одговор на удес:

- за све планиране пројекте, потенцијалне изворе хемијских и других удеса, обавезна је провера кроз поступак процене утицаја на животну средину у складу са Законом о процени утицаја на животну средину („Сл.гласник РС”, бр. 111/09 и 20/15) и Уредбом о утврђивању листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину;

- за изградњу нових и реконструкцију постојећих објеката, у циљу заштите од земљотреса, обавезно је поштовање важећих сеизмичких прописа;
- у циљу заштите од поплава, обавезно је поштовање важећих прописа приликом пројектовања и изградње хидротехничких објеката (карактеристике канала, мостова, пропуста), извођење радова на регулацији река и потока, као и очување коридора постојећих потока и канала, који су у функцији одвођења атмосферских вода са предметног подручја;
- у случају акцидентног изливања (случајно цурење услед квара на механизацији) погонског горива (нафтних деривата), радове одмах обуставити а терен санирати чишћењем слоја земљишта загађеног нафтним дериватом; поступање са тако насталим отпадом ускладити са одредбама Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Сл. гласник РС”, бр. 92/10 и 77/21);
- за све планиране пројекте, потребно је извести одговарајући систем противпожарне заштите;
- у циљу адекватног управљања заштитом од удесних ситуација, обавезан је План заштите од удеса са мерама за одговор на удесну ситуацију за сваки пројекат посебно;
- за све планиране пројекте, објекте и делатности у којима су присутне или могу бити присутне, а у зависности од максимално могућих количина, опасне материје потребно је урадити Политику превенције, односно План заштите од удеса и Извештај о безбедности;
- у циљу контроле животне средине и прописивања, спровођења и контроле мера за заштиту животне средине у границама Плана, при имплементацији и реализацији планираних пројеката, објеката, површина, потребно је, у складу са Уредбом о утврђивању листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 114/08) покренути поступак процене утицаја на животну средину пред надлежним органом за заштиту животне средине у вези доношења одлуке о изради/не изради Студије о процени утицаја на животну средину.

У циљу заштита од негативних утицаја индустријских зона, у зонама становања није дозвољена реализација пројеката из Листе 1 Уредбе о утврђивању листе и пројеката за које је обавезна процена утицаја и листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину (“Сл. гласник РС”, бр.114/08), као и пројекти из Листе 2: екстрактивна индустрија, хемијска индустрија, гумарска индустрија.

3.4.13. Заштита од могућих прекограничних утицаја

Општина Голубац налази се на десној обали реке Дунав, која представља северну границу општине, а чини и државну границу са Румунијом. Дунав као водни пут од међународног значаја представља и еколошки коридор међународног значаја који је саставни део Паневропске еколошке мреже. На основу критеријума дефинисаних Анексом I Закона о потврђивању Конвенције о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту („Сл. гласник РС - Међународни уговори”, бр. 102/07), активности на унутрашњим пловним путевима су препознате као извори могућих прекограничних утицаја. Питање заштите животне средине од прекограничних утицаја усмерено је ка:

- одржавању и побољшању квалитета вода Дунава (у домену биолошких, физичких и хемијских параметара),
- контроли еколошког статуса ваздуха и земљишта у приобаљу и као и деловима територији општине који могу трпети прекограничне утицаје.

Како би се умањили потенцијално негативни утицаји прекограничног загађивања на стање животне средине и здравље људи, неопходно је остваривати међународну сарадњу између стране порекла (страну или стране под чијом надлежношћу се припрема план или програм) и погођене стране (страну или стране које ће вероватно бити погођене прекограничним ефектима плана или програма на животну средину) на очувању животне средине у зони могућих утицаја, у складу са Законом о потврђивању протокола о Стратешкој процени утицаја на животну средину, Конвенцију о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту („Сл. гласник РС - Међународни уговори”, број 1/10), као и другим међународним конвенцијама.

Опште мере заштите од прекограничних утицаја:

- свака страна треба да обезбеди консултације органа надлежних за заштиту животне средине у поступку имплементације планова и програма за које постоји вероватноћа изазивања прекограничних утицаја;
- свака страна треба да обезбеди учешће јавности у провери планова и програма и омогући доступност закључака јавности у средствима информисања;
- свака страна треба да обезбеди да се, за планове и програме, за које треба да се врши стратешка процена утицаја на животну средину припреми извештај о животnoj средини у складу са садржајем дефинисаним Анексом IV Закона о потврђивању протокола о стратешкој процени утицаја на животну средину уз конвенцију о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту („Сл. гласник РС - Међународни уговори”, бр. 1/10);
- свака страна прати значајне ефекте на животну средину, укључујући здравље, спровођења планова и програма да би, између осталог, утврдила, у раној фази, непредвиђене негативне утицаје и да би могла да предузме одговарајуће активности ремедијације;
- тамо, где страна порекла, сматра да је вероватно да ће спровођење плана или програма имати значајне прекограничне ефекте на животну средину, укључујући здравље, и где је вероватно да нека страна за коју је вероватно да ће бити значајно погођена то буде захтевала, страна порекла што је раније могуће пре усвајања плана или програма обавештава погођену страну;
- свака страна ће обезбедити израду стратешких процена утицаја за планове и програме који ће вероватно имати значајне утицаје на животну средину;
- обавезна је процена утицаја на животну средину за све пројекте и активности за које постоји вероватноћа изазивања прекограничних утицаја.

3.4.14. Препоруке и мере за смањење утицаја климатских промена

Општина Голубац обухвата систем насеља и туристичких пунктова, од којих је општински центар, насеље Голубац урбаног карактера, које је просторно и демографски највеће. Зона општинског центра и остала насеља општине, чине зоне различите по карактеру, односно по густини насељености и изграђености.

Дугорочна визија смањење утицаја климатских промена је подељена на стратешке циљеве за ублажавање и прилагођавање климатским променама по питању:

- енергије и ефикасности;
- урбаног планирања и мобилности;
- отпорности.

Сектори приоритета који треба да остваре ове циљеве су сектори задужени за: саобраћај, објекте (зграде), енергију, воде, отпадне воде и планирање коришћења земљишта. Сви циљеви и обавезе обухватају:

- **опште циљеве ублажавања климатских промена**, односно смањење емисије CO₂ и емисије гасова са ефектом стаклене баште, смањење потрошње енергије, изградња или обнова дистрибутивне мреже даљинског грејања,

унапређење еколошке мобилности, прелазак на електрична возила, обезбедити прикључке на канализациону мрежу, повећање стопе рециклаже комуналног чврстог отпада;

- **опште циљеве прилагођавања на климатске промене**, односно максимално коришћење могућности за зелену инфраструктуру, рационално коришћење земљишта у грађевинским подручјима, ограничити ширење урбаног развоја на зелене површине (шуме, пољопривредне површине и важне екосистеме), смањење броја објеката који су у ризику од поплава (посебно поплава услед јаких киша) у насељима, повећати степен пошумљености општине Голубац.

4.0. Смернице за ниже хијерархијске нивое

Еколошка процена Просторног плана општине Голубац, представља основ за вредновање простора за планиране пројекте, инфраструктурне коридоре и предлога мера за заштиту животне средине, а у циљу даљег одрживог развоја анализираног простора и целе општине Голубац.

Стратешка процена утицаја на животну средину за План генералне регулације и Планове детаљне регулације, као планску документацију нижег хијерархијског нивоа, је обавезна за обухвате радних, индустријских зона, значајне промене у коришћењу грађевинског, пољопривредног, водног и шумског земљишта.

Обавезујућа смерница Стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац за нижи хијерархијски ниво је:

- обавеза сваког појединачног носиоца пројекта/оператера је да се за планиране пројекте, инфраструктурне коридоре и остале објекте обрати Захтевом за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину, надлежном органу за послове животне средине у вези доношења одлуке о потреби процене утицаја на животну средину, односно о потреби израде/не израде Студије о процени утицаја на животну средину.

Закључак је:

- у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 114/08), за планиране пројекте, инфраструктуру и објекте, потребно је покренути поступак процене утицаја на животну средину пред надлежним органом за заштиту животне средине у вези доношења одлуке о поступку процене утицаја на животну средину, односно о потреби израде/не израде Студије о процени утицаја на животну средину.

5.0. Програм праћења стања животне средине у току спровођења Просторног плана општине Голубац (мониторинг)

Основни циљ мониторинг система је да се обезбеди, правовремено реаговање и упозорење на могуће негативне процесе и акцидентне ситуације, као и потпунији увид у стање основних чинилаца животне средине и утврђивање потреба за предузимањем додатних мера заштите у зависности од степена угрожености и врсте загађења. Мониторинг стања животне средине се врши систематским мерењем, испитивањем и оцењивањем индикатора стања и загађења животне средине које обухвата праћење природних фактора, односно промена стања и карактеристика животне средине у границама Просторног плана општине Голубац. Општина Голубац доноси Програм праћења стања животне средине који обухвата:

- контролу квалитета ваздуха;
- контролу квалитета површинских и подземних вода;
- контролу квалитета земљишта;
- контролу нивоа буке;
- контролу управљања отпада.

Мониторинг квалитета ваздуха врши се у циљу утврђивања концентрација загађујућих материја у ваздуху. Праћење квалитета ваздуха врши се на основу података добијених са државне и локалне мреже мерних станица, као и са мерних станица Агенције за заштиту животне средине. Мерна места за праћење квалитета ваздуха на подручју Просторног плана општине Голубац одређује општина Голубац. Мониторинг квалитета ваздуха вршиће се у складу са Законом о заштити ваздуха („Сл. гласник РС” бр. 36/09, 10/13 и 26/21-др.закон) и релевантних подзаконских аката. Уколико дође до повећаних концентрација загађујућих материја (CO_x , SO_2 , NO_x , PM_{10} , $\text{PM}_{2.5}$, угљоводоници, чађ) потребно је благовремено обавестити надлежне органе како би се примениле додатне мере заштите животне средине.

Носиоци пројеката/управљачи/органи управе/оператери у обавези су да:

- врше праћење емисије загађујућих материја у ваздуху;
- предузимају мере за спречавање, мере за ублажавање и заштиту ваздуха од загађивања, посебно у зонама где се могу очекивати прекорачења ГВЕ, посебно у време неповољних метеоролошких услова.

Мониторинг квалитета површинских и подземних вода, у циљу праћења стања и квалитета вода, вршиће се систематско испитивање квалитета површинских вода и квалитета подземних вода у зонама потенцијалних утицаја, преко овлашћених акредитованих лабораторија и институција.

Праћење квалитета отпадних вода врши се на местима излива у реципијент и то пре мешања отпадних вода са водама реципијента, у складу са Законом о водама („Сл. гласник РС”, бр. 30/10, 93/12 и 101/16), Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС”, бр. 67/11, 48/12 и 1/16), Правилником о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода („Сл.гласник РС”, бр. 74/11).

Носиоци планираних пројеката су у обавези да обезбеде континуално праћење количине и протока отпадних вода које се испуштају у реципијент након пречишћавања. Мониторинг отпадних вода се утврђује у поступку процене утицаја на животну средину.

Испитивани параметри морају да задовоље критеријуме прописане Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и

седименту и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС”, бр. 50/12). Мрежа мерних места за појединачне пројекте део је мониторинске мреже општине Голубац.

Мониторинг квалитета земљишта обухвата праћење стања земљишта и промена у оквиру физичко-хемијских и микробиолошких карактеристика. Мониторинг се мора вршити преко овлашћене, акредитоване лабораторије, а у складу са Уредбом о програму систематског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма (Сл. гласник РС, бр. 88/10 и 30/18-др. уредба).

Мониторинг нивоа буке је потребно вршити у зони где је извор буке највећи, како би се утврдило да ли возила у оквиру контактне зоне утичу на додатно повећање већ присутне буке. Потреба за мониторингом буке се утврђује у поступку процене утицаја планираних пројеката на животну средину. Мониторинг буке вршиће се у складу са Законом о заштити од буке у животној средини („Сл. гласник РС”, бр. 96/21).

Мониторинг отпада има за циљ контролисање количине произведеног отпада и стања одлагалишта као и умањење негативних утицаја на животну средину изазваних неадекватним поступањем са отпадом. Мониторинг отпада обухвата утврђивање количине отпада који се одвози на Регионални центар за управљање отпадом као и праћење броја „дивљих” депонија и непланских сметлишта у границама Просторног плана, а све у складу са Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС” бр. 36/09, 88/10, 14/16, 95/18 - др. Закон и 35/23).

5.1. Индикатори за праћење стања животне средине

Табела бр. 16: Програм праћења стања животне средине

	Индикатор	Периодичност прикупљања података	Извор података	Вредност параметара када је потребно спровести акцију
Ваздух	Концентрација: <ul style="list-style-type: none"> • сумпор диоксида • оксида азота • угљен монооксида • суспендованих честица (PM10, PM2.5) • чађи • олова • угљоводоника • формалдехида 	Минимално једном у току године	Локална мрежа за мониторинг квалитета ваздуха	Када је број дана са прекораченом ГВЕ
Вода	Квалитет површинских вода			
	Serbian Water Quality Index (SWQI) <ul style="list-style-type: none"> • Температура • рН вредност • Електропроводљивост • Засићеност кисеоником • Биолошка потрошња кисеоника 	Четири мерења у току године	Агенција за заштиту животне средине	Погоршање квалитета воде у односу на утврђену класу водотока

	<ul style="list-style-type: none"> • Суспендоване материје • Укупни оксиди азота • Ортофосфати • Амонијум • Колиформне бактерије 			
	Квалитет отпадних вода			
	<ul style="list-style-type: none"> • Хемијска потрошња кисеоника • Суспендоване материје • Биолошка потрошња кисеоника • рН вредност • Температура воде • Укупан број колиформних организама 	Четири пута у току године	Овлашћена акредитована лабораторија	Свако повећање вредности параметара изнад граничних вредности утврђених законским актом
Бука	Ниво буке у животној средини	Месечни и годишњи извештаји	Локална мрежа мерних станица	Уколико ниво прекорачује дозвољене граничне вредности
Отпад	Укупна количина отпада који настаје у границама Просторног плана	Једном у току године	Локално Јавно комунално предузеће	Уколико долази до повећања укупне количине отпада изнад вредности за које је одлагалиште пројектовано
	Број непланских сметлишта	Једном у току године	Локално Јавно комунално предузеће	Уколико се број непланских сметлишта не смањује, тј. повећава

5.2. Права и обавезе надлежног органа

Стратешка процена утицаја на животну средину (Извештај о СПУ) представља механизам којим се обезбеђује одржива и еколошки прихватљива заштита простора и животне средине, у току припреме докумената којима се усмерава и планира развој, односно у току припреме, израде и имплементације плана општине Голубац.

Процена утицаја стратешког карактера представља комплексан и целовит процес и поступак који омогућава и обезбеђује укупно сагледавање планског докумената, са аспекта заштите природе, биодиверзитета, здравља становништва и животне средине и даје могућност за усвајање најприхватљивијих планских решења са предлогом услова и мера којима ће заштита животне средине бити остварена на оптималан и еколошки прихватљив, али рационалан начин.

У процесу стратешке процене утицаја Просторног плана општине Голубац., а у складу са Законом о стратешкој процени утицаја („Сл. гласник РС”, бр.135/04 и 88/10) и Законом о планирању и изградњи („Сл. гласник РС”, бр.72/09, 81/09, 64/10,

24/11, 121/12, 42/13, 50/13, 98/13, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др.закон, 9/20 и 52/21) дефинисане су обавезе надлежних органа и носиоца планираних пројеката.

Обавезе надлежног органа за припрему планског документа и надлежног органа за послове животне средине:

- надлежни орган задужен за припрему Просторног плана општине Голубац је у обавези да органу надлежном за заштиту животне средине, заинтересованим органима и организацијама, достави на мишљење Извештај о Стратешкој процени утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац;
- надлежни орган задужен за припрему Плана је у обавези да, пре упућивања захтева за добијање сагласности на Извештај о Стратешкој процени, обезбеди учешће јавности у разматрању Извештаја о Стратешкој процени;
- надлежни орган задужен за припрему Плана обавештава јавност о начину и роковима увида у Извештај о Стратешкој процени утицаја, времену и месту одржавања јавне расправе и начину достављања мишљења;
- надлежни орган задужен за припрему Плана израђује Извештај о учешћу заинтересованих органа, организација и јавности са свим мишљењима, мишљењима изјављеним у току јавног увида и јавне расправе о Плану и Извештају о Стратешкој процени утицаја на животну средину;
- надлежни орган задужен за припрему Плана, органу надлежном за послове заштите животне средине доставља Стратешку процену утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац, односно Извештај о Стратешкој процени утицаја на животну средину са Извештајем о учешћу заинтересованих органа, организација и јавности;
- надлежни орган за послове заштите животне средине, по добијању Извештаја о Стратешкој процени утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац са Извештајем о учешћу заинтересованих органа, организација и јавности, може прибавити мишљење других овлашћених организација и стручних лица или образовати стручну комисију за оцену Извештаја о Стратешкој процени утицаја;
- надлежни орган за послове заштите животне средине врши оцену Извештаја о Стратешкој процени утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац, на основу прописаних критеријума;
- надлежни орган за послове заштите животне средине даје сагласност на Извештаја о Стратешкој процени утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац или одбија захтев за давање сагласности на Извештај о Стратешкој процени утицаја;
- надлежни орган задужен за припрему Плана не може упутити План у даљу процедуру усвајања без сагласности на Извештај о Стратешкој процени за послове заштите животне средине;
- надлежни орган за послове заштите животне средине дужан је да омогући доступност информација о животној средини заинтересованој јавност.

Обавезе носилаца/управљача планираних пројеката:

- носиоци/управљачи планираних пројеката, по усвајању Просторног плана општине Голубац и исходовању Информације о локацији, у обавези су да, пред надлежним органом за послове животне средине, покрену поступак процене утицаја на животну средину за сваки пројекат појединачно, подношењем Захтева за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину, у складу са Законом о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 135/04 и 36/09);
- на основу Решења да је потребна процена утицаја на животну средину и израда Студије о процени утицаја на животну средину/да није потребна процена

утицаја на животну средину, носиоци планираних пројеката су дужни да испоштују процедуру на овом хијерархијском нивоу;

- носиоци планираних пројеката дужни су да све мере превенције, спречавања, контроле, заштите и мониторинга животне средине прописане у процедури процене утицаја, примене и поштују;
- надлежни орган задужен за инспекцијске послове дужан је да врши инспекцијски надзор и контролу над спровођењем мера заштите животне средине.

5.3. Поступање у случају неочекиваних негативних утицаја

Ако у било којој фази имплементације Просторног плана општине Голубац дође до појаве утицаја који су непредвиђени или неочекивани, а имају негативног ефекта на реализацију планираних пројеката или животну средину, неопходно је поступак Стратешке процене утицаја на животну средину проверити и поновити.

6.0. Приказ коришћене методологије и тешкоће у изради Стратешке процене утицаја Просторног плана општине Голубац

Приказ примењене методологије

Основни методолошки приступ израде и садржај Стратешке процене утицаја на животну средину (Извештаја о СПУ) дефинисан је Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 135/04 и 88/10). За поступак процене утицаја и израду Стратешке процене утицаја (Извештаја о Стратешкој процени утицаја) на животну средину Просторног плана општине Голубац коришћена је методологија процене животне средине „Rapid Urban Environmental Assessment” са елементима еколошког вредновања за одрживи развој „MeV Urban Environmental Assessment” модел:

- прикупљање информација и података о простору, предмету анализе и стратешке процене утицаја;
- вредновање стања према могућим, очекиваним и процењеним утицајима и ефектима по животну средину и здравље становништва;
- приказ и процена утицаја предложених варијантних решења;
- дефинисање мера заштите животне средине и програма мониторинга;
- интеграција и имплементација смерница Стратешке процене утицаја у плански документ.

Примењена методологија заснована је на вредновању животне средине у границама Плана, процени стања локалног, регионалног, националног и глобалног значаја („MeV Urban Environmental Assessment”). Ток процене стања животне средине за подручје Плана, представљен је проценом постојећег статуса, стања и вредности животне средине у анализираним границама на основу чега је дата еколошка матрица са смерницама за просторно-еколошко планирање. Полазни критеријуми за одређивање могућих карактеристика утицаја су:

- просторни обухват утицаја;
- вероватноћа појаве потенцијално негативних утицаја;
- трајање, учесталост и могућност понављања утицаја;
- деловање више различитих утицаја из једног или више извора.

За процену ризика за стање осетљивих и повредивих целина, зона, објеката и медијума животне средине и здравље становништва, коришћене су и методе дате у препорукама и упутствима Светске здравствене организације (WHO).

Стратешка процена утицаја се ради у фази усвојене Одлуке о изради Просторног плана општине Голубац и Нацрта планског документа за вредновање могућих варијантних решења и избор најбоље понуђене варијанте са аспекта заштите квалитета животне средине у границама Плана, очувања здравља становништва, заштите биодивезитета, еколошке мреже, културних добара, природних и предеоно-пејзажних вредности подручја.

Тешкоће приликом израде Стратешке процене утицаја на животну средину

У процесу израде Стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац, нису уочене битне тешкоће које би утицале на ток и поступак процене утицаја стратешког карактера Просторног плана на животну средину. За оцену стања животне средине извршена је процена, на основу увида у постојећу просторно-планску и стратешку документацију од значаја за анализирани обухват, увида на терену, услова надлежних институција и имаоца јавних овлашћења, природних карактеристика, створених вредности и потенцијалних еколошких

конфликта намена у просторно - еколошкој целини, као и података постојеће студијске, пројектне и друге доступне документације.

7.0. Приказ начина одлучивања за избор предложене Плана

У складу са Законом о планирању и изградњи („Сл. гласник РС”, бр.72/09, 81/09, 64/10, 24/11, 121/12, 42/13, 50/13, 98/13, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др.закон, 9/20 и 52/21), донета је Одлука о изради Просторног плана општине Голубац („Сл. гласник општине Голубац“, бр. 1/21). Саставни део Одлуке о изради Плана је и Решење о приступању изради Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац бр. 30-1/2021 од 01.03.2021. године, Општина Голубац, Општинска управа Голубац, Одељење за урбанизам и изградњу, комуналне, инспекцијске и имовинско – правне послове.

У складу са Решењем, приступило се изради Стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац у фази Нацрта планског документа.

Стратешка процена утицаја је текла паралелно са израдом Нацрта Просторног плана општине Голубац, а Извештај о Стратешкој процени утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац представља саставни део планског документа.

Обавезујуће смернице Стратешке процене утицаја (Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац) за нижи хијерархијски ниво је обавеза носиоца пројеката/управљача, да за сваки планирани пројекат, пред надлежним органом за послове животне средине покрене поступак процене утицаја Захтевом за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину, за сваки пројекат посебно, у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 114/08).

8.0. Закључци о Стратешкој процени утицаја на животну средину

Стратешка процене утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац, односно Извештаја о Стратешкој процени утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац, је процес који ће обезбедити:

- приказ утицаја планираних намене простора на стање и вредности животне средине у границама обухвата Плана и непосредном окружењу;
- имплементацију обавезујућих еколошких смерница, мера превенције и мера за спречавање и ублажавање негативних утицаја као и план мера заштите и мониторинга животне средине за предметно подручје, у поступку реализације планираних пројеката на nižем хијерархијском нивоу.

Изради Стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац, односно Извештаја о Стратешкој процени утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац, приступило се на основу и у складу са Решењем о приступању изради Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац бр. 30-1/2021 од 01.03.2021. године, Општина Голубац, Општинска управа Голубац, Одељење за урбанизам и изградњу, комуналне, инспекцијске и имовинско – правне послове.

Стратешка процене утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац, односно Извештај о Стратешкој процене утицаја, интегрише еколошке, социјално - економске и био - физичке сегменте животне средине, повезује, анализира и процењује активности различитих интересних сфера и усмерава План ка решењима која су, пре свега од интереса за локално становништво, вредности и квалитет живота локалне заједнице и заштиту животне средине. Анализа и процена потенцијалних утицаја стратешког карактера превентивно делује у смислу спречавања еколошке штете у простору планског документа.

На нивоу Просторног плана општине Голубац, процењени су потенцијални утицаји планираних намена и ефекти на животну средину, укључена је јавност и заинтересоване институције и имаоци јавних овлашћења у процес одлучивања, а приликом доношења коначне одлуке биће узети у обзир добијени резултати и укључени у Извештај о Стратешкој процени утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац.

На основу вредновања Нацрта Просторног плана општине Голубац, процењује се да планиране намене и имплементација Плана неће импликовати битне неповољне, еколошки неприхватљиве ефекте по природне вредности и животну средину, уз поштовање смерница и мера за заштиту простора и животне средине, као резултата стратешке процене утицаја планског документа. Такође, разраду Плана пратиће обавеза или одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја за све пројекте за које се утврди да постоји могућност изазивања негативних утицаја на стање у простору, стање природних вредности и културних добара, стање животне средине и здравље становника.

Стратешка процена утицаја, односно Извештај о Стратешкој процени утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац представља саставни део Просторног плана општине Голубац. Услови заштите животне средине прописани у Извештају о Стратешкој процени утицаја су саставни су део:

- Просторног плана општине Голубац;
- Локацијских услова.

9.0. Други подаци од значаја за Стратешку процену утицаја

У току и за потребе израде Стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац, односно Извештаја о Стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац, нису били доступни други подаци који би били од значаја за процену стратешки утицаја на животну средину предметног планског документа.

ПРИЛОЗИ

Прилози:

- Одлука о изради Просторног плана општине Голубац („Сл. гласник општине Голубац“, бр. 1/21);
- Решење о приступању изради Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац бр. 30-1/2021 од 01.03.2021. године, Општина Голубац, Општинска управа Голубац, Одељење за урбанизам и изградњу, комуналне, инспекцијске и имовинско – правне послове;
- Обавештење Завода за заштиту природе Србије 03 бр.020-1762/2 од 09.06.2022. године;
- Решење о условима заштите природе Министарства заштите животне средине, бр. 353-02-02122/2022-04 од 26.07.2022. године;
- Обавештење Регионалног завода за заштиту споменика културе Смедерево, бр. 190/2-2022 од 30.06.2022. године;
- Услови Регионалног завода за заштиту споменика културе Смедерево, бр. 190/3-2022 од 30.06.2022. године;
- Услови Министарства одбране, Сектора за материјалне ресурсе, Управе за инфраструктуру бр. 9945-4 од 08.07.2022. године;
- Обавештење Министарства унутрашњих послова, Дирекција полиције, Управа граничне полиције бр. 28-297/22 од 06.06.2022. године;
- Услови Министарства рударства и енергетике, бр. 350-01-65/2022-06 од 09.09.2022. године;
- Услови Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Сектора за водни саобраћај и безбедност пловидбе, бр. 350-01-01135/2022-06 од 11.08.2022. године;
- Обавештење Агенције за управљање лукама, бр. 350-93/2022-2 од 07.06.2022. године;
- Услови Јавног предузећа „Национални парк Ђердап“, бр. 4062 од 14.09.2022. године;
- Обавештење Јавног водoprивредног предузећа „Србијаводе“ Београд, Водoprивредни центар „Сава-Дунав“, бр. 5771/2 од 05.07.2022. године;
- Водни услови бр. 325-05-463/2022-07 од 05.07.2022. године, Министарство пољопривреде, шумарства и водoprивреде;
- Обавештење - ХЕ „Ђердап 1“ Јавног предузећа „Електропривреда Србије“ бр. 12.01.20/87-2022 од 21.05.2022. године;
- Услови ЈП „Србијашуме“, бр. 9847 од 04.07.2022. године;
- Услови „Електро mreжа Србије“ а.д., бр. 130-00-UTD-003-658/2022-002 од 06.06.2022. године;
- Услови „Електродистрибуција Србије“ д.о.о. Београд, бр. 2460800-Д.08.01.-249797/1-22 од 06.06.2022. године;
- Услови Предузећа за телекомуникације а.д. „Телеком Србија“, бр. 213969/3-2020 од 26.05.2022. године;
- Обавештење А1 Србија д.о.о., бр. 30-1/2022. од 06.06.2022. године;
- Обавештење РАТЕЛ - Регулаторна агенција за електронске комуникације и поштанске услуге, бр. 1-01-3491-155/22-1 од 26.05.2022. године;
- Обавештење ЈП Емисиона техника и везе Београд, бр. 2700/22-1 од 27.05.2022. године;
- Обавештење Директората цивилног ваздухопловства РС, бр. 4/3-09-0108/2022-0001 од 25.05.2022. године;
- Подаци и услови НИС а.д. Нови Сад, бр. NM-444000/3168/2022 од 30.05.2022. године;
- Обавештење ЈП „Србијагас“, бр. 06-07-11/1759/1 од 11.07.2022. године;
- Услови ЈП „Путеви Србије“, бр. 953-11133/01 од 17.06.2022. године;

ECOlogica URBO DOO

- Услови „Инфраструктура железнице Србије“ а.д., бр. 3/2022-862 од 17.06.2022. године;
- Хидрометеоролошки услови Републичког хидрометеоролошког завода, бр. 922-3-50/2022 од 01.06.2022. године;
- Сеизмолошки услови Републичког сеизмолошког завода, бр. 02-268-1/2022 од 10.06.2022. године;

Графички прилози:

- Еколошка валоризација простора;

